

บทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่นายสาบามัญ ในกรุงเทพมหานคร

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาโท
ของ
ม้วน ทองมี

27 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

รอง

ม้วน ทองมี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและ เปรียบ เทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาท
คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ใน
กรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งการบริหาร
งานวิชาการออกเป็นห้าด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรและการ เรียนการสอน ด้านการนิเทศ
การศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรม
ทางวิชาการและการแนะแนว และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และ เพื่อศึกษา
ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการ
ในโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารจำนวน 58 คน ครูผู้สอนจำนวน
174 คน รวม 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณ
ค่ามีห้าระดับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทคาดหวังในการบริหาร
งานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 จำนวน 71 ข้อ และมีแบบสอบถาม
ปลาย เปิดขอบเขตสุดท้ายเพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนแสดงความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นตรงบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ในเกณฑ์ปานกลาง
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นตรงบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ต่างกัน คือ ผู้บริหาร
เห็นวปฏิบัติในเกณฑ์มากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการจัดหลักสูตรและการ เรียนการสอน ด้านการนิเทศ
การศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรม
ทางวิชาการและการแนะแนว และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ส่วนครูผู้สอน
เห็นวปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลางสามด้าน คือ ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการ
บริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว
ส่วนด้านการจัดหลักสูตรและการ เรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
ปฏิบัติในเกณฑ์มาก

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นต่อแนวทางที่เป็นจริงและบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่างกันมีความเห็นต่อแนวทางที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่างกัน มีความเห็นต่อบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่าผู้บริหารควรจะบริหารงานด้านวิชาการให้สูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง

7. ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร มีความเห็นว่า โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญประสบปัญหามากในด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษา และห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว

8. ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร มีข้อเสนอแนะว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อการบริหารงานวิชาการให้มากขึ้นกว่าเดิม

A STUDY OF EXPECTED AND ACTUAL ROLES OF ADMINISTRATORS
IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE ADULT SCHOOLS
IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

MUAN THONGMEE

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1989

The purposes of this research was to study and compare the actual and the expected roles in academic administration of the administrators in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis, as perceived by the administrators and teachers in five aspects : curriculum and instruction, supervision and training, educational material and library management, academic and guidance activities, and educational measurement and evaluation; and to study problems, needs and suggestions of administrators and teachers in relation to academic administration in adult schools in all five aspects.

The sample used in this study was 58 administrators and 174 teachers, totalling 232. The instrument used for collecting data was the five - point rating scale questionnaire, constructed by the researcher, on the actual and expected roles in academic administration of administrators in adult schools at the General Education Level 5. There were 71 items in the questionnaire, and also open - ended questions were added in the last section of the questionnaire in order to have the administrators and teachers give additional opinions. The statistics used for analyses of data were the mean, standard deviation, t - test, and F - test.

The research findings were summarized as follows :

1. The administrators and teachers had opinions on the actual roles in academic administration of the administrators in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis at a moderate level.
2. The administrators and teachers had different opinions on the expected roles in academic administration of the administrators in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis. It was found that the administrators had opinions at a moderate level in all five

aspects curriculum and instruction, supervision and training, educational material and library management, academic and guidance activities, and educational measurement and evaluation. The teachers had opinions at a moderate level in three aspects : supervision and training, educational material and library management, and academic and guidance activities, while their opinions in the aspects of curriculum and instruction and educational measurement and evaluation were at a high level.

3. The administrators and teachers had statistically different opinions on the expected roles and actual roles in academic administration of the administrators in adult schools at the General Education Level 5 at a .05 level of significance in all aspects.

4. The administrators and teachers in different subject departments had statistically different opinions on the actual roles in academic administration in adult schools at the General Education Level 5 at a .05 level of significance in all aspects.

5. The administrators and teachers in different subject departments had statistically different opinions on the expected roles in academic administration of the administrators in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis at a .05 level of significance in all aspects. However, the teachers in different subject departments had different opinions with no statistical significance.

6. The administrators and teachers in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis had the opinions that the administrators should have the expected roles in academic administration at a higher level than their actual roles.

7. The administrators and teachers in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis had the opinions that adult schools

at the General Education Level 5 faced many problems on educational material and library management and academic and guidance activities.

8. The administrators and teachers in adult schools at the General Education Level 5 in Bangkok Metropolis had suggestions that the Nonformal Education Department provide more financial support for academic administration in adult schools in all aspects.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิตินี้
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ศ.ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ)

..... กรรมการ
(ศ.เจียรศรี วิวิธสิริ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศ.ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ)

..... กรรมการ
(ศ.เจียรศรี วิวิธสิริ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิตินี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...๕... เดือน...๕... พ.ศ. ...๕๕๓๒.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธศิริ ซึ่งเป็นประธาน
และกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ใ้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก่ไข
ข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้
 ณ ที่นี้ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โสทรบรรพเทา
เป็นอย่างสูง ในฐานะผู้ให้คำแนะนำและกรรมการสอบปากเปล่า ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ
ที่มีค่ายิ่งส่งผลต่อความสมบูรณ์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่าน ขอขอบพระคุณ
อาจารย์ทองสุข สายแสงทอง ที่กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการคำนวณทางสถิติ
ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียนทุกท่านที่กรุณาให้
ข้อมูลและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่
สายสามัคคีระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาให้ความ
ร่วมมือในการออกแบบสอบถามเป็นอย่างดี

อนึ่ง ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของผู้มีกัมมัญญาทุกท่าน และคณาจารย์
ในโรงเรียนสิงหราชพิทยาคม ซึ่งได้กรุณาเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการศึกษา
ตามสมควรแก่กรณีด้วยดีตลอดมา ทั้งในคำนำกำลังใจ กำลังสติปัญญา จนทำให้
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ม้วน ทองมี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5	10
	ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5	10
	หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5	12
	เกณฑ์การจบหลักสูตร	12
	บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ระดับที่ 5	13
	ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	13
	บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง	15
	การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ..	18
	ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	20
	ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	25
	ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	27

ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	30
ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	34
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	41
กลุ่มประชากร	41
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	41
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน	53
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ระดับที่ 5 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน	84
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มอบหมายที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ระดับที่ 5	88

ตอนที่ 4 ลำดับความสำคัญของปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ
ของผู้บริหารและครูสอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5

ทั้ง 5 กาน	104
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	120
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	121
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	121
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	122
การวิเคราะห์ข้อมูล	122
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
การอภิปรายผล	133
ข้อเสนอแนะ	144
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	147
บรรณานุกรม	148
ภาคผนวก	156
ประวัติผู้วิจัย	176

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แต่ละโรงเรียน	42
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง	47
3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	54
4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	57
5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	60
6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	63
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	66
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน	68

9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	69
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	72
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	75
12	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	78
13	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	81
14	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน	83
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาบงามวัชรวิทย์ที่ 5 ตามทัศนะ ของผู้บริหาร	84

16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่นายสมัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของครูผู้สอน	86
17	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่นายสมัญระดับที่ 5	88
18	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านการจักหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นรายกลุ่ม	90
19	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม เป็นรายกลุ่ม	91
20	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด เป็นรายกลุ่ม	92
21	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านการจักกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว เป็นรายกลุ่ม	93
22	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่บ้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นรายกลุ่ม	94

23	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท ที่เป็นจริง รวมทั้งกัน ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า เป็นรายคู่	95
24	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า สามัญระ กับที่ 5	96
25	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ก้าณการจึกหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นรายคู่	98
26	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ก้าณการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม เป็นรายคู่	99
27	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ก้าณการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด เป็นรายคู่	100
28	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ก้าณการจึกกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว เป็นรายคู่	101
29	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีบทบาท คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ว่า ก้าณการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นรายคู่	102

30	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชา ที่มีต่อบทบาท คาดหวังรวมทุกด้าน ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ใหญ่ว่า เป็นรายคู่	103
31	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	104
32	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาพลานามัย ..	108
33	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาภาษา ต่างประเทศ	110
34	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาภาษาไทย ..	112
35	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาสังคมศึกษา ..	114
36	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ ..	116
37	ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนหมวดวิชาพื้นฐานอาชีพ ..	118

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบเป็นชั้นเรียนโดยโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดเพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาต่อในโรงเรียนภาคปกติ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรการศึกษาประเภทนี้ มีศักดิ์และสิทธิเท่ากับผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรจากโรงเรียนภาคปกติทุกประการ โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน แต่จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนภาคปกติโดยใช้อาคารสถานที่ อุปกรณ์และบุคลากรของโรงเรียนนั้นมาใช้สอนนักศึกษาผู้ใหญ่ เปิดทำการสอนเวลาประมาณ 17.00 – 21.00 น. ในระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ช่วยเหลือค่าตอบแทนครู วัสดุและการนิเทศการศึกษา โรงเรียนผู้ใหญ่ประเภทนี้มีครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการโรงเรียนภาคปกติเป็นครูใหญ่ บางโรงเรียนครูใหญ่มีภาระมาก อาจมอบหมายให้ครูคนใดคนหนึ่งเป็นครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่ก็ได้ โดยมีครูธุรการคนหนึ่งเป็นผู้ช่วยครูใหญ่ ทำงานด้านธุรการและการเงิน ส่วนครูผู้สอนนั้นส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติงานที่อยู่ในโรงเรียนภาคปศินันเอง ทั้งครูใหญ่ ครูธุรการและครูผู้สอนต้องเป็นผู้ผ่านการอบรมการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่และการสอนผู้ใหญ่จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงจะสามารถไปปฏิบัติงานที่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ได้ (พุทธชาติ ราชปรีชา. 2523 : 39 – 44)

ในการจัดการศึกษาทุกระดับเป็นที่ยอมรับกันว่างานด้านวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะวิชาการจะพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียนเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตของคนและสังคม ซึ่งโดยหลักการ

บริหารหลักใหญ่ที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าสถานศึกษานั้น จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ๆ ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกับคณะครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมสามัญศึกษา. 2522 : 385)

การบริหารงานวิชาการโดยทั่วไปมักเกี่ยวข้องกับหลักการจัดโรงเรียน การจัดชั้นเรียน การจัดตารางสอน การสอนเสริม การนิเทศการศึกษา การจัดครูเข้าสอน การควบคุมการสอน การออกข้อสอบ การวิเคราะห์ผลการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา (กรมสามัญศึกษา. 2526 : 98) ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานเสริมที่จะช่วยให้การศึกษาแก่ผู้เรียนประสบความสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเท่านั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญต่องานด้านนี้ เพราะมาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษามักจะได้รับการพิจารณาขั้นพื้นฐานจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการบริหารวิชาการมีความสำคัญดังกล่าว แต่ผู้บริหารบางคนไม่ให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ทำให้การดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญมีปัญหาหลายประการ เช่น ครูใหญ่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดไว้ ขาดการเอาใจใส่ดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของครูภายในโรงเรียน โรงเรียนผู้ใหญ่นายโรงเรียนเปิดดำเนินการสอนโดยไม่จำเป็นและมีจำนวนนักเรียนน้อยเกินไป (ประพันธ์ กุหลาบกุล. 2519 : 53 - 55)

โปรแกรมการเรียนการสอนยังไม่สนองความต้องการของผู้เรียน จากครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านการสอนผู้ใหญ่ ขาดแคลนบุคลากรที่เสียสละอุทิศตนเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่อย่างแท้จริง งบประมาณในการดำเนินงานด้านนี้ยังมีไม่เพียงพอ ขาดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และปัญหาเรื่องนักศึกษาที่มีภูมิหลังทางการศึกษาแตกต่างกัน ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร (ทวีป อภิสิทธิ์. 2522 : 277 - 279)

นอกจากนี้ โมฮัมหมัด อับดุลกาเธร์ (2517 : 20) โต้กล่าวว่า โรงเรียนผู้ใหญ่ที่จัดตั้งขึ้นมานั้น ส่วนใหญ่ทำการโดยครูประถมศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ครูเหล่านั้นเคยชินในการสอนนักเรียนในระบบจึงมักนำเอาวิธีการสอนและอุปกรณ์เหล่านั้นมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งแตกต่างจากเด็ก ทำให้คุณภาพของการศึกษาไม่ไต่ผลเท่าที่ควร และจากการประเมินผลของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2518 : 11) พบว่า การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญยังไม่เป็นระบบและไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาหลายประการ คือ

1. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจหรือได้รับการอบรมเรื่องเหล่านั้นมาโดยเฉพาะ เนื่องจากการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่แตกต่างจากการสอนในระบบโรงเรียน และเนื่องจากการศึกษาผู้ใหญ่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ครูใหญ่จึงแก้ปัญหาโดยการนำเอาครูที่ยังไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษายุใหญ่มาทำการสอน ทำให้เกิดปัญหาด้านคุณภาพทางการศึกษา

2. ด้านการเรียนการสอน โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญครูส่วนใหญ่มักสอนแบบบรรยาย เช่นเดียวกับที่สอนในโรงเรียนภาคปกติ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่เกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร

3. โรงเรียนผู้ใหญ่อาศัยอาคารสถานที่และบุคลากรของโรงเรียนภาคปกติ แต่ไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอน ทำให้โรงเรียนผู้ใหญ่ขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอน เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4. ปัญหาด้านตำราเรียนและคู่มือครู ตำราเรียนของนักศึกษายุใหญ่จัดทำไว้น้อยมาก ต้องไปอาศัยตำราเรียนที่ใช้ในโรงเรียนภาคปกติ ก่อให้เกิดความไม่เหมาะสมระหว่างตำราเรียนกับเวลาเรียน และคู่มือครูยังมีน้อย ทำให้ครูไม่มีเวลาที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

5. ปัญหาด้านนักศึกษายุใหญ่ เนื่องจากนักศึกษายุใหญ่มีความแตกต่างกันในความรู้ ทำให้ นักศึกษาจำนวนมากเกิดความเบื่อหน่ายต่อการศึกษาล่าเรียน มีอัตราการออกกลางคันมาก บางคนไม่มีเวลาเพียงพอเนื่องจากต้องประกอบอาชีพในเวลากลางวัน

6. บัญหาคำนวณประมาณ เนื่องจากโรงเรียนประเภทนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้งบประมาณที่จัดให้กับโรงเรียนผู้ใหญ่นี้ไม่เพียงพอ ทำให้โรงเรียนไม่สามารถมีอาคารสถานที่เป็นของตนเอง หากอุปกรณ์การเรียนการสอน ต้องเปิดสอนเฉพาะในเวลาว่างเท่านั้น

จากสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นี้กล่าว การที่จะถือว่าโรงเรียนใดมีมาตรฐานหรือมีคุณภาพเกินค้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับงานด้านวิชาการเป็นหัวใจสำคัญ เพราะงานวิชาการจะสัมพันธ์ลงมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับบทบาทการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร แต่ขณะนี้ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นี้โดยตรง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับที่ 5 ในการที่ผู้บริหารนำผลการวิจัยไปพัฒนา วางแผนและปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่นี้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับที่ 5 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดบทบาท หน้าที่ของ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ พิจารณาปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการบริหารงานด้านอื่น ๆ และ พัฒนาโรงเรียนให้ เกิดความคล่องตัวและเจริญก้าวหน้าต่อไป

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถใช้เป็นข้อมูลเสนอต่อกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งรับผิดชอบโดยตรงเพื่อใช้ประกอบการกำหนดแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนผู้หญิ่ อายุสามัญระดับที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำกัดอยู่ในขอบเขตเนื้อหา ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปร ดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการบริหาร งานวิชาการของผู้บริหารในค้ำน

- 1.1 การจึกหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 1.2 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม
- 1.3 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด
- 1.4 การจึกกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว
- 1.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

2. ประชากรมุ่งศึกษาเฉพาะผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 29 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 58 คน และครูผู้สอน จำนวน 651 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียน
ผู้ใหญ่นายสามัคคีระดับที่ 5 ปีการศึกษา 2530 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 29
โรงเรียน ได้กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 58 คน และกลุ่มครูผู้สอนซึ่งแยกเป็น 6 หมวด
วิชา ๆ ละ 1 คน จำนวน 174 คน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ

4.1.1 ผู้บริหาร

4.1.2 ครูผู้สอน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่นาย
สามัคคีระดับที่ 5 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การกระทำหรือการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
โรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัคคีระดับที่ 5 เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ โดยเน้น
การปฏิบัติที่มีผู้รู้เห็นการกระทำนั้น ๆ

2. บทบาทคาดหวัง หมายถึง ทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่นาย
สามัคคีระดับที่ 5 ที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ว่าควรจะทำหรือไม่ควร
กระทำมากน้อยเพียงใด ในด้านการบริหารงานวิชาการ โดยไม่คำนึงถึงสภาพที่
เป็นจริงในขณะนั้น

3. การบริหารงานด้านวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดเพื่อ
ส่งเสริม พัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ได้ผลดี เป็นไป
อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ครูหรือผู้เรียนก็ตาม
งานบริหารวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัคคี 5 ด้าน คือ

3.1 **ก้นการจักหลักสูตรและการเรียนการสอน** หมายถึง การดำเนินการบริหารกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนเพื่อนำหลักสูตรมาใช้ในการเรียนการสอน พัฒนาความสามารถ พินคคิและคำติยมของผู้เรียน รวมทั้งการจักแผนการเรียน การจักตารางสอน การจักครูเข้าสอน และการหำน้ทักการสอน เป็นต้น

3.2 **ก้นนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม** หมายถึง ความพยายามที่จะส่งเสริมให้การศึกษาีคุณภาพและมีประสิทธิภพ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือ การประสานงาน การให้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางการสอน ศึกษาพิเศษ ผู้บริหารโรงเรียน การจักฝึกอบรมเพื่อแนะนำครูในทุกแห่งทุกมุม เพื่อให้เกิดผลดีแก่การเรียน การสอน

3.3 **ก้นการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด** หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีส่วนช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของ นักศึกษาหรือการสอนของครูให้ไค้ผลดียิ่งขึ้น ไค้แก่ การจักหาวัสดุอุปกรณ์ การให้บริการ การจักเก็บ การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น และการจักบริการห้องสมุดเพื่อ การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของนักศึกษา เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของการเรียน การสอน

3.4 **ก้นการจักกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว**

3.4.1 **กิจกรรมทางวิชาการ** ไค้แก่ กิจกรรมร่วมหรือกิจกรรม นอกหลักสูตรที่ให้การศึกษแก่นักศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียน เพื่อให้กระบวนการเรียน การสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น การจักกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา เป็นต้น

3.4.2 **กิจกรรมแนะแนว** หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษา ไค้รู้จักตนเองทุก ๆ ด้าน และสิ่งแวกล้อมต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับ การเรียนการสอนและสิ่งแวกล้อมอื่น ๆ

3.5 **การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา** หมายถึง การให้คำแนะนำ ในการออกข้อสอบหรือทดสอบให้ไค้ผลดียิ่งขึ้น การให้ความสะดวกและอิสระในการวัดผล การสร้างข้อทดสอบและการวิเคราะห์ข้อสอบ เป็นต้น

4. ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นั้น หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่ เพื่อทำหน้าที่บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่โรงเรียนละ 2 คน

5. ทัศนะของผู้บริหาร หมายถึง ความนึกเห็นของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ทั้ง 5 กำน

6. ทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่ หมายถึง ความนึกเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 จำนวน 6 หมวดวิชา ๆ ละ 1 คน ได้แก่ หมวดวิชาภาษาไทย พลานามัย พื้นฐานอาชีพ ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ทั้ง 5 กำน

7. โรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 หมายถึง โรงเรียนประเภทหนึ่งหลังเลิกการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีสถานที่เป็นของตนเอง ต้องใช้อาคารสถานที่ร่วมกับโรงเรียนภาคปกติ รับนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับที่ 4 หรือจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าเรียน เปิดทำการสอนระหว่างวันจันทร์ถึงวันเสาร์ ประมาณเวลา 17.00 น. ถึง 21.00 น.

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. มโนภาพที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหาร แตกต่างกัน
2. มโนภาพที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ตามทัศนะของครูผู้สอน แตกต่างกัน
3. มโนภาพที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา แตกต่างกัน

4. บทบาทที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายฉิม ทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 บทบาทการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5

การจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใหญ่ที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายภาคกลางวัน ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2494 (กองการศึกษาผู้ใหญ่ กรมสามัญศึกษา. ม.ป.ป. : 12) เนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าการที่ประชาชนจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วนั้น หากมีโอกาสที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ เนื่องจากระบบการศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ จึงได้เริ่มเปิดการศึกษาในระดับนี้ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อน โดยใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายภาคกลางวันมาดำเนินการ ผลปรากฏว่าได้รับความสนใจจากผู้ที่ไม่ได้มีโอกาสและไม่หาความรู้เป็นอย่างมาก ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับนี้ได้ขยายตัวแผ่กระจายอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันการจัดการศึกษาระดับนี้ได้ขยายตัวอย่างกว้างขวางทั้งในกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด

1. ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ซึ่งเป็นหลักสูตรหลังจากมัธยมศึกษาตอนต้นปี พ.ศ. 2521 เป็นหลักสูตรซึ่งจบในตัว คือเมื่อ

เรียนจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วก็ไม่จำเป็นต้องเรียนต่อหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็สามารถประกอบอาชีพได้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ก็จบในหัวเช่นเดียวกัน โดยมุ่งเน้นการเรียนกลุ่มวิชาชีพโดยตรง และนอกจากนี้ยังมีกลุ่มวิชาที่เป็นพื้นฐานในการหาความรู้เพิ่มเติมหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นได้ด้วย ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ไว้กว้าง ๆ คือ

1.1 เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่องานตัวเอง ครอบครัว ห่วงถิ่นและประเทศชาติ

1.2 เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและรู้จักประหยัด

1.3 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาชีพเพียงพอแก่การดำรงชีวิต มีเจตนาคิดที่ถูกต้องอาชีพ รู้ช่องทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ

1.4 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิทยาการ ศิลปะ วัฒนธรรม ชุมชนชาติ รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

1.5 เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเอง และของผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนเองในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรมและศาสนา

1.6 เพื่อให้มีความสำนึกในความเป็นไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิปัญหาในการดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

1.7 เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จัก การแก้ปัญหา และข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี (กรมการศึกษานอก โรงเรียน. 2530 : 15)

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานมัธยมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วยวิชาบังคับและวิชาให้เลือกเรียนตามความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน คือ

2.1 วิชาบังคับสามัญ จำนวน 24 หน่วยการเรียนรู้ (4 ผนวกวิชา) ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา พละศึกษา วิทยาศาสตร์ ผนวกละ 6 หน่วยการเรียนรู้

2.2 วิชาบังคับพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ (1 ผนวก วิชา) โดยเลือกในสาขาใดสาขาหนึ่ง ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม คหกรรม วนิชยกรรม ศิลปกรรม และศิลปหัตถกรรม

2.3 วิชาเลือกตามแผนการเรียนรู้ ซึ่งเลือกได้จากผนวกวิชาดังต่อไปนี้ ภาษาไทย สังคมศึกษา พละศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ ศิลปกรรม ศิลปหัตถกรรม ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และวนิชยกรรม จำนวน 3 ผนวกวิชา รวม 39 หน่วยการเรียนรู้

3. เกณฑ์การจบหลักสูตร

3.1 เรียนได้ครบตามแผนที่กำหนดไว้ คือ ต้องเรียนวิชาบังคับ 36 หน่วยการเรียนรู้ หรือ 5 ผนวกวิชา และวิชาเลือกต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยการเรียนรู้ หรือ 3 ผนวกวิชา

3.2 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้วิชาบังคับ 36 หน่วยการเรียนรู้ (5 ผนวกวิชา)

3.3 ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ไม่น้อยกว่า 75 หน่วยการเรียนรู้
(8 หน่วยวิชา)

3.4 ต้องเข้าร่วมกิจกรรม 1 คาบต่อสัปดาห์ตลอดเวลาที่ศึกษา หรือ
ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำหนด โดยมีเวลาร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 80 %
ของเวลาที่กำหนด (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2530 : 17 - 19)

บทบาทการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5

ในตอนนี้จะกล่าวถึงความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท บทบาทที่คาดหวัง
และบทบาทที่เป็นจริง และการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับ
ที่ 5 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท บทบาท หมายถึง ความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและพฤติกรรม อันเป็นที่คาดหวังของสมาชิกที่มีต่อบุคคลนั้น และบทบาท
ยังเป็นแบบแผนของความตองการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้ และการกระทำที่
สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะนิคของตำแหน่งที่มีอยู่ ซึ่งบทบาท
ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่าพฤติกรรมของบุคคลที่อยู่
ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรมอย่างไร ซึ่งหมายความว่า บทบาทของ
แต่ละบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งควรมีอะไรบ้างนั่นเอง และบางทีบทบาทอาจมีความรวม
ไปถึงเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้น (โสภา ชูพิกุลชัย และ อรทัย
ชื่นประโยชน์. 2515 : 129)

สุพัศรา สุภาพ (2516 : 34) อธิบายว่าบทบาทเป็นการปฏิบัติตามสิทธิและ
หน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) ของมนุษย์แต่ละบุคคลมีบทบาทหลายบทบาท ซึ่งแต่ละ
ตำแหน่งจะมีบทบาทต่างกันไป ยิ่งสังคมซับซ้อนมากขึ้นเท่าใดบทบาทก็ยิ่งแตกต่างกันไป

มากขึ้นเท่านั้น เพราะบางบทบาทคนธรรมดาปฏิบัติได้ แต่บางบทบาทก็ต้องอาศัยความชำนาญพิเศษที่มีเพียงคนไม่กี่คนทำได้ ในทำนองเดียวกัน วิกเนอร์ (Winkner, 1959 : 304) ให้ความเห็นว่า บทบาท หมายถึง ความมุ่งหวังที่บุคคลอื่นคาดหวังว่าบุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งควรจะทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งออกมาในลักษณะใดอย่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นี้จะควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ ออร์ทอน (Orton, 1959 : 120) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทเพิ่มเติมว่า หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกของบุคคลหนึ่งคนอื่นคาดหวังว่าเขาจะทำเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง การที่ประชาชนคาดหวังให้เขากระทำอย่างนั้นคือการนำเอาฐานะและหน้าที่ทางสังคมของเขาเป็นมูลฐาน

จากแนวความคิดเกี่ยวกับบทบาท มอร์แกน (Morgan, 1951 : 395) ได้กล่าวว่า บทบาทเป็นรูปแบบของพฤติกรรมซึ่งบุคคลที่มีอยู่ในตำแหน่งทางสังคมจะต้องปฏิบัติ ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทนี้ ฮัลท์ และฟอร์ด (Hault and Ford, 1974 : 276 - 277) ได้ให้เหตุผลเกี่ยวกับการวิเคราะห์บทบาทว่าจำเป็นต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ตำแหน่งทางสังคม (Social Location) พฤติกรรม (Behavior) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งทั้ง 3 องค์ประกอบนี้มีความเกี่ยวข้องกับคำว่า บทบาทมากที่สุด

ลินตัน (Linton, 1953 : 245) เป็นคนแรกที่ใช้วลีในเรื่องฐานะตำแหน่งและบทบาท (Status and Roles) ของฐานะตำแหน่ง ลินตัน ถือว่าสังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติที่ตอบของสังคมนั้น ถ้าหากไม่มีการโต้ตอบแล้วแนวคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งและบทบาทจะไม่เกิดขึ้น ฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรม ซึ่งไม่มีตัวตน แต่เป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ของคนที่ดำรงตำแหน่งจะต้องปฏิบัติ ฐานะตำแหน่งเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ก่อนที่คนจะเข้าไปสวมตำแหน่ง ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับค่านหนึ่งของเหรียญเป็น "ตำแหน่ง" อีกค่านหนึ่งเป็น "บทบาท" เหรียญก็คือผลรวมของสิทธิและหน้าที่นั่นเอง โดยถือว่าบทบาทเป็นการประพฤติปฏิบัติตามสิทธิของตำแหน่ง ซึ่งกำหนดโดยวัฒนธรรม

แต่ละสังคม และถ่ายทอดไปยังสมาชิก อันเป็นผลทำให้ทุกคนในสังคมมีรูปแบบโครงสร้างของพฤติกรรมของตำแหน่งเป็นไปในทำนองเดียวกัน โดยนัยนี้ ฟาร์สัน (Farson. 1933 : 335) มีความเห็นว่าฐานะตำแหน่งและบทบาทของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่มียู่แล้ว โดยบุคคลที่อยู่ในฐานะตำแหน่งใด ย่อมจะทำให้ฐานะตำแหน่งนั้นมีบทบาทไปตามแบบฉบับนั้น

ทิตยา สุวรรณชฎ (2517 : 169) ได้ศึกษาเกี่ยวกับฐานะและบทบาทของสังคมมนุษย์ได้สรุปเป็นสาระสำคัญว่า มีฐานะตำแหน่งอยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่จะเข้าไปครอง มีบทบาทที่ควรจะเป็นประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง วัฒนธรรมชนบทธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้น เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำรงตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็น การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่ง และบทบาทนั้นได้มาจากสังคมประกิต (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ และบทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริงนั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่กำลังดำรงตำแหน่งที่มีบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเอง และพฤติกรรมของคนอื่นที่เข้าร่วมกันในพฤติกรรมและเรื่องกระตุ้นที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ เกิดติดต่อกับสังคมนั้น

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ในระบบสังคมหรือองค์การใด ๆ บุคคลต่างสังเกตบทบาทซึ่งกันและกัน และคนจะกำหนดหน้าที่ให้กับตนเองว่าควรจะต้องแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมอย่างไร ในฐานะเดียวกันก็แสดงความคาดหวังต่อบทบาทว่าบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งอื่น ๆ ควรแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมเช่นไรด้วย

2. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง สำหรับบทบาทที่คาดหวัง ครัทฟิลด์ (Crutfield. 1962 : 338) ได้ให้ความหมายว่า เป็นแบบแผนของความต้องการเป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้สึก หัตถศิลป์ ค่านิยม และการกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะของชนิด ตำแหน่งที่มีอยู่ ส่วนแบคแมน (Backman. 1964 : 456) ได้ขยายเกี่ยวกับความคาดหวังไว้ว่า บทบาทคาดหวัง คือการคาดหวังที่เกี่ยวข้องกับบทบาทประเภทต่าง ๆ ซึ่งแต่ละคนจะคาดหวังบทบาทแตกต่างกันออกไป ซึ่งความนึกถึงกล่าวสอดคล้องกับ เกทเซลส์ และคนอื่น ๆ (Getzels and others. 1968 : 77) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังต่อบทบาท หรือบทบาทคาดหวัง

ไว้ว่า ความคาดหวังนี้ย่อมแตกต่างกันออกไป เพราะคนเราต่างมีความคิดและความต้องการต่างกัน ในระบบสังคมทุกชนิด พฤติกรรมทางสังคมของบุคคลได้รับอิทธิพลมาจากความคาดหวังของบุคคลหรือองค์การ ซึ่งเรียกว่าฝ่ายสถาบันทางนิติประการหนึ่ง กับความต้องการส่วนตัวของตนเอง ซึ่งเรียกว่าฝ่ายบุคคลานิติ

เมื่อบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งในสังคมถูกคาดหวังให้ปฏิบัติตามบทบาทที่พึงประสงค์ หรือที่เรียกกันว่าบทบาทคาดหวัง เขาย่อมต้องตอบสนองด้วยการปฏิบัติจริงตามที่ถูกคาดหวังซึ่งเรียกว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง

โทมัส ช่างเรียง (2515 : 20) ให้ความเห็นว่าเป็นที่แน่นอนว่า บทบาทจริงที่บุคคลแสดงออกนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนบทบาทที่ควรจะเป็นไปตามปรัชญาของสังคม เพราะบทบาทที่บุคคลแสดงจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาแห่งบุคลิกลักษณะของบุคคลที่รองสถานภาพร่วมกับบุคลิกลักษณะของบุคคลอื่นที่มาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเวลา และสถานที่ที่เกื้อหนุนการแสดงบทบาท ส่วน รังสรรค์ วัฒนอุบงษ์ (2521 : 14) ให้ความเห็นว่าเป็นที่แน่นอนว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่แต่ละบุคคลกระทำจริง ๆ ในการตอบสนองข้อกำหนดต่าง ๆ ในตำแหน่งที่เขากำลังครอบครองอยู่ ประเด็นจะมีข้อข้องใจที่เป็นความแตกต่างระหว่างบุคคล หรือแบบแผนในการปฏิบัติจริงเป็นต้น

มีก (Mead. 1956 : 273) ได้ชี้บ่งถึงองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงหรือบทบาทที่ปฏิบัติจริงนั้น จะต้องประกอบด้วย การรู้จักตนเอง พฤติกรรมตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ ซึ่งเหมาะกับการส่งเสริมฐานะของตนเอง ภูมิหลังของการกระทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งเป็นแบบอย่างเพื่อให้กระทำเฉพาะอย่างเป็นไปในแนวทางที่ต้องการ และการประเมินผลการกระทำตามบทบาทด้วยตนเอง และโดยบุคคลอื่น ๆ

เกี่ยวกับบทบาท ตำแหน่ง หน้าที่ กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2511 : 1) ได้ระบุบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งครูใหญ่ เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ ควบคุมดูแลการสอน การวัดผลของครูในหมวดวิชาต่าง ๆ

ให้เป็นไปตามหลักสูตรและการประเมินผลการสอน จัดชั้นเรียน จัดตารางสอน และ
จัดครูเข้าสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ควบคุมดูแลการเตรียมการสอน การเตรียมอุปกรณ์
การสอน ตลอดจนการตรวจบันทึกการสอนของครู จัดการทดสอบและวัดผลการศึกษา
รับนิชมอบในการจัดทำข้อสอบ จัดและรับนิชมอบในการปฐมนิเทศครู นักเรียน ให้เข้าใจ
กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน จัดและรับนิชมอบใน
การจัดกิจกรรม และนิทรรศการเพื่อประโยชน์แก่การให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งหมด
ควบคุมและจัดการดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์ จักหาวัสดุอุปกรณ์การสอน หนังสือ แบบเรียน คู่มือต่าง ๆ ที่จำเป็น
สำหรับครูและนักเรียน และจัดและรวบรวมการเก็บคะแนน การทำระเบียบคะแนน
และ รบ. ต่าง ๆ

วิจิตร ศรีสอ้าน (2518 : 6) ได้กล่าวถึงบทบาทความรับผิดชอบของ
ผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารและการปรับปรุงงานวิชาการไว้ดังนี้ คือ
ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพ เป้าหมาย นโยบายของ
โรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอน จัดวางตัวบุคคลเพื่อให้สามารถทำหน้าที่
ให้บรรลุตามคุณภาพของการศึกษาในโรงเรียน จัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์
ต่อการสอน จัดใช้วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ เพื่อประโยชน์ของการศึกษาสูงสุด
ส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย จัดโปรแกรมการอบรม
เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และมีความสามารถในการประเมินผลและความต้องการ
ของโรงเรียน

นอกจากนี้ กรมสามัญศึกษา (2525 : 34) ยังได้กำหนดลักษณะของงานใน
ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ที่จะต้องปฏิบัติเพิ่มเติม คือ ควบคุมการเรียนการสอน การวัดผล
ให้เป็นไปตามหลักสูตร จัดทำรายการสอน โครงการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ
จัดโปรแกรมการเรียน จัดทำคู่มือประกอบการเรียนการสอน จัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

จัดบริการแนะแนวและห้องสมุด สื่อทัศนศึกษา จักยอกอบรวมและให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อส่งเสริมอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป บทบาท หมายถึง พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไขและอำนาจหน้าที่ที่จะก่อกระทำ ในเมื่อบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง และพฤติกรรมดังกล่าวนั้นย่อมมีส่วนผูกพันกับความลึกเห็นของผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมี 2 ทาง คือ

1. บทบาทที่กำหนดโดยบุคลิภาพของบุคคล เช่น หัตถ์คติ ประสพการณ์ การศึกษาอบรม ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติ
2. บทบาทที่กำหนดโดยตำแหน่งนั้น ๆ ได้แก่ ฐานะของตำแหน่ง กฎระเบียบ หน้าที่ความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดไว้เป็นแนวทางสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ

3. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ให้สายสัมพันธ์ที่ 5 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด (ภิญโญ สาธร. 2519 : 22) เอกชัย กี่สุขพันธุ์ (2527 : 151) ให้ความหมายว่า หมายถึง การดำเนินงานทุกชนิดที่จะส่งเสริม พัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอนของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับครูหรือนักเรียนก็ตาม

งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ซึ่งผู้บริหารการศึกษาจะต้องรับผิดชอบและมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร กระบวนการสอน อุปกรณ์ แบบเรียน ห้องสมุดโรงเรียน การวัดผลการศึกษาและการสอนแบบต่าง ๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ งานวิชาการจะชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของการศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ ผู้บริหารจึงควรเอาใจใส่งานวิชาการเป็นพิเศษและถือว่าการบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนในโรงเรียน

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2516 : 12) กล่าวว่า งานวิชาการนั้นควรรวมถึง การอบรมครูประจำการ การจักรุเข้าทำการสอน การจักชั้นเรียน การวัดผลการศึกษา การจัดทำแบบเรียน การทำและการใช้คู่มือ การสาธิตแบบอย่าง และวิธีอื่น

ทั้งประสงค์ การเผยแพร่ความรู้ การปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมิน
มาตรฐานโรงเรียน และการนำเอาผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงโรงเรียนให้
ก้าวหน้า การควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสอน การจัดหาเครื่องใช้ในการเรียนการสอน
การดำเนินงานทางวิชาการที่กระทรวงหรือกรมมอบหมาย และรวมถึงการตรวจเยี่ยม
และการนิเทศโรงเรียนด้วย

นักการศึกษาอีกหลายท่านได้กล่าวถึงขอบข่ายของงานด้านวิชาการไว้หลายแนวคิด
เช่น ทรงศักดิ์ ศรีภักดี (2517 : 48 - 49) ได้เสนอแนะว่าควรกระจาย
อำนาจความรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทางวิชาการอย่างเต็มที่ เพื่อให้เสรีภาพทาง
วิชาการอันจะเป็นผลทำให้เกิดการเรียนรู้และวิธีการใหม่ ๆ ทำให้โรงเรียนก้าวหน้า
ไปโดยไม่หยุดยั้ง ซึ่งต่อมา บัณฑิต พุดทะวัน (2519 : 155 - 156) ได้จำแนก
งานวิชาการไว้ละเอียดและคล้ายคลึงกับที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ การรับเด็กเข้าเรียน
การจัดครูประจำชั้น การจัดตารางสอน การเตรียมงานก่อนเปิดเรียน การจัดบริการ
ด้านหลักสูตร เช่น โครงการศึกษา แผนการศึกษา แบบเรียน ระเบียบวิธีการวัดผล
สรุปประเมินผลการศึกษา การจัดห้องสมุด ตำราเรียน หนังสืออ้างอิงของครูและ
ของนักเรียน การจัดบริการสำหรับวัสดุอุปกรณ์การสอน ให้ครูสามารถในการที่จะใช้
หาอุปกรณ์การสอนได้สะดวก และการจัดทำโครงการวัดผลการศึกษาตลอดปี

ธีระ รุญเจริญ (2521 : 151) กล่าวถึงงานด้านวิชาการตามระเบียบ
กรมสามัญศึกษาว่าด้วยการแต่งตั้งครูใหญ่ในโรงเรียนผู้ใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา พ.ศ.
2513 ว่า งานด้านวิชาการ ได้แก่ การวางแผนโครงการดำเนินงานของโรงเรียน
จัดทำโครงการดำเนินงานตามหลักสูตรและปรับปรุงให้ได้อย่างเหมาะสม แนะนำควบคุม
การสอนของครูให้ดำเนินไปตามโครงการสอน จัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการส่งเสริม
การเรียนการสอน ดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์
การวัดผลการศึกษา สนับสนุนการประชุมอบรมในโรงเรียน เช่น การประชุมนิเทศครูใหม่
และการประชุมเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ และสนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลอง ปรับปรุง
วิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น

ซึ่งต่อมา วิทยุ สาร (2523 : 436 - 439) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น เป็นงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียน ให้ได้ผลที่มีประสิทธิภาพที่สุด และผู้บริหารควรจะ กระจายอำนาจ ความรับผิดชอบไปให้ทุกคน นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอน แบบเรียน ห้องสมุด โรงเรียนและการสอนแบบต่าง ๆ

จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่าหน้าที่และการบริหาร งานของหัวหน้าสถานศึกษาค้นคว้าการมีขอบเขตกว้างขวางมาก มิได้หมายถึงการจัด กระบวนการเรียนการสอนในห้องเรียนเท่านั้น แต่หมายถึงกิจกรรมทุกอย่างในสถานศึกษา ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และความสามารถ เพื่อให้การศึกษามุ่งบรรลุความมุ่งหมายของการศึกษา ที่วางไว้ การบริหารงานวิชาการดังกล่าวพอสรุปได้เป็นหมวดใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

3.1 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน

วิทยุ สาร (2523 : 439) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง บรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียนตามระดับชั้นตาม ความต้องการตามวัน ตามความสนใจ และความต้องการของสังคม รวมทั้ง ประสบการณ์ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกเวลาเรียน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวมุ่งประเด็นไปสู่ โรงเรียนเช่นเดียวกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 2) ที่ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนา ตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และหลักสูตรที่จัดต้อง เป็นหลักสูตรที่สนอง ความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน /

สุมิตร คุณานุภร (2523 : 3) กล่าวว่า หลักสูตรและการจัดการเรียน การสอนนั้นเป็นความสำคัญอันดับแรกที่จะทำให้การศึกษาคำเนินไปสู่จุดหมาย หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหาวิชา หัตถศิลป์แบบ พหุกิจกรรม กิจกรรมและสิ่งแวดล้อม เมื่อประมวลเข้าด้วยกันแล้วก็ เป็นประสบการณ์ที่ผ่าน เข้าไปในการรับรู้ของเด็ก ถือว่าเป็นหลักสูตรทั้งนั้น

นิพนธ์ กีนาวงศ์ (2523 : 67 - 68) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารในส่วนที่เกี่ยวกับหลักสูตรไว้ว่า ในทางทฤษฎีผู้บริหารควรมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร ประเภทของหลักสูตร หลักการพัฒนาหลักสูตร และทฤษฎีหลักสูตร แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารจะต้องเข้าใจหลักสูตรในระบบการศึกษาไทย ซึ่งหมายถึงโครงการที่กระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้กำหนดและจัดทำขึ้นเพื่อใช้ในโรงเรียนต่าง ๆ ผู้บริหารจะต้องศึกษาหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการอย่างละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนั้นยังต้องศึกษามือถือการสอนวิชาต่าง ๆ ในแผนการสอนและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอน ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วน กรมวิชาการ (2524 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายที่กระชับเข้ามาว่า หลักสูตร คือข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหลักสูตรประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาของรายวิชา สื่อการเรียน วิธีสอน และการประเมินผล เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของงานวิชาการ ซึ่งโรงเรียนจะต้องจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษา ถือว่าเป็นระดับที่สำคัญที่สุดสำหรับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งออกได้ 4 ประการ คือ

3.1.1 การจัดแผนการเรียน โรงเรียนต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ กรมสามัญศึกษา (2526 : 18) ได้ให้ความหมายว่า แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียดและจากการติดตามผลการใช้หลักสูตรมีขมศึกษาที่เข้ามา โรงเรียนมักจัดแผนการเรียน ดังนี้ คือ จัดตามทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่คือครู เครื่องมือ อุปกรณ์

มีอย่างใดก็จัดอย่างนั้น จัดตามความเห็นชอบของโรงเรียนและคณะครู การให้ชั้นห้อง วิทยากร สถานประกอบการ สถานประกอบการอาชีพอิสระ โรงเรียนส่วนมากยังจัดไม่ได้ (กรมวิชาการ. 2524 : 35)

จำเนียร น้อยท่าช้าง (2524 : 41) ได้เสนอแนะเชิงสรุปว่า การจัดแผนการเรียนของโรงเรียน นอกจากแผนการเรียนที่เน้นทางด้านวิชาการ คือมีวิชาสามัญ เป็นวิชาเลือกที่ทางโรงเรียนสามารถจัดให้ได้อยู่แล้ว ควรมีแผนการเรียนวิชาชีพต่าง ๆ เป็นวิชาเลือกจะเป็นวิชาอาชีพที่เรียนจบในภาคเดียวกัน ปีเดียว หรือจะเป็นวิชาชีพที่เรียนติดต่อกันในค่านิกค่านหนึ่งในเวลา 3 ปีก็ได้ ซึ่งการจัดแผนการเรียนอย่างนี้ย่อมขึ้นอยู่กับทรัพยากรและความต้องการความสามารถของโรงเรียนที่มีอยู่และความพร้อมค่านต่าง ๆ เป็นสำคัญ

3.1.2 การจัดตารางสอน คือการกำหนดการนัดหมายระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับวัน เวลา และวิชาที่จะใช้สอนตลอดสัปดาห์ และได้เสนอหลักในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้ จะต้องบรรจุวิชาและเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตรกำหนดไว้ การวางวิชาใดก่อนหลังต้องคำนึงถึงผู้เรียนและผู้สอนด้วย ควรกระจายวิชาที่สลับซับซ้อนให้สมดุลกันตลอดสัปดาห์ ตารางสอนควรจัดทำไว้ 3 ชุด คือ ประจำวัน ประจำตัวครูและโรงเรียน และควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูให้พอ ๆ กัน (วิจิตร วรุตมางกูร และคนอื่น ๆ . 2520 : 35 - 36)

กรมสามัญศึกษา (2522 : 441) ได้เสนอหลักการใหญ่ ๆ ในการจัดตารางสอนไว้เป็นแนวทาง คือ โรงเรียนควรสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด คือ จัดให้นักเรียนได้เรียนตามที่ต้องการ การจัดตารางสอนควรเริ่มจากที่ยากที่สุดก่อน และจัดจากรายวิชาที่ยากที่สุด คือ วิชาการงานและอาชีพ เพราะมีค่านน้อยที่สุด วิชาที่นักเรียนเลือกเรียนน้อยที่สุดก่อน เพราะนักเรียนทุกคนที่เลือกเรียนวิชานั้นจะต้องเรียนเวลาเดียวกัน วิชาที่จัดสุดท้ายคือวิชาที่มีกลุ่มจ่านวนมาก และจัดวิชามังคัยเป็นอันดับสุดท้าย

3.1.3 การจักรครูเข้าสอน เป็นงานที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของงานวิชาการ การจักรครูเข้าสอนโดยทั่วไปมีคุณลักษณะ ความสามารถ ความถนัด ความเหมาะสม และความพร้อมของโรงเรียนที่เปิดแผนการเรียนนั้น ๆ กรมสามัญศึกษา (2526 : 8 - 17) เสนอขั้นตอนของการจักรครูเข้าสอนไว้ ได้แก่ สร้างความพร้อมของโรงเรียนก่อนเปิดแผนการเรียน กำหนดคุณสมบัติสำหรับครูสอนรายวิชาในแผนการเรียน จักถามความถนัดของครูผู้สอน คือ จักถามวิชาเอก วิชาโท ที่เรียนมา จักถามวิชาที่ครูสนใจ หรือวิชาที่ครูมีประสบการณ์มาก่อน การแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนครู โดยการจักคนเกี่ยวให้สามารถสอนได้หลายวิชา และจักรครูผ่านสนับสนุนการสอนช่วยผ่านปฏิบัติการ และจักถามเรียนให้ตรงกัน การจักหาบุคลากรภายนอกมาช่วยสอนในโรงเรียน การจักรครูสอนแทนเมื่อครูไม่มาทำการสอน และการใช้เงินบำรุงการศึกษาจ้างครูสอนเพื่อแก้ปัญหาคาการขาดแคลนครู

3.1.4 การหาประมวลการสอน โครงการสอน การบันทึกการสอน และการสอนเสริม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.4.1 ประมวลการสอน คือคู่มือหรือนวทางการสอนของครู ซึ่งได้แจกแจงรายละเอียดของหลักสูตรออกมาเพื่อสะดวกแก่การนำไปสอน โดยแยกแยะเนื้อหาวิชาการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจักประสบการณ์ การเรียน การจักอุปกรณ์ การประเมินผลการเรียน ตลอดจนการกำหนดเวลาการสอน

หลักในการหาประมวลการสอน บุญเกิด จิมพัวร์เมชากุล (2518 : 38 - 39) ได้กล่าวไว้ดังนี้ คือ ต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เริ่มตั้งแต่คู่อักราเวลาเรียน ความมุ่งหมายของแต่ละวิชา เนื้อหาหรือรายการสอน ต้องเข้าใจและรู้จักความถี่ของการของท้องถิ่นให้ถี่เสียก่อน ต้องมีความรู้เรื่องการพัฒนาการของเด็ก ตลอดจนจิตวิทยาการเรียนรู และเข้าใจในวิชาการศึกษาอย่างดี ต้องเอาเนื้อหาในรายการสอนตามหลักสูตร แยกออกเป็นรายละเอียดให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น เช่น การหาเหมืองแร่ ก็สอนในภาคใต้ เป็นต้น ประมวลการสอนของแต่ละ

ชั้นในระดับต่าง ๆ ต้องมีเนื้อหาวิชาที่สัมพันธ์ และภายในประมวลการสอนของแต่ละวิชานั้นจะต้องประกอบด้วย หลักสูตรของวิชานั้นซึ่งในหลักสูตรจะมีอัตรา เวลา เรียน ความมุ่งหมาย รายการสอน ข้อเสนอแนะในการสอนวิชานั้น คำชี้แจงในการใช้ประมวลการสอน

3.1.4.2 โครงการสอน คือ ผังสารหลักสูตรที่มีโครงสร้าง องค์ประกอบ และรายละเอียดอยู่ในขั้นที่จะนำไปสอนในชั้นเรียนได้ โครงการสอนมีหน้าที่ขยายและปรับปรุงประมวลการสอนอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งมีกิจกรรมเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดเวลาในการสอน (ลูมิทร กุณานุกร. 2523 : 180)

3.1.4.3 การบันทึกการสอน คือ เอกสารซึ่งแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาวิชาที่สอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งบันทึกการสอนนี้แยกละเอียดออกไปจากโครงการสอนอีกครั้งหนึ่ง ในบันทึกการสอนจำเป็นต้องมีโครงการสอนและประมวลการสอนเป็นหลัก และการเขียนบันทึกการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน สำหรับรายละเอียดของบันทึกการสอนนั้นควรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรม และประสิทธิภาพในการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และการประเมินผล

3.1.4.4 การสอนเสริม เป็นการสอนเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนไม่เข้าใจ มีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนแล้วยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สัมฤทธิ์ผลซึ่งช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความฉลาดเฉลียวอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้เพิ่มมากขึ้น การสอนเสริมอาจทำได้ ดังนี้ สอนเสริมในระหว่างชั่วโมงเรียนปกติ ผู้สอนดำเนินการสอนเอง โดยใช้ชั่วโมงว่างหรือนอกเวลาเรียน สอนเสริมพิเศษแก่ผู้เรียนที่มีปัญหาทางการเรียน และการสอนเสริมที่จัดทำไว้ในหลักสูตร สัปดาห์ละครั้ง

จากแนวความคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น ตลอดจนการประเมินผลของหลักสูตร ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี เพื่อสามารถนำหลักสูตรมาใช้ในการเรียนการสอนได้ผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้

3.2 งานการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม การนิเทศการศึกษา ได้มีความหมายไว้หลายท่านแตกต่างกันออกไป เช่น นายเจสสิว สุมาวงศ์ (2516 : 1) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนให้ดียิ่งขึ้น คำว่า นิเทศ แปลว่า ช่วยเหลือ แนะนำหรือปรับปรุง ส่วน ชารี มณีศรี (2521 : 1) ให้ข้อเสนอว่า ความหมายของการนิเทศ ไม่มีข้อจำกัดแน่นอนตายตัว และได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งทางด้านการเรียนการสอน และ ยัง วัชวัลลภ (2524 : 2) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทางวิชาการที่ช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษามรรลุเป้าหมายทางการศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2526 : 187 - 189) มีความเห็นเช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่เพิ่มเติมการนิเทศภายในด้วย โดยกล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่ทำหน้าที่ทางวิชาการควรมีการนิเทศภายใน เพื่อให้การทำงานด้านการเรียนการสอนเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เข้าใจจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยส่วนรวมของเนื้อหาวิชา และเพื่อให้ครูได้ใช้หลักสูตรอย่างประหยัด ซึ่งการนิเทศกระทำได้หลายแบบ คือ การแนะนำ การประชุม การประชุมทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมสัมมนา การบรรยาย การอภิปราย การศึกษานอกสถานที่ การทดลองปฏิบัติการ การเยี่ยมความชั้นเรียน การทำเอกสารสิ่งพิมพ์ การจัดตั้งศูนย์วิชาการ และการสาธิต เป็นต้น

อุทัย สร้อยสุข (2519 : 52 - 53) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษาสำหรับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยว่า จะ พิจารณาการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ หน้าที่ในการช่วยเหลือครูใน การพัฒนาและปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสม ทำความ เข้าใจกับเด็กให้ดียิ่งขึ้น จัดให้มีและส่งเสริมให้ครูใช้อุปกรณ์การสอน อ่านข้อความ สะดวกให้ครู เพื่อให้ครูสามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดและบริการ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน พัฒนาหลักสูตร สร้างและบำรุงขวัญ ส่งเสริมการศึกษา และประเมินผลการศึกษาของโรงเรียน

จากแนวความคิดและหน้าที่ดังกล่าวพบว่า การนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็น สำหรับโรงเรียน เพราะถ้าหากการนิเทศการศึกษาแล้วจะเป็นสาเหตุให้โรงเรียนไม่ อาจจะพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพในด้านการเรียนการสอนได้ อันเป็น งานในหน้าที่หลักของโรงเรียนในการบริหารงานให้มีคุณภาพ

สำหรับการฝึกอบรมนับเป็นส่วนหนึ่งของงานการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้ เพราะ การนิเทศการศึกษาจะปรับปรุงตัวครูให้มีความรู้ความสามารถในการสอน ได้ก็จะต้องฝึก อบรมด้วยสิ่งต่าง ๆ หลาย ๆ วิธีหล่อหลอมรวมกัน ซึ่งการฝึกอบรมมิได้มุ่งเพียงเพื่อให้ ครูมีความรู้ความสามารถเท่านั้น การอบรมยังสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีแก่ครู ส่งเสริม ครูให้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน และแสวงหาความก้าวหน้าต่าง ๆ ขึ้น สมพงษ์ เกษมสิน (2519 : 177) ได้ให้ข้อคิดว่า การที่จะเพิ่มพูนประสิทธิภาพของการปฏิบัติ งานโดยการเปลี่ยนแปลงท่าทีและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของคน การวางโครงการที่ จะฝึกอบรมจึงต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของการฝึกอบรมด้วย และ ความมุ่งหมายของการฝึกอบรม ก็คือ เพื่อสร้างความสนใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งแนะ วิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์สื่อนวัตกรรมศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2521 : 1 - 11) ให้ความเห็นว่า ครูควรได้รับความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำได้โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้เป็นครั้งคราว ส่งครูเข้ารับการอบรมจากสถาบันอื่น จักให้ครูไปปฏิบัติงานภายในกลุ่มโรงเรียน จักหาเอกสารหรือหนังสือใหม่ ๆ ทางการศึกษาไปให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

สำหรับการส่งเสริมและการฝึกอบรมครูให้มีประสิทธิภาพในการทำงานนั้น กรมสามัญศึกษา (2522 : 400 - 401) ให้ข้อเสนอแนะดังนี้ คือ ศึกษางานไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน ประชุมพิเศษและประชุมชี้แจง ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ ส่งเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ ส่งไปเรียนบางวิชาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ บางเวลา มอบหมายตำแหน่งหน้าที่พิเศษให้ทำ ให้การนิเทศภายใน ประชุมก่อนเลิกภาคเรียน จักประชุมอบรมหรือสัมมนาครู หัวข้อทฤษฎีหรือครูในแต่ละสายวิชา ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

3.5 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด อุปกรณ์การสอน หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพยนตร์ กระดานคำ ชอล์ก ปากกา หนังสอ (วิทยุ สาร. 2523 : 160 - 161) และข้อเสนอแนะว่าควรยึดหลักการใช้ คือ ใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอนตามความเหมาะสมกับวิชาที่สอน ชั้นที่สอน วัยของผู้เรียนและระดับความยากง่ายของอุปกรณ์ ใช้ให้ได้คุณค่าใช้ได้อย่างประหยัดทั้งการงาน เงินและเวลา และก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองใช้เสียก่อน

วรวิทย์ วสินทรการ (2520 : 249 - 250) ได้แบ่งประเภทของอุปกรณ์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ อุปกรณ์ประเภทสิ่งพิมพ์ ได้แก่ เอกสารต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ แบบเรียน คู่มือทดลอง หนังสืออุทิศ ฯลฯ สื่อทัศนอุปกรณ์ ได้แก่ ภาพวาด สไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ แผนที่ แผนที่ภูมิ และ แหล่งวิทยาการในห้องเรียน เช่น สถานประกอบการต่าง ๆ

สุนันท์ ปัทมาคม (2520 : 150) ได้ชี้ให้เห็นถึงผลดีของการใช้อุปกรณ์ว่า การสอนโดยใช้เครื่องประกอบเข้าช่วย จะเป็นผลดีแก่ผู้เรียนและผู้สอน เพราะเป็นการประหยัดเวลา และผู้เรียนได้เรียนจากสิ่งที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ฉะนั้นการจัดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกและใช้ได้อย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด

กรมสามัญศึกษา (2519 : 23) ได้เสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้พิจารณาจัดบริการอุปกรณ์การสอน ไว้คือ จัดศูนย์บริการสื่อทัศนอุปกรณ์ เพื่อการบริการสายวิชาต่าง ๆ จัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และการปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม จัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์วิชาต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะวิชานั้น ๆ สรรวบรวมาระยะความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ ประกอบรูปประจำวิชาให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ รักษา และการปรับซ่อมวัสดุอุปกรณ์ และกระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น โดยวิธีการต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุปแล้ว เห็นว่าอุปกรณ์การสอนเป็นตัวการสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียน การสอนมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลดี ผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมและ บริการครู ในการใช้อุปกรณ์การสอนอย่างเต็มที่ ทั้งจัดหาทางควบคุม บำรุงรักษาให้ อุปกรณ์การสอนใช้ได้นานและเกิดผลคุ้มค่ามากที่สุด จัดหาและใช้แหล่งวิชาการ สถานประกอบการที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้มากที่สุดด้วย

ห้องสมุดมีความสำคัญต่อโรงเรียนมาก ทั้งนี้เพราะว่าห้องสมุดเป็นศูนย์แห่ง
วิชาการทั้งปวงที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริม
ในทางวิชาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีห้องสมุด
ในโรงเรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ค้นคว้าทางวิชาการจากคำสอนของ
ครู ทำให้นักศึกษามีความรู้กว้างขึ้น เป็นการช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาในทางที่ถูกต้อง เป็น
ผู้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นด้วย นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในด้านการจัด
ระบบการเรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้นด้วย เช่น เมื่อผู้เรียนว่างจากวิชาที่
ตนเรียนจะได้ใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ ฉะนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนควรพยายามส่งเสริม
การใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด

วิจิตร วรคุณากร และคนอื่น ๆ (2520 : 40 - 41) ได้ให้ข้อคิดในการ
จัดห้องสมุดว่า การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์รวมวิชาการที่นักเรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้
ควรมีหนังสือหลายชนิด เหมาะสมกับวัย และความสนใจของเด็ก แนวการจัดห้องสมุด
ควรกระทำคือ จัดหาเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดให้เพียงพอ
ฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุด สนับสนุนให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้า
ทางวิชาการ ส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งสนับสนุนการสอน ปรับปรุงห้องสมุด
อยู่เสมอ และให้ครู นักเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดห้องสมุด

กรมสามัญศึกษา (2521 : 120 - 121) ได้เน้นความสำคัญของห้องสมุด
ว่าเป็นบริการที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งของโรงเรียน เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งที่จะช่วยส่งเสริม
การสอนของครูและการเรียนของนักเรียน ให้บรรลุจุดหมายที่วางไว้ ห้องสมุดจึงมี
หน้าที่สำคัญ คือ เป็นแหล่งบริการทางวิชาการ เป็นแหล่งการสอนของครู และเป็น
ศูนย์วิชาการของโรงเรียน

สำหรับการจัดห้องสมุดจะต้องมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
ต้องมองเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการสนับสนุนทุกด้าน บรรณาธิการหรือครูที่ได้
รับมอบหมาย ควรมีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด เข้าใจนักเรียน งบประมาณต้องได้รับตาม

ความเหมาะสม สถานที่ควรเป็นสัดส่วน หนังสือควรมีทั้งสำหรับครูและนักเรียน และ
 ทรัพย์สินที่ห้องสมุดที่อ่านยืมความสะดวกต่าง ๆ (กรมสามัญศึกษา. 2522 : 447)

เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้โดยลติ โรงเรียนควรจัดบริการห้องสมุด
 ตามสภาพของแต่ละโรงเรียน เพื่อจัดบริการให้แก่ผู้เรียนทุกคนได้ใช้ และจัดหาหนังสือ
 ทุกประเภททุกสาขาวิชาให้ครบตามหลักสูตร โดยผ่านการเลือกมาอย่างดี มีการจัดเก็บ
 อย่างเป็นระเบียบ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์และสะดวกในการใช้ของครูและนักเรียน

3.4 งานการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว กิจกรรมนักเรียน
 หมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือนอกหลักสูตรที่โรงเรียนได้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม
 ของนักเรียน และให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียน และเป็นการส่งเสริมหลักสูตร
 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น สภานักเรียน ชมรมต่าง ๆ กีฬา ทัศนศิลป์ ละคร นิทรรศการ
 หัตถศึกษา วารสาร การลูกเสือและยุวกาชาด การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมนักเรียนขึ้นมา
 ก็เพื่อส่งเสริมความเจริญ การพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ กิจกรรมนักเรียนอาจจัดได้
 มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้อง
 มองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรม โดยต้องเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน
 ให้ทุกด้านและพร้อมที่จะเผชิญปัญหาและอุปสรรค อันอาจเกิดขึ้นได้และแก้ปัญหาต่าง ๆ
 ด้วยวิจารณา กิจกรรมนักเรียนจะช่วยส่งเสริม เสริมสร้างให้เกิดเป็นคนไทยสมบูรณ์
 งานวิชาการจะพัฒนาก้าวหน้าและมีคุณค่าก็ต่อเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาค
 ปฏิบัติควบคู่กันไป กิจกรรมจะช่วยเสริมสร้างหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ต้องอาศัย
 การบริหารงานกิจกรรมนักเรียนในส่วนที่ส่งเสริมงานวิชาการ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2520 : 107) กล่าวว่า กิจกรรมทางวิชาการ
 คือ ชุมนุมวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมวิทยาศาสตร์ ชุมนุมภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่ง
 โรงเรียนจะจัดกิจกรรมได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียน เช่น
 ขนาดสถานที่ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ และโรงเรียนไม่ควรหลีกเลี่ยงกิจกรรมโดยเน้นการ
 เรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

วิทยุ สาร (2523 : 410 - 414) ได้ให้ความหมายและเจตนารมณ์
การจัดกิจกรรมทางวิชาการว่า หมายถึง บรรดากิจกรรมช่วยหรือนอกหลักสูตรทั้งหลาย
ที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียนและกิจกรรมที่โรงเรียนควรจัด ได้แก่ สภานักเรียน
ชุมนุมหรือชมรม การจัดทำวารสารโรงเรียน การจัดนิทรรศการทางศิลปะต่าง ๆ
การแสดงละคร การแสดงดนตรี ลูกเสือ ยุวกาชาดหรือเนตรนารี และการจัด
ทัศนศึกษา

กรมสามัญศึกษา (2526 : 103) ได้ให้ความหมายและแบ่งกิจกรรมทาง
วิชาการเพิ่มเติมจาก วิทยุ สาร ว่า กิจกรรมวิชาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อ
ส่งเสริมการเรียนรู้ในหลักสูตรให้กว้างยิ่งขึ้น เพื่อสนองความสนใจและเพื่อส่งเสริม
การพัฒนาบุคลิกภาพ อุปนิสัย ของนักเรียนให้เหมาะสมกับสังคม ประชาธิปไตย ประเภท
ของกิจกรรมแบ่งได้ดังนี้ คือ กิจกรรมลูกเสือหรือยุวกาชาดหรือเนตรนารี หรือกิจกรรม
ผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย กิจกรรมส่งเสริม
การเกษตรและสหกรณ์ กิจกรรมการใช้ห้องสมุด กิจกรรมส่งเสริมการใช้ภาษาไทย
กิจกรรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมนันทนาการ และ
กิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตร

จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมนั้น นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2518 : 2)
กล่าวว่าไว้ดังนี้คือ เพื่อส่งเสริมการเป็นประชาธิปไตย และยึดหลักความเป็นพลเมืองดี
ของชาติ เพื่อให้ความร่วมมืออันดีต่อกัน เพื่อให้เด็กรู้จักตนเองและบังคับตนเอง
เพื่อให้ให้นักเรียนได้ค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจตนเองได้ฝึกพัฒนา
ความสามารถนั้น ๆ ให้ยิ่งขึ้นด้วย เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมนักเรียนให้เคารพ
กฎข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคมที่ตนอยู่และวางตนให้ดีในสังคม เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความ
สามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน ห่วงใยเกียรติของโรงเรียนและมีชีวิตดี เป็นการ
ส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ และเกิดความสุขสนุกสนานที่จะได้ทำงานที่ตนสนใจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี
ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน ส่งเสริมพัฒนาการทางค่านิยม

บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบและรู้จักเคารพผู้อื่น เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการ
ต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่าง
ให้เป็นประโยชน์และมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน ที่จัดขึ้นในโรงเรียนก็เพื่อพัฒนานักเรียนให้
เจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมหลักสูตรวิชาการต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเรียน
ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภิญญู สาร (2526 : 306) ได้ชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ของ
กิจกรรมนักเรียนที่สำคัญ ๆ คือ ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน
สนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ช่วยให้การบริหารโรงเรียน
ดำเนินไปด้วยความสะดวกและเรียบร้อย เพราะนักเรียนมีโอกาสปกครองกันเอง และ
มีหนทางระบายความเครียดโดยผ่านกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียน ช่วยเหลือชุมชนให้
มีโอกาสดูแลความรู้และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน กับกิจกรรมของนักเรียนไปด้วย
เพราะนักเรียนจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมากิจกรรมของตนเสนอ ช่วยให้นักเรียนได้
เรียนรู้โดยการกระทำ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกมั่นคงทางใจ เพราะมีโอกาสทำงาน
ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เกิดความสามัคคีกลมเกลียว และมีโอกาสแสดงความสามารถให้
เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม โดยการร่วมมือจัดกิจกรรมนักเรียน ส่งเสริมค่านิยมทาง
สังคม โดยอาศัยกิจกรรมบางอย่าง กิจกรรมการบำเพ็ญหรือวางแผนตนเองในสังคม เช่น
การจัดงานเลี้ยงอาหาร การจัดสร้าง งานทางวัฒนธรรม เป็นต้น ช่วยสร้างบุคลิกภาพ
นักเรียนให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ เพราะมีโอกาสฝึกการบริหารงานเกี่ยวกับกิจกรรม
นักเรียน ช่วยฝึกความเป็นพลเมืองที่ รู้จักรับผิดชอบ รู้แพ้รู้ชนะโดยการแข่งขัน
การเชียร์กีฬาที่ถูกต้องทำนองครองธรรม และมีจรรยาบรรณที่ดี และเพิ่มพูนความรู้
สาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยชุมนุมชนหรือชมรมวิชาการต่าง ๆ เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา
ชุมนุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูผู้เกี่ยวข้อง ในโรงเรียนจะต้องช่วยกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นที่ต้องการแก่ผู้เรียน เพื่อให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนที่จะใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ในการเลือกกิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด ความสามารถและความสนใจ ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีลักษณะเป็นผู้นำ ผู้ตามที่มีคุณภาพ รู้จักการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อสังคม ยอมรับความคิดของผู้อื่น มีการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สำหรับการแนะแนวมีความสำคัญสำหรับโรงเรียนมาก เพราะว่าการแนะแนวได้ช่วยให้นักเรียนหรือนักศึกษาได้มองเห็นความถนัดของตนเองในการเรียน ในการประกอบอาชีพ และในการดำรงชีวิต ตลอดจนช่วยเหลือในกรณีปัญหาในด้านการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความซับซ้อน ทำให้มีการปรับตัวยากในหลาย ๆ ด้าน ถ้าโรงเรียนจัดให้มีการแนะแนวได้อย่างดี จะเป็นการช่วยเหลือเด็กได้มาก และจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวได้

ความหมายของการแนะแนวนั้น พนมส หันนาสินทร์ (2524 : 176) ได้กล่าวไว้ว่า การแนะแนว หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักตนเอง ทั้งนี้เพื่อจะให้เกิดความเจริญยิ่งขึ้นในตัวเอง เพื่อจะได้มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง มีความเป็นเสรีในความคิด และการกระทำภายในขอบเขตของวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแนะแนวเป็นบริการที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตนเอง เพื่อให้ความเจริญของเขาเป็นไปอย่างสูงสุด

การแนะแนวในโรงเรียนแบ่งได้ 3 ประเภท คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดแนะแนวให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง สำหรับการแนะแนวในโรงเรียน พนมส หันนาสินทร์ (2524 : 180 - 184) เสนอว่าเกี่ยวข้องกับงานด้านต่าง ๆ คือ การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ การหาข่าวข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน การเสนอข่าวเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา การสังคม การจัดบริการให้คำปรึกษา และการบริการทางานหรือสถานที่เรียนต่อ

ฉะนั้นในการจัดกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนควรยึดหลักการที่ว่า ถือว่านักเรียนเป็นศูนย์กลาง จัดให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนนักศึกษา จัดกิจกรรมให้นักเรียนนักศึกษาได้พัฒนาทุก ๆ ด้าน ควรมีการกำหนดจุดมุ่งหมายมีการจัดบริหารงานเป็นอย่างดี ดังนั้นผู้บริหารที่หน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการแนะแนวจะต้องรับรู้และเข้าใจ แนวที่ควรปฏิบัติ คือ เป็นผู้ดำเนินการสร้างบรรยากาศที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอน ช่วยในการวางแผนโครงการแนะแนวของโรงเรียน สร้างระบบบริหารเพื่อช่วยการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ช่วยปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน หารายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งวิทยาศาสตร์และทรัพยากรในชุมชนเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน ช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์อื่น ๆ รู้จักนักเรียนและจำชื่อนักเรียนได้ ปรีกษาหรือปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็กร่วมกับครู ให้อุปการะนักเรียนมีโอกาสช่วยเหลือกิจกรรมแนะแนว วางแผนทดสอบอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างระบบระเบียบบนสะสมที่ดี ให้นำไปใช้ พัฒนาโครงการเพื่อประเมินผลการเจริญงอกงามของเด็ก จัดหาสิ่งที่จะสนองความต้องการของเด็กที่เรียนปกติ และจัดและสนับสนุนการฝึกอบรมครูประจำการ (เสริมศักดิ์ วิชาสารณ์. 2520 : 26 - 27)

การแนะแนวอาจสรุปได้ว่า คือการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ทั้งในด้านการเรียนและส่วนตัว เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองได้ รู้จักทัศนใจด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ สำหรับการดำเนินงานผู้บริหารต้องให้ความสำคัญสนับสนุนอย่างเต็มที่ วางแผนและให้ความสะดวกแก่ครูและนักเรียน เพื่อให้งานแนะแนวบรรลุถึงจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่วางไว้

3.5 งานการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ถือเป็นหน้าที่หลักของครูที่ให้การศึกษแก่นักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรมสั่งสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม เพื่อจะได้ทราบว่าผลการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับได้ผลแค่ไหน หรือจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จำเป็นต้องมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่ครูได้ดำเนินการไปแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง

ชวาล แพทย์กุล (2518 : 5) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอาข้อมูลหรือผลต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวัดมาประเมินค่าหรือตีราคาอีกชั้นหนึ่ง ส่วนการวัดผลนั้น สุภาพ วาเคเชียน และอรพิน โภชนศา (2518 : 3) ให้ความหมายว่า การวัดผลเป็นกระบวนการที่กำหนดตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของ หรือบุคคล ตามความมุ่งหมายที่จะทดสอบ และเปรียบเทียบลักษณะความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งนั้น ๆ

การวัดผลและการประเมินผล เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่ง การเรียนการสอนจะได้ผลอย่างไรหรือบรรลุจุดหมายหรือไม่ย่อมทราบได้จากการวัดผลหรือการประเมินผล การวัดผลประเมินผลเป็นกิจกรรมทางวิชาการที่จะต้องกระทำควบคู่กันไป โดยปกติการประเมินผลในโรงเรียนมีจุดหมาย 2 ประการ คือ การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลเพื่อตัดสินการเรียน (นิพนธ์ ใญ่นางค์. 2523 : 72)

พนัส หันนาสินทร์ (2524 : 199 - 200) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลนั้นมีความหมายต่างกัน การวัดผล หมายถึง การเปรียบเทียบที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันหนึ่งที่บ่งบอกกันอยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือจะแสดงผลการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงใด จากการที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งอาจรู้ได้จากการสอบแล้วนำมาเปรียบเทียบกับคำตอบที่ถูกต้อง ส่วนการประเมินผล เป็นการกำหนดค่าหรือราคา จากคะแนนที่เราได้จากการวัด เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี คือเราได้คะแนนการวัดแล้วแล้วยังบอกไม่ได้ว่าดีหรือไม่ดี เก่งหรือไม่เก่ง เราต้องใช้พิจารณาควบคู่กันไปโดยการเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ

การวัดผลการศึกษาทำให้ครูทราบความก้าวหน้าของนักเรียน ตลอดจนข้อบกพร่องเพื่อแก้ไขต่อไป การวัดผลการศึกษามีความจำเป็น เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และการจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อประโยชน์ในการให้ประกาศนียบัตร เมื่อจบการศึกษาและแจ้งผลการเรียนให้สถาบันอื่นที่นักเรียนไปเรียนต่อทราบ และเพื่อเป็นสถิติทางการศึกษา

สุภาพ วาดเขียน และอรพิน โภชนศา (2518 : 9 - 10) ได้กล่าวว่า ประโยชน์ของการวิจัยและประเมินผลการศึกษา ไว้ดังนี้ คือ ใช้เปรียบเทียบ วิเคราะห์ วินิจฉัยและพยากรณ์คุณค่าสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ใช้ในการวัดอัตราความเจริญของงานและคุณค่าเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน ใช้ในการฝึกฝนนักเรียน ใช้เป็นสื่อกลางระหว่างชุมชนกับสถาบัน ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและประเมินผลสามารถนำไปใช้ในค่านต่าง ๆ ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องและฝ่ายปฏิบัติการได้รับทราบข้อเท็จจริง และทำให้งานต่าง ๆ เช่น การบริหาร หลักสูตร การเรียนการสอน การแนะแนว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การวิจัยและการประเมินผลการเรียนจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพราะการวิจัยและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่จะบอกให้ทราบว่า ผู้เรียนคนใดมีความรู้ความสามารถแค่ไหน เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และยังบอกให้ทราบว่า จุดประสงค์ของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่จัดนั้น มีความเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงมากน้อยเพียงใด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยขอเสนอ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็นงานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ เกี่ยวกับโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามสิบมีน้อยมาก ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยไว้โดยตรง คงมีแต่การวิจัยที่ใกล้เคียงดังต่อไปนี้

นวลเด่น วงศ์เชิดธรรม (2522 : 168 - 176) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สามสิบบนเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านหลักสูตร นักศึกษาต้องการเรียนเฉพาะเนื้อหาที่มีความสำคัญ ควรจัดเนื้อหาให้สอดคล้องการเข้าใจ

และเป็นเนื้อหาที่เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ และนำไปใช้ในการทำงานได้ในด้านการเรียนการสอน ควรใช้อุปกรณ์การสอนให้เหมาะสม และในขณะที่ย้อนควรเอาใจใส่กับนักศึกษาให้มาก มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ และนักศึกษาต้องการให้ครูได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ซักถามปัญหาในชั้นเรียน และต้องการความรู้ที่สามารถนำไปเรียนต่อในระดับสูง ส่วนในด้านการบริการของโรงเรียน นักศึกษาต้องการให้โรงเรียนจัดบริการอุปกรณ์และตำราเรียนให้กับนักศึกษา ให้ห้องสมุดเปิดบริการให้ยืมหนังสือ จัดบริการแนะแนวทางการศึกษาหรือแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษา จัดบริการน้ำดื่ม น้ำใช้และค่านการปฐมพยาบาล

สุวิทย์ เจียตระกูล (2522 : 211 - 212) ศึกษาวิชาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ พบว่า โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการได้น้อย 11 ด้าน คือ การกำหนดหลักสูตรปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว วิธีสอนและตารางสอน กิจกรรมนักเรียน ขบวนการบริหารงานวิชาการ อุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในห้องเรียน หลักสูตรและการใช้หลักสูตร และการนิเทศการศึกษา ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานวิชาการ คือ โรงเรียนขาดการวางแผนล่วงหน้า ไม่มีความคล่องตัวในการบริหารงานระหว่างครูบางหมวดวิชาผู้บริหารไม่ยอมรับความคิดเห็นของครู ขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สนใจงานด้านอื่น ๆ มากกว่างานด้านวิชาการ เป็นต้น

รัตนา พุ่มไพศาล (2524 : 106 - 134) ศึกษาวิจัยปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ๋ ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านสภาพการบริหารงานบุคลากรกระทำไ้ดีมาก ด้านสภาพการเรียนการสอนกระทำไ้ปานกลาง ด้านการติดตามผลและการแนะแนวการศึกษากระทำไ้ค่น้อย และด้านมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนผู้ใหญ๋อยู่ในชั้นกระทำไ้ใกล้เคียงกับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเวลาปกติ

พงษ์สุระ ผลบุญ (2526 : 119) ศึกษาวิจัยงานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาวิชัย ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานทั้ง 5 ด้าน คือ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารธุรการและการเงิน งานบริหารบุคลากร งานบริหารกิจการนักศึกษาและงานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กระทำได้น้อยทุกด้าน ส่วนปัญหาและความต้องการในการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ได้แก่ ขาดอุปกรณ์การสอน ขาดการให้บริการห้องสมุดอย่างเพียงพอ ครูใหญ่ควรอยู่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนทุกวัน ไม่ควรเคร่งครัดเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา และควรจัดสอนวิชาชีพให้สอดคล้องกับชุมชน

เบญจพร ไข้เทียมศิลป์ (2526 : 125 - 134) ศึกษาวิจัยบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้สอนการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษานอกโรงเรียน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ด้านบทบาทที่คาดหวัง ความเห็นของเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษานอกโรงเรียน ผู้สอนปฏิบัติงานได้น้อยในเกณฑ์มากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านความสัมพันธ์กับนักศึกษา ส่วนด้านบทบาทที่ปฏิบัติจริง ความเห็นของเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอน และนักศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ผู้สอนปฏิบัติงานได้ปานกลางทั้ง 3 ด้าน และมีบางรายการปฏิบัติได้น้อยมาก ได้แก่ การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยาย อภิปราย หรือสาธิตกิจกรรมใหม่ ๆ แก่นักศึกษา การให้นักศึกษาปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบของโรงเรียน และการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหาการเรียน

ส่วนในด้านการแก้ปัญหาและความต้องการนั้น วิภาท กาญจนะ (2519 : 48) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญในเขตการศึกษา 7 พบว่า มีปัญหาในการใช้หลักสูตร ต้องการให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนตรวจเยี่ยมและให้คำปรึกษาแนะนำบ่อย ๆ และจากการประชุมสัมมนาผู้บริหาร

และครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่นับเบ็กเสริจ ระดับที่ 3 - 4 (กองการศึกษาผู้ใหญ่.
2520 : 19) ได้สรุปปัญหาว่า เนื้อหาวิชาที่สอนเนื้อเรื่องไม่เป็นที่คุ้นเคยกับนักศึกษา
นักศึกษาไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับข้อเท็จจริงโดยตรง จึงเป็นการยากแก่การออกความเห็น
บางเรื่องก็คล้ายหรือไม่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญของ
ต่างประเทศมีน้อยมาก ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้โดยตรง คงมีแต่
การวิจัยที่ใกล้เคียงกับเรื่องนี้ ดังต่อไปนี้

วิลเลียมส์ (Williams. 1972 : 4909 - A) ได้ศึกษาวิจัยงานใน
หน้าที่ของครูใหญ่โรงเรียนผู้ใหญ่ในอินเดีย นำ ทำงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่า
ครูใหญ่ไม่ค่อยใช้ครูและนักเรียนให้ เป็นประโยชน์ต่อ งานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน
การติดต่อระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนโดยการเยี่ยมเยียนมีน้อยมาก

บอสตัน (Boston. 1976 : 3651 - A) ได้ทำการศึกษารายเรื่อง
การติดตามผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียนโบสตัน เกอรวอลธีย์ ในโปรแกรมการ
ศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ และโปรแกรมการศึกษายุติบัตรทั่วไป พบว่า โปรแกรมการศึกษา
ผู้ใหญ่ จักไม่ก่อให้เกิดผลดีกับอายุ การแนะแนวและการบริการเข้าชั้นเรียนยังไม่มี
นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่คำนึงถึงการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เคยเรียนมา นัก
ศึกษาผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ที่ห่างไกล และค่าจ้างของผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ผ่าน
การเรียนด้านอาชีพหรือด้านทั่วไปมีแนวโน้มต่ำกว่าชาย

จากการวิจัยของบอสตัน เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงโปรแกรมการศึกษายุติบัตร
ให้เป็นโปรแกรมมัธยมศึกษาที่สมบูรณ์

คาร์และโจเซฟ (Karr and Joseph. 1976 : 6426) ได้ศึกษาการ
เปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อการบริการและโปรแกรมด้านการศึกษา
พบว่า นักศึกษาผู้ใหญ่ยอมรับว่าการบริการและโปรแกรมการศึกษาเป็นความจำเป็น

และจำเป็นต้องมีการขยายออก ซึ่งโปรแกรมการศึกษาจักได้ตรงกับความต้องการ
 ในปัจจุบัน และควรจักให้ตรงกับความต้องการต่อไป นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้มีการ
 ขยายโปรแกรมการศึกษาทางบ้านอาชีพโดยเฉพาะด้านการค้า เทคนิค และ
 ธุรกิจ และบริการเกี่ยวข้องกับที่ต้องการ คือ การแนะแนวและดูแลเด็กเป็นการเพิ่ม
 จำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ มีส่วนน้อยที่มีความต้องการด้านการเงิน การค้า และการขนส่ง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดคือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่กลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 29 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 58 คน และครูผู้สอน จำนวน 651 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มผู้บริหารใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากประชากร 29 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวม 58 คน ส่วนครูผู้สอนใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งแบ่งเป็น 6 หมวดวิชา ๆ ละ 1 คน โดยวิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มครูผู้สอน จำนวน 174 คน ดังเสนอในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
1. วัดบวรนิเวศ	2	17	2	6
2. มหาวิทยาลัยวัด	2	14	2	6
3. โยธินบูรณะ	2	14	2	6
4. ราชวินิตมัธยม	2	12	2	6
5. สันติราษฎร์วิทยาลัย	2	17	2	6
6. สตรีศรีสุวิทย์	2	18	2	6
7. ควณอง	2	19	2	6
8. วัดประดู่ในทรงธรรม	2	18	2	6
9. วัดนวลนรดิศ	2	19	2	6
10. วัดราชโอรส	2	10	2	6
11. สิงห์ราชวิทยาคม	2	16	2	6
12. บางประกอกวิทยาคม	2	17	2	6
13. วัดไตรมิตรวิทยาราม	2	21	2	6
14. พุทธจักรวิทยา	2	24	2	6
15. นนทบุรีวิทยา	2	21	2	6
16. เทพลีลา	2	21	2	6
17. หอวัง	2	23	2	6
18. สตรีวัชรังษี	2	25	2	6

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน
19. วิชาภิเศก	2	25	2	6
20. สวนกุหลาบวิทยาลัย	2	27	2	6
21. เทพศิรินทร์	2	26	2	6
22. เตรียมอุดมศึกษา	2	29	2	6
23. สามเสนวิทยาลัย	2	25	2	6
24. รัชดาจุฬาลงกรณ์	2	54	2	6
25. บางกะปิ	2	26	2	6
26. ลาดปลาเค้าพิทยาคม	2	31	2	6
27. คอนเมือง	2	28	2	6
28. สารวิทยา	2	27	2	6
29. ชินรสาวิทยาลัย	2	27	2	6
รวม	58	651	58	174

ที่มา : กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความถี่เห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัคคีระดับที่ 5 ใน กรุงเทพมหานคร รวม 5 คำน ซึ่ง เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก ปกรณ์ ศรีคอนไ้ (2523 : ภาคผนวก) พิทยา ลงกรณ์ พิลาสมเฮอร์ (2523 : ภาคผนวก) วิเชียร เกตุสิงห์ (2524 : 79 - 103) และของ สมบัติ คุ้มคุ้ม (2527 : ภาคผนวก)

2. ศึกษาตำรา เอกสารต่าง ๆ คู่มือการบริหารโรงเรียนและผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่ เพื่อกำหนดขอบข่ายของงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ซึ่งสรุปขอบข่ายของงานวิชาการได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 งานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
- 2.2 งานด้านนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม
- 2.3 งานด้านบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด
- 2.4 งานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว
- 2.5 งานด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด โดยลักษณะของแบบสอบถามแบ่งได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัคคีระดับที่ 5 ลักษณะของแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ช่วง ที่สร้างขึ้นตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) ในแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ซึ่งมีลำดับความถี่เห็นในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย	เท่ากับ	1
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับ	2
ปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ	3
ปฏิบัติมาก	เท่ากับ	4
ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ	5

เกณฑ์การตัดสินและพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความถี่ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best. 1983 : 181) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะ ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ให้ทั้ง 5 ท่าน

4. หากความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำเอาแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ตรงทางด้านการบริหารการศึกษายุ่งใหญ่ร่วมเจ็ดท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามความถี่ต่อการบริหารงานวิชาการ ว่าครอบคลุมโครงสร้างหรือไม่ ถ้าสีในใจของจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ ถือว่าข้อความนั้นวัดความถี่เห็นได้จริง รายงานผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

4.1 อาจารย์ฉนวน เก่นดวง หน่วยศึกษานิเทศ กรรมการศึกษานอกโรงเรียน

4.2 อาจารย์สายัณห์ พลະสุรย์ หน่วยศึกษานิเทศ กรรมการศึกษา
นอกโรงเรียน

4.3 อาจารย์อุทัย หนูแดง กองปฏิบัติการ กรมการศึกษานอกโรงเรียน

4.4 รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ หัวหน้าภาควิชาการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.5 รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา อาจารย์ภาควิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.6 อาจารย์สำราญ รัตนวิทย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่สิงหราช
พิทยาคม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

4.7 อาจารย์สาวิต เสิงสมวงศ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ใหญ่
สิงหราชพิทยาคม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร

5. นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดลองใช้ (tryout) กับผู้บริหารและครูผู้สอน
ในโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 คน

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวัดความภักดีเห็นของ
ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา
(α - Coefficient) ของครอนบาค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.
2524 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคำนวณพบว่าเป็นจริงทั้งฉบับ เท่ากับ
0.96 และคำนวณพบค่าคาดหวังทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีค่า
ความเชื่อมั่นสูง

7. หาอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิคร้อยละ 25
ซึ่งมีวิธีการคือ เรียงคะแนนจากน้อยไปหามาก ตัดร้อยละ 25 บน เรียกว่ากลุ่มสูง
และร้อยละ 25 ล่าง เรียกว่ากลุ่มต่ำ นำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้
การทดสอบค่าที (t - test) แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อค่าดัชนีที่มีอำนาจจำแนก คือ
มีค่าที่เท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถามความภักดีเห็นที่มีต่อการบริหาร
งานวิชาการต่อไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187 - 189)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม

2. การเก็บแบบสอบถามคืน ในหนังสือแนบมาของผู้วิจัยได้กำหนดวันเก็บแบบสอบถามคืนไว้แล้ว เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งจำนวน 232 ฉบับ ได้รับคืน 225 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96 ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
	ส่ง	ได้รับคืน	ส่ง	ได้รับคืน	ส่ง	ได้รับคืน
29	58	56	174	169	232	225
ร้อยละ	100	96	100	97	100	96

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้สำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
N	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือที่วัด
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

1.2 หาอ่านาจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่าที (t - test) (ล่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 187 - 188)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงความถี่แบบที่
$\bar{X}_H$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
s_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
s_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน

2.1 ใช้สถิติพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 ทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร. 2525 : 120)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{(N - 1)}}$$

เมื่อ $\sum D$ แทน ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
 N แทน จำนวนคนหรือจำนวนคู่

2.3 ทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ F - test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์. 2522 : 70)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (Between)	$K - 1$	SS_B	MS_B	$\frac{MS_B}{MS_W}$
ภายในกลุ่ม (within)	$N - K$	SS_W	MS_W	
รวมทั้งเขต	$N - 1$			

เมื่อ	F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F - distribution
	SS_B	แทน	ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS_W	แทน	ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	MS_B	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม
	K	แทน	จำนวนกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ถ้าค่าสถิติมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method)

2.4 นำข้อเสนอแนะของแบบสอบถามปลายเปิดมาเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย เพื่อหาจำนวนร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัย
ได้ใช้สัญลักษณ์ ดังนี้

N	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
X^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S.D. ²	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบที (t - Distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ (F - Distribution)
SS	แทน	ค่ารวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนวณด้วยภาษา BASIC (ประกอบ กรรณบุตร. 2530 : 176 - 194) ในการหาค่าสถิติต่าง ๆ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยจัดทำเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทที่เป็นจริง และคาดหวังในการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัที่ 5 ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน การนิเทศการที่กษและการฝึกอบรม การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด การจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว และการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ทั้งแสดงในตาราง 3 ถึงตาราง 14 แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย และใช้เกณฑ์ของเบส์ท (Best. 1983 : 181) ดังนี้ คือ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 ถึง 2.33 หมายความว่า ปฏิบัติในเกณฑ์น้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.34 ถึง 3.66 หมายความว่า ปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 ถึง 5.00 หมายความว่า ปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนอายุสามัญระกัที่ 5 ทั้งแสดงผลในตาราง 15 ถึงตาราง 16

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในแนวทวิภาคีต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัที่ 5 ทั้งแสดงผลในตาราง 17 ถึงตาราง 30

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะ
ของผู้บริหารและครูผู้สอน ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน
ผู้ใหญ่นายสนธิ์ระดับที่ 5 ดังแสดงผลในตาราง 31 - 37

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงและ
คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ ความเห็น
ของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกเป็นรายด้าน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริง ตามทัศนะของผู้บริหารและ
ครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียน
การสอน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. พัฒนาแผนการเรียนให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ	3.11	0.61	2.63	0.56
2. หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.21	0.72	2.92	0.52
3. จัดให้มีหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการศึกษา และคู่มือครู	3.36	0.77	2.69	0.84
4. จัดทำคู่มือครู คู่มือนักศึกษาให้ศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	3.09	0.71	2.61	0.91
5. เปิดสอนวิชาที่บังคับได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	3.89	0.66	2.84	0.58
6. ตารางสอนจัดได้ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน	3.89	0.61	3.66	0.66
7. แนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการเรียนการสอน ผู้ใหญ่นำมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่	2.85	0.74	2.21	0.65
8. ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	2.98	0.66	2.00	0.63

ตาราง 3 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. ให้คณะกรรมการหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้ได้ผลดีมาสอน	2.76	0.62	2.24	0.68
10. ทำการเรียนที่กำหนดให้ใช้เป็นแนวทางการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	3.20	0.58	2.83	0.48
11. จัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน	3.03	0.68	2.26	0.76
12. จัดแสดงว่าในห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน	3.82	0.66	3.56	0.71
13. จัดให้มีการสอนเพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนและสอบไม่ผ่าน	2.91	0.60	2.41	0.58
14. สนับสนุนให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	2.91	0.43	2.69	0.66
15. เวลาและเนื้อหาที่สอนในหลักสูตรแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม	3.18	0.54	2.77	0.62
รวมเฉลี่ย	3.18	0.71	2.73	0.62

จากตาราง 3 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินการปฏิบัติงานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดแสงสว่างในห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน และตารางสอนจัดได้ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน และเปิดสอนวิชาชีพบังคับได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก และครูผู้สอนประเมินว่าการแนะนำให้ครูนำเอา เทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่นำมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ ให้คณะครูนำเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้กับวัดมาสอน และจัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา	2.82	0.57	2.32	0.58
2. จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ก่อนเปิดภาคเรียน	3.52	0.53	3.01	0.57
3. มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ	2.42	0.59	1.69	0.57
4. ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ	3.17	0.60	2.63	0.66
5. มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	2.58	0.90	1.62	0.78
6. ผู้บริหารเข้าใจหลักสูตรและเป็นที่พึ่งของครูได้	3.75	0.51	3.12	0.56
7. จัดประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ	3.28	0.48	2.63	0.60
8. ติดตามศึกษาวิเคราะห์จากกรรมการศึกษานอกโรงเรียนมาที่โรงเรียน	2.53	0.65	1.95	0.68
9. มีการรวบรวมสถิติและข้อมูลทางวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่	3.44	0.72	2.95	0.58

ตาราง 4 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. จัดกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนให้จัดส่งเอกสาร สิ่งที่พิมพ์และอื่น ๆ ที่จำเป็นมาให้โรงเรียนเสมอ ๆ	3.00	0.70	2.45	0.59
11. มีการสร้างขวัญและกำลังใจเอาไว้ใส่ต่อผู้ปฏิบัติงาน	3.73	0.44	3.18	0.70
12. รับฟังความคิดเห็นของครู ให้คำปรึกษาพิจารณา หาทางแก้ไขปัญหาให้แก่แต่ละคน	3.33	0.54	2.79	0.56
13. จัดให้มีการสัมมนาครู เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยว กับการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่	3.13	0.65	2.32	0.69
14. จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	2.92	0.59	2.30	0.72
15. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมทั้งภายในและ ภายนอกโรงเรียน	3.26	0.55	2.64	0.69
16. เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู	2.33	0.71	1.56	0.73
รวมเฉลี่ย	3.08	0.75	2.45	0.82

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารประเมินการปฏิบัติงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรม ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์โคกโดยรวมว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารเข้าใจหลักสูตรและเป็นที่ตั้งของครูได้ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจเอาใจใส่กับผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก ส่วนข้อที่ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารประเมินว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ครูผู้สอน ประเมินการปฏิบัติงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์โคกโดยรวมว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีบางข้อปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ ทักทอสักการนิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาที่โรงเรียน จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยและการประเมินผลการศึกษา และจัดประชุมครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและห้องสมุด

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. สำรวจความต้องการ วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	2.44	0.56	1.75	0.65
2. สนับสนุนให้ครูใช้สื่อทัศนวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอน	2.50	0.73	1.71	0.75
3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในด้านการใช้สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	2.35	0.69	1.53	0.73
4. จัดให้ศูนย์ทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาประจำโรงเรียนอยู่ใหญ่	1.58	0.79	1.17	0.54
5. พยายามขอความสนับสนุนด้านการเงินจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์	2.69	0.59	2.04	0.38
6. ให้คำแนะนำในตำแหน่งวิทยากรและสื่อการสอนแก่ครู	2.69	0.62	2.15	0.68
7. แนะนำให้ครูทำอุปกรณ์และสื่อการเรียนประกอบเนื้อหาที่สอน	2.73	0.69	2.18	0.58
8. ส่งเสริมให้มีการศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น	2.88	0.73	2.03	0.66
9. สนับสนุนให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน	2.73	0.66	2.17	0.51

ตาราง 5 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. จักหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อบริการแก่สาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน	2.67	0.63	2.01	0.53
11. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ	2.64	0.66	2.13	0.50
12. ให้ครูและนักศึกษาได้ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างถูกต้องเหมาะสมและคุ้มค่า	2.82	0.60	2.13	0.54
13. มีวิธีจัดหาและนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นสื่อการเรียน	2.64	0.71	1.97	0.67
14. จัดบริการห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า	1.77	0.30	1.26	0.57
15. สนับสนุนให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	2.28	0.77	2.00	0.53
รวมเฉลี่ย	2.49	0.77	1.88	0.68

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารประเมินการปฏิบัติงานด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายบุญ โดยรวมว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีศูนย์ทัศนวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดให้มีห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ครูผู้สอน ประเมินการปฏิบัติงานด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายบุญ โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อยทุกข้อ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบสอบถามที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการและการแนะแนว

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	แบบสอบถามที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา	3.21	0.61	2.92	0.55
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา	3.23	0.56	2.97	0.67
3. ชี้แจงให้ครูและนักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.11	0.69	2.73	0.60
4. ให้เสรีภาพนักศึกษาในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	3.14	0.66	2.72	0.64
5. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมนักศึกษามากพอเพียงพอ	2.83	0.62	2.23	0.57
6. จัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียนในห้องเรียน	2.88	0.59	2.10	0.71
7. ให้คณะครูและนักศึกษาร่วมกิจกรรมและปรึกษาหารือกัน ของห้องเรียน	2.55	0.70	2.31	0.64
8. ส่งเสริมให้นักศึกษากิจกรรมนอกชั้นบริการชุมชน	2.83	0.64	2.13	0.63

ตาราง 6 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. กิจกรรมบังคับในหลักสูตรจัดให้นักศึกษาเลือกตามความถนัดและความสนใจ	2.91	0.63	2.50	0.60
10. จัดให้มีการรณรงค์รักษาวินัยและขนบธรรมเนียมประเพณีบ่อยครั้ง	2.57	0.65	2.04	0.61
11. จัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	1.88	0.95	1.37	0.69
12. จัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง	1.80	0.89	1.32	0.62
13. จัดให้มีการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและอาชีพให้กับนักศึกษาที่จะจบการศึกษา	2.60	0.62	2.07	0.51
รวมเฉลี่ย	2.74	0.81	2.20	0.79

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารประเมินการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง และจัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ครูผู้สอน ประเมินการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิต โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า มีบางข้อปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมบังคับในหลักสูตร จัดให้นักศึกษาเลือกตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งช่วยให้ครูและนักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา และให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยไม่ครูเป็นผู้ปรึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กำหนดแผนการวัดผลไว้ล่วงหน้าตลอดปีการศึกษา	3.20	0.61	2.84	0.61
2. ชี้แจงแนวปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลให้ครูและนักศึกษาทราบ	3.53	0.59	2.94	0.63
3. ให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบของกระทรวงอย่างเคร่งครัด	3.11	0.64	2.80	0.74
4. ให้ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	4.07	0.59	3.82	0.62
5. ให้นำผลการประเมินผลหลังจากการเรียนการสอน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	3.21	0.67	2.74	0.64
6. ระบบการวัดผลและประเมินผลที่ปฏิบัติอยู่มีความเหมาะสม	3.58	0.70	3.28	0.73
7. กวักขันให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนให้ตรงจุดประสงค์	3.07	0.70	2.71	0.67
8. ตรวจสอบผลการประเมินผลของครูทุกครั้งเมื่อมีการประเมินผล	3.00	0.56	2.55	0.70

ตาราง 7 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. สนับสนุนให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำข้อทดสอบมาตรฐานชั้นใช้	2.87	0.68	2.40	0.62
10. นำผลการประเมินงานทบทวนวิชาการมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงงานในปีการศึกษาต่อไป	3.23	0.68	2.68	0.58
11. ช่วยเหลือและแนะนำครูที่นักศึกษาสอนไม่ผ่าน	2.87	0.56	2.30	0.57
12. ให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง	2.58	0.64	2.10	0.59
รวมเฉลี่ย	3.20	0.74	2.76	0.78

จากตาราง 7 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ต่างประเมินการปฏิบัติงานด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ให้ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก และการให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนประเมินว่า ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน

งานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่	บทบาทที่เป็นจริง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	3.18	0.71	2.73	0.62
2. ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	3.08	0.75	2.45	0.82
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	2.49	0.77	1.68	0.68
4. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	2.74	0.81	2.26	0.79
5. ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.20	0.74	2.70	0.78
รวมเฉลี่ย	2.94	0.76	2.42	0.77

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินงานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่าดี โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินว่า การปฏิบัติงานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม และด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษาปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนครูผู้สอนประเมินว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังความพึงพอใจของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. พัฒนาแผนการเรียนให้นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ	4.08	0.47	3.78	0.57
2. หลักสูตรที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4.25	0.68	4.11	0.66
3. จัดให้มีหนังสือเกี่ยวกับหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการศึกษา และคู่มือครู	4.23	0.68	3.89	0.71
4. จัดทำคู่มือครู คู่มือนักศึกษา ให้ศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน	4.07	0.65	3.95	0.74
5. เปิดสอนวิชาชีพบังคับได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	4.11	0.62	3.91	0.59
6. ตารางสอนจัดได้ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน	4.23	0.73	4.33	0.76
7. แนะนำให้ครูนำเอา เทคนิควิธีการเรียนการสอนผู้ใหญ่มานำใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่	3.75	0.57	3.51	0.62
8. ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	4.05	0.66	3.86	0.71

ตาราง 9 (ต่อ)

การบริหารงานของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. ให้คณะกรรมการหาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้ได้ผลดีมาสอน	3.80	0.63	3.46	0.63
10. ตำราเรียนที่กำหนดมาให้ใช้เป็นแนวทางการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	4.13	0.46	3.88	0.51
11. จัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน	4.02	0.64	3.65	0.81
12. จัดแสงสว่างในห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน	4.44	0.62	4.16	0.72
13. จัดให้มีการสอนเพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนและสอบไม่ผ่าน	3.89	0.52	3.56	0.60
14. สนับสนุนให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	3.91	0.47	3.63	0.62
15. เวลาและเนื้อหาที่สอนในหลักสูตรแต่ละภาคเรียนมีความเหมาะสม	4.05	0.63	3.80	0.47
รวมเฉลี่ย	4.07	0.63	3.80	0.70

จากการพ 9 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ต่างคาดหวังการปฏิบัติงานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ของโรงเรียนผู้ใหญ่ว่าสมควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การแนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการเรียนการสอนผู้ใหญ่มานำใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ จัดให้มีการสอนเพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนและสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และจัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. จัดประชุมครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา	4.03	0.37	3.71	0.68
2. จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ก่อนเปิดภาคเรียน	4.55	0.53	4.17	0.68
3. มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ	3.57	0.62	3.11	0.45
4. ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ	4.11	0.58	3.55	0.64
5. มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	3.58	0.67	3.11	0.65
6. ผู้บริหารเข้าใจหลักสูตรและเป็นที่ยึดของครูได้	4.55	0.53	4.33	0.64
7. จัดประชุมเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดัง ๆ ในการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ	4.14	0.61	3.85	0.67
8. ติดตามศึกษานิเทศก์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาที่โรงเรียน	3.57	0.59	3.26	0.53
9. มีการรวบรวมสถิติและข้อมูลทางวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่	4.19	0.66	4.17	0.72

ตาราง 10 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
10. จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนให้จัดตั้งเอกสารสิ่งพิมพ์และอื่น ๆ ที่จำเป็นมาให้โรงเรียนเสมอ ๆ	3.76	0.59	3.49	0.60
11. มีการสร้างขวัญและกำลังใจเอาไว้ใส่กับผู้ปฏิบัติงาน	4.48	0.59	4.27	0.68
12. รับฟังความคิดเห็นของครู ให้คำปรึกษาพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาค้นหาให้แต่ละคน	4.08	0.51	3.72	0.65
13. จัดให้มีการสัมมนาครู เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่	3.96	0.56	3.50	0.66
14. จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.89	0.55	3.47	0.63
15. ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.14	0.55	3.68	0.60
16. เชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู	3.50	0.53	3.12	0.64
รวมเฉลี่ย	4.01	0.66	3.60	0.75

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างคาดหวังการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศการศึกษาและการนิเทศของโรงเรียนผู้ใหญ่มาก โดยรวมเท่ากัน คือ ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก และครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติใน เกณฑ์ปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินว่า การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู มีการนิเทศการเรียนการสอน ภายในอย่างสม่ำเสมอ มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และ ติดตามศึกษานิเทศก์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาเพื่อโรงเรียนควรปฏิบัติในเกณฑ์ ปานกลาง และครูผู้สอนประเมินว่าการจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยและการประเมินผล การศึกษา ติดตามกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้จัดส่งเอกสาร สิ่งพิมพ์และอื่น ๆ ที่ จำเป็นมาให้โรงเรียนเสมอ ๆ จึงให้มีการสัมมนาครูเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน การสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ และตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ ควร ปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติใน เกณฑ์มาก

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวัง ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและห้องสมุด

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. สำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	4.05	0.47	3.39	0.63
2. สนับสนุนให้ครูใช้สื่อทัศนวัสดุและอุปกรณ์ประกอบการสอน	4.00	0.59	3.30	0.62
3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และทักษะในด้านการใช้สื่อทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา	3.73	0.71	3.22	0.58
4. จัดให้ศูนย์ทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่	3.39	0.48	3.00	0.67
5. พยายามของความสนับสนุนด้านการเงินจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้ในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์	3.91	0.60	3.56	0.60
6. ให้คำแนะนำในตำแหน่งวิทยากรและสื่อการสอนแก่ครู	4.03	0.62	3.57	0.67
7. แนะนำให้ครูหาอุปกรณ์และสื่อการเรียนประกอบเนื้อหาที่สอน	4.00	0.65	3.55	0.66
8. ส่งเสริมให้การศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น	4.32	0.75	3.79	0.74

ตาราง 11 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. สนับสนุนให้ครูจัดทำอุปกรณ์การสอน	3.94	0.58	3.37	0.65
10. จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อบริการแก่ สาขาวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอน	3.95	0.47	3.56	0.59
11. จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์อย่าง เพียงพอ	3.92	0.62	3.58	0.59
12. ให้ครูและนักศึกษาได้ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างถูกต้อง เหมาะสมและคุ้มค่า	3.85	0.54	3.44	0.58
13. มีวิธีจัดหาและนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ เป็นสื่อการเรียน	3.91	0.63	3.42	0.70
14. จัดบริการห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า	3.46	0.56	3.04	0.66
15. สนับสนุนให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.48	0.53	3.28	0.62
รวมเฉลี่ย	3.86	0.64	3.40	0.67

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารคาดหวังการปฏิบัติงานด้านการบริหาร
 วัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญโดยรวมว่า ควรปฏิบัติ
 ในเกณฑ์มาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วพบว่า การจัดให้มีศูนย์พัฒนาวัสดุอุปกรณ์
 การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง
 ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ครูผู้สอน คาดหวังการปฏิบัติงานด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและ
 ห้องสมุด ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ โดยรวมว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง และ
 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การส่งเสริมให้มีการศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น
 ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติ
 ในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาท καθήκον ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการและการแนะแนว

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาท καθήκον			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา	4.28	0.48	3.98	0.60
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา	4.28	0.61	4.04	0.76
3. ชี้แจงให้ครูและนักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	4.16	0.59	3.86	0.61
4. ให้เสรีภาพนักศึกษาในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ	4.00	0.50	3.78	0.67
5. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเพียงพอ	3.88	0.52	3.49	0.55
6. จัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียนในท้องถิ่น	4.16	0.70	3.71	0.74
7. ให้คณะครูและนักศึกษาร่วมกิจกรรมและประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่น	3.83	0.70	3.47	0.64
8. ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมด้านบริการชุมชน	4.03	0.56	3.43	0.65

ตาราง 12 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏ			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. กิจกรรมบังคับในหลักสูตรจัดให้นักศึกษาเลือกตามความถนัดและความสนใจ	3.30	0.66	3.57	0.60
10. จัดให้มีการรวมอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีบ่อยครั้ง	3.63	0.61	3.31	0.58
11. จัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	3.42	0.02	3.13	0.75
12. จัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง	3.46	0.59	3.17	0.72
13. จัดให้มีการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและอาชีพให้กับนักศึกษาที่จะจบการศึกษา	3.73	0.69	3.28	0.60
รวมเฉลี่ย	3.89	0.60	3.56	0.71

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้บริหารคาดหวังการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ โดยรวมว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และจัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ครูผู้สอนคาดหวังการปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ของโรงเรียนผู้ใหญ่นายสนธิ์ โดยรวมว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียนในห้องเรียน ให้เสรีภาพในการจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งแรงใจครูและนักศึกษาเข้าใจมุ่งมั่นหมายในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา และส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของมหาวิทยาลัยทางทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	มหาวิทยาลัยทาง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. กำหนดแผนการวัดผลไว้ล่วงหน้าตลอดปีการศึกษา	4.33	0.51	4.00	0.62
2. ชี้แจงแนวปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอน การวัดผล และการประเมินผลให้ครูและนักศึกษาทราบ	4.35	0.54	4.15	0.67
3. ให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนตามระเบียบของกระทรวงอย่างเคร่งครัด	4.08	0.60	3.72	0.63
4. ให้ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน	4.58	0.55	3.09	0.63
5. ให้นำผลการประเมินผลหลังจากการเรียนการสอน มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน	4.02	0.55	3.69	0.63
6. ระบบการวัดผลและประเมินผลที่ปฏิบัติอยู่มีความเหมาะสม	4.17	0.42	3.97	0.64
7. ทราบดีว่าให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์	3.87	0.70	3.63	0.62
8. ตรวจสอบผลการประเมินผลของครูทุกครั้งเมื่อมีการประเมินผล	4.00	0.59	3.53	0.60

ตาราง 13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทพหุภาคหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
9. สนับสนุนให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้	3.94	0.58	3.52	0.55
10. นำผลการประเมินงานทางด้านการมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงงานในปีการศึกษาต่อไป	4.33	0.54	3.91	0.68
11. ช่วยเหลือและแนะนำครูที่นักเรียนศึกษาสอบไม่ผ่าน	3.92	0.52	3.31	0.57
12. ใ้ให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง	4.64	0.52	3.24	0.62
รวมเฉลี่ย	4.11	0.61	3.76	0.71

จากตาราง 13 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างภาคหวังการปฏิบัติทั้งด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ของโรงเรียนผู้ใหญ่อายสามัญ โดยรวมว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ใ้ให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ช่วยเหลือและแนะนำครูที่นักเรียนศึกษาสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้ ตรวจสอบผลการประเมินผลของครูทุกครั้งเมื่อมีการประเมินผล และควักขันให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์ ครูผู้สอน ประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของบทบาทคาดหวังตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน

งานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่	บทบาทคาดหวัง			
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	4.07	0.63	3.80	0.70
2. ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	4.01	0.66	3.66	0.75
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	3.86	0.64	3.40	0.67
4. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	3.89	0.66	3.50	0.71
5. ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	4.11	0.61	3.76	0.71
รวมเฉลี่ย	3.99	0.64	3.64	0.71

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังการปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่มาก โดยรวมผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างประเมินการปฏิบัติงานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก ส่วนด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์มาก แต่ครูผู้สอนประเมินว่าควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหาร

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง		บทบาทคาดหวัง		t
	N = 56		N = 56		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	3.18	0.71	4.07	0.63	25.19 *
2. ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	3.08	0.75	4.01	0.66	24.92 *
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	2.49	0.77	3.86	0.65	25.34 *
4. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	2.74	0.81	3.89	0.60	28.57 *
5. ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.20	0.74	4.11	0.61	25.31 *
รวมเฉลี่ย	2.94	0.76	3.99	0.64	25.87 *

t .05 t 55 N 2.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการมีองค์ประกอบ 5 ด้าน และแต่ละด้านนั้นผู้บริหารมีความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นั้นบทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทคาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้นทุกด้าน ความทัศนะของผู้บริหารตอบหาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทคาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน และเมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ ในทุกด้านแล้วผู้บริหารมีความเห็นว่า บทบาทที่เป็นจริง แตกต่างกับบทบาทคาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในภาพรวมทั้งหมดผู้บริหารมีความคาดหวังที่จะปฏิบัติงานด้านวิชาการมากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ตามทัศนะของครูผู้สอน

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง N = 169		บทบาทคาดหวัง N = 169		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน	2.73	0.62	3.80	0.70	40.23*
2. ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม	2.45	0.82	3.66	0.75	41.22*
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด	1.88	0.68	3.40	0.67	40.41*
4. ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว	2.26	0.79	3.56	0.71	42.32*
5. ด้านการวัดผลและการประเมินการศึกษา	2.76	0.78	3.76	0.71	41.83*
รวมเฉลี่ย	2.42	0.77	3.64	0.71	41.42*

$$.05 \quad t = 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ 50 ปีขึ้นไป ตามทัศนะของครูผู้สอน พบว่า การปฏิบัติงานแต่ละด้านของผู้บริหารนั้น ค่าแบบพหุค่าที่เป็นจริงแตกต่างกับพหุค่าคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน และในแต่ละด้านคะแนนเฉลี่ย ค่าแบบพหุค่าคาดหวังสูงกว่าแบบพหุค่าที่เป็นจริงทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้านแล้วครูผู้สอนมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ค่าแบบพหุค่าที่เป็นจริงแตกต่างกับพหุค่าคาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในภาพรวมนั้นครูผู้สอนต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติจริง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
บทบาทที่เป็นจริงและหลากหลาย ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นาย
สามัญระคุ้มที่ 5

ตาราง 17 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องบทบาทที่
เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญระคุ้มที่ 5

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการจัดหลักสูตรและ การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6	2199.32	366.55	18.52*
	ภายในกลุ่ม	218	4312.68	19.78	
	รวม	224	6512.00		
2. ด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	6	4260.22	710.04	20.36*
	ภายในกลุ่ม	218	7601.31	34.87	
	รวม	224	11861.53		
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	6	3552.44	592.07	16.43*
	ภายในกลุ่ม	218	7853.89	36.03	
	รวม	224	11406.33		
4. ด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการและการแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	6	1808.69	301.45	10.87*
	ภายในกลุ่ม	218	5536.71	25.40	
	รวม	224	7345.40		
5. ด้านการวัดผลและการประเมิน ผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6	1202.88	200.48	8.26*
	ภายในกลุ่ม	218	5293.18	24.28	
	รวม	224	9496.06		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	6	2158.92	359.82	15.35*
	ภายในกลุ่ม	218	5111.3	23.44	
	รวม	224	7270.22		

.05 F 6, 218 = 2.10

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวาง 17 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่สอนในหมวดวิชาที่แตกต่างกัน มีทัศนะตอบหาที่ เป็นจริง ในการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา มีทัศนะตอบหาที่ เป็นจริง ในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เพื่อพิจารณา ว่าคู่ใดแตกต่างกันบ้าง โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method) ดังต่อไปนี้

ตาราง 18 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีขอบเขตที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัคคีระดับที่ 5 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	3.17	2.6	2.7	2.9	2.4	2.7	2.8
ผู้บริหาร	3.17	—	0.6*	0.5*	0.3*	0.8*	0.5*	0.4*
พละนามัย	2.60		—	0.1	0.3	0.2	0.1	0.2
ภาษาไทย	2.70			—	0.2	0.3	0	0.1
พื้นฐานอาชีพ	2.90				—	0.5	0.2	0.1
ภาษาต่างประเทศ	2.40					—	0.2	0.4
วิทยาศาสตร์	2.70						—	0.1
สังคมศึกษา	2.80							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า ทักษะที่มีขอบเขตที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่างกันนั้น ทักษะของผู้บริหารแตกต่างจากครูผู้สอนในทุกหมวดวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่อยู่ในหมวดวิชาที่ต่างกันมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีขอบข่ายที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ให้สายสามัญระดับที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	3.08	2.50	2.50	2.40	2.50	2.40	2.60
ผู้บริหาร	3.08	—	0.58	0.58	0.68*	0.53	0.68*	0.43
พละนา มัย	2.50		—	0	0.10	0	0.10	0.10
ภาษาไทย	2.50			—	0.10	0	0.10	0.10
พื้นฐานอาชีพ	2.40				—	0.10	0	0.20
ภาษาต่างประเทศ	2.50					—	0.10	0.10
วิทยาศาสตร์	2.40						—	0.20
สังคมศึกษา	2.60							—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 จะพบว่า ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม แตกต่างกับครูในหมวดวิชาพื้นฐานอาชีพ และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนในหมวดวิชาที่เหลือมีความเห็นไม่แตกต่างจากผู้บริหารและครูในหมวดวิชาต่าง ๆ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้สูงอายุสายสามัญระดับที่ 5
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{x}$	2.5	1.9	1.9	1.8	1.8	1.9	2.0
ผู้บริหาร	2.5	—	0.6	0.6	0.7	0.7	0.6	0.5
พละนามัย	1.9		—	0	0.1	0.1	0	0.1
ภาษาไทย	1.9			—	0.1	0.1	0	0.1
พื้นฐานอาชีพ	1.8				—	0	0.1	0.2
ภาษาต่างประเทศ	1.8					—	0.1	0.2
วิทยาศาสตร์	1.9						—	0.1
สังคมศึกษา	2.0							—

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับของครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ไม่มีคู่ใดมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบหัตนะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่วัยสามัญระดับที่ 5
ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว เป็นรายคู่

สถานภาพ (เขวค)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิชา ศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{x}$	2.7	2.2	2.2	2.1	2.3	2.2	2.4
ผู้บริหาร	2.7	—	0.5*	0.5*	0.6*	0.4	0.5*	0.3
พละนามัย	2.2		—	0	0.1	0.1	0	0.2
ภาษาไทย	2.2			—	0.1	0.1	0	0.2
พื้นฐานอาชีพ	2.1				—	0.2	0.1	0.2
ภาษาต่างประเทศ	2.3					—	0.1	0.1
วิทยาศาสตร์	2.2						—	0.2
สังคมศึกษา	2.4							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า หัตนะของผู้บริหารแตกต่างกับหัตนะของครูผู้สอนในหมวดวิชาพละนามัย หมวดวิชาพื้นฐานอาชีพ วิทยาศาสตร์ และหมวดวิชาภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ส่วนครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีหัตนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พลานามัย	ภาษาไทย	พื้นฐานอาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา
	$\bar{X}$	3.2	2.8	2.7	2.7	2.8	2.7	2.8
ผู้บริหาร	3.2	—	0.4*	0.5*	0.5*	0.4*	0.5*	0.4*
พลานามัย	2.8		—	0.1	0.1	0	0.1	0
ภาษาไทย	2.7			—	0	0.1	0	0.1
พื้นฐานอาชีพ	2.7				—	0.1	0	0.1
ภาษาต่างประเทศ	2.8					—	0.1	0
วิทยาศาสตร์	2.7						—	0.1
สังคมศึกษา	2.8							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นแตกต่างกับครูผู้สอนในทุกหมวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาที่ต่างกันมีทัศนะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะวัชรวิทย์ 5 เป็นรายกลุ่ม

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	2.93	2.4	2.4	2.4	2.4	2.4	2.5
ผู้บริหาร	2.93	—	0.53*	0.53*	0.53*	0.53*	0.53*	0.43
พละนา มัย	2.4		—	0	0	0	0	0.1
ภาษาไทย	2.4			—	0	0	0	0.1
พื้นฐาน อาชีพ	2.4				—	0	0	0.1
ภาษาต่างประเทศ	2.4					—	0	0.1
วิทยาศาสตร์	2.4						—	0.1
สังคมศึกษา	2.5							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านบทบาทที่เป็นจริงทุกด้านของผู้บริหาร พบว่า ทักษะของผู้บริหารแตกต่างกับของครูผู้สอนทุกหมวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ก็มีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบหัตนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีบทบาท
คาดหวัง ในการบริหาร วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5

การบริหาร วิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านการจัดหลักสูตรและ การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	6	77.31	129.55	4.74*
	ภายในกลุ่ม	218	5964.25	27.35	
	รวม	224	6741.56		
2. ด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	6	1777.36	296.22	4.97*
	ภายในกลุ่ม	218	12999.75	59.63	
	รวม	224	14777.13		
3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	6	1759.75	292.63	6.78*
	ภายในกลุ่ม	218	9405.63	43.15	
	รวม	224	11161.38		
4. ด้านการจัดกิจกรรมทาง วิชาการและการแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	6	1014.59	169.10	5.47*
	ภายในกลุ่ม	218	6733.97	30.89	
	รวม	224	7748.56		
5. ด้านการวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	6	861.13	143.52	5.37*
	ภายในกลุ่ม	218	5824.41	26.72	
	รวม	224	6685.54		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	6	1031.02	171.83	5.49*
	ภายในกลุ่ม	218	6821.34	31.29	
	รวม	224	7852.36		

.05 $F_{6, 218} = 2.10$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ให้ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคำ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ว่าคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method) ดังต่อไปนี้

ตาราง 25 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่มีต่อการ
คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่วัยสามัญญะระดับที่ 5
ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	4.0	3.8	3.8	3.9	3.9	3.9	3.7
ผู้บริหาร	4.0	—	0.2*	0.2*	0.1*	0.1*	0.1*	0.3*
พละนามัย	3.8		—	0	0.1	0.1	0.1	0.1
ภาษาไทย	3.8			—	0.1	0.1	0.1	0.2
พื้นฐานอาชีพ	3.9				—	0	0	0.2
ภาษาต่างประเทศ	3.9					—	0	0.2
วิทยาศาสตร์	3.9						—	0.2
สังคมศึกษา	3.7							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและของ
ครูผู้สอน ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดมีความ
เห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่อยู่ในมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน
มีความคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีบทบาท
คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาสัมฤทธิ์ ระดับที่ 5
ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่าง ประเทศ	วิทยา ศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	4.0	3.7	3.6	3.6	3.7	3.7	3.6
ผู้บริหาร	4.0	—	0.3	0.4*	0.4*	0.3	0.3	0.4*
พละนา มัย	3.7		—	0.1	0.1	0	0	0.1
ภาษาไทย	3.6			—	0	0.1	0.1	0
พื้นฐาน อาชีพ	3.6				—	0.1	0.1	0
ภาษาต่างประเทศ	3.7					—	0	0.1
วิทยาศาสตร์	3.7						—	0.1
สังคมศึกษา	3.6							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 ความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
บุรีรัมย์ คำนึงการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นแตกต่างจาก
ครูผู้สอนในหมวดวิชา ภาษาไทย พื้นฐานอาชีพ และหมวดวิชาสังคมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่สอนในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหาร
งานของผู้บริหารด้านนี้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อความคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5 ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาและห้องสมุด เป็นรายกลุ่ม

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		ทอานา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	3.9	3.4	3.3	3.4	3.4	3.4	3.4
ผู้บริหาร	3.9	-	0.5*	0.6*	0.5*	0.5*	0.5*	0.5*
ทอานามัย	3.4		-	0.1	0	0	0	0
ภาษาไทย	3.3			-	0.1	0.1	0.1	0.1
พื้นฐานอาชีพ	3.4				-	0	0	0
ภาษาต่างประเทศ	3.4					-	0	0
วิทยาศาสตร์	3.4						-	0
สังคมศึกษา	3.4							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 ความคาดหวังของผู้บริหารและของครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5 ด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาและห้องสมุด พบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารแตกต่างจากความคาดหวังของครูผู้สอนทุกหมวดวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานต่างกันเล็กน้อย ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาท
 ภารกิจ ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5
 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	3.9	3.5	3.5	3.5	3.6	3.7	3.5
ผู้บริหาร	3.9	-	0.4*	0.4*	0.4*	0.3*	0.2*	0.4*
พละนามัย	3.5		-	0	0	0.1	0.2	0
ภาษาไทย	3.5			-	0	0.1	0.2	0
พื้นฐานอาชีพ	3.5				-	0.1	0.2	0
ภาษาต่างประเทศ	3.6					-	0.1	0.1
วิทยาศาสตร์	3.7						-	0.2
สังคมศึกษา	3.5							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 28 ความคาดหวังของผู้บริหารและของครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ
 ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว
 พบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารแตกต่างจากความคาดหวังของครูผู้สอนทุกหมวดวิชาอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่าง ๆ มีความคาดหวังต่อการ
 บริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารงานต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสมณะระดับที่ 5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พละนา มัย	ภาษาไทย	พื้นฐาน อาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคม ศึกษา
	$\bar{X}$	4.1	3.8	3.7	3.7	3.9	3.7	3.7
ผู้บริหาร	4.1	-	0.3*	0.4*	0.4*	0.2*	0.4*	0.4*
พละนามัย	3.8		-	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
ภาษาไทย	3.7			-	0	0.2	0	0
พื้นฐานอาชีพ	3.7				-	0.2	0	0
ภาษาต่างประเทศ	3.9					-	0.2	0.2
วิทยาศาสตร์	3.7						-	0
สังคมศึกษา	3.7							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 ความคาดหวังของผู้บริหารและของครูผู้สอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา พบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารแตกต่างจากความคาดหวังของครูผู้สอนทุกหมวดวิชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อบทบาทคาดหวังทุกด้าน ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัคคีที่ 5 เป็นรายคู่

สถานภาพ (หมวด)	ผู้บริหาร		พลานามัย	ภาษาไทย	พื้นฐานอาชีพ	ภาษาต่างประเทศ	วิทยาศาสตร์	สังคมศึกษา
	$\bar{X}$	3.18	3.6	3.6	3.6	3.7	3.7	3.6
ผู้บริหาร	3.18	—	0.42*	0.42*	0.42*	0.52*	0.52*	0.42*
พลานามัย	3.6		—	0	0	0.1	0.1	0
ภาษาไทย	3.6			—	0	0.1	0.1	0
พื้นฐานอาชีพ	3.6				—	0.1	0.1	0
ภาษาต่างประเทศ	3.7					—	0	0.1
วิทยาศาสตร์	3.7						—	0.1
สังคมศึกษา	3.6							—

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 30 ความคาดหวังของผู้บริหารและของครูผู้สอนหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารรวมทุกด้าน พบว่า ความคาดหวังของผู้บริหารแตกต่างจากความคาดหวังของครูผู้สอนทุกหมวดวิชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่าง ก็มีความคาดหวังต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอของ
ผู้บริหารและครูผู้สอนในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่
สายสามัญระดับที่ 5 เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ในการบริหารงาน
วิชาการทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

ตาราง 31 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร จำแนกตามลักษณะของ
การบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน</u>		
1.1 ไม่สามารถจัดแผนการเรียนสนองความต้องการได้ทั้งหมด	6	25.00
1.2 การเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่	5	20.83
1.3 ขาดครู-อาจารย์ที่เสียสละอุทิศเวลาต่อการเรียนการสอน	4	16.66
1.4 หลักสูตรปัจจุบันบางแผนการเรียนยากเกินไป	3	12.50
1.5 หลักสูตรควรเน้นเรื่องสำคัญ ๆ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	2	8.33
1.6 เนื้อหา กับเวลาเรียนไม่เหมาะสมกัน	1	4.17
1.7 พื้นฐานเดิมของนักศึกษา มีความรู้ต่างกัน	1	4.17
1.8 แบบเรียนควรเป็นของตนเองไม่ควรอิงของผู้อื่น	1	4.17
1.9 ครู-อาจารย์ละเลยการปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์ อยู่เสมอ	1	4.17

ตาราง 31 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 กรมฯ ควรจัดฝึกอบรมครูให้เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน	5	25.00
2.2 ควรมีการนิเทศการศึกษาทั้งของกรมและของโรงเรียนร่วมกัน	4	20.00
2.3 กรมฯ ควรจัดอบรมครูที่ยังไม่ผ่านการอบรมในอัตราที่สูงขึ้น	4	20.00
2.4 ควรมีการจัดนิเทศการเรียนการสอนภายในอยู่เสมอ	3	15.00
2.5 การจัดอบรมของกรมฯ ควรกระทำในช่วงปิดภาคเรียน	2	10.00
2.6 ศึกษาวิเคราะห์ของกรมฯ ควรออกตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำบ่อยครั้งขึ้น	1	5.00
2.7 ผู้บริหาร ต้องให้การสนับสนุนสร้างขวัญแก่ผู้เรียน	1	5.00
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	8	27.59
3.2 ขาดห้องสมุดหรือมุมหนังสือให้นักศึกษาค้นคว้า	7	24.14
3.3 ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ระหว่างในระบบกับนอกระบบให้ชัดเจน เพื่อให้นักศึกษาจะได้ใช้บ้าง	5	17.24
3.4 ขาดการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และการเงินจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน	4	13.79
3.5 อุปกรณ์การเรียนการสอนควรเป็นของโรงเรียนผู้ปกครอง	3	10.34

ตาราง 31 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ
3.6 ขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน	2	6.90
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 กิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรกระทำไ้้น้อยเพราะเนื้อหาการเรียนในหลักสูตรมาก	6	26.08
4.2 กิจกรรมทางวิชาการกระทำไ้้น้อยเพราะระดับสติปัญญาของนักศึกษาแตกต่างกัน	5	21.74
4.3 ขาดงบประมาณที่จะสนับสนุนกิจกรรม	4	17.39
4.4 ควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวให้กับนักศึกษา	3	13.04
4.5 นักศึกษาไม่มีเวลาเพราะต้องทำงานกลางวัน	2	8.70
4.6 กิจกรรมในระบบไม่ควรนำมาจัดให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่	1	4.35
4.7 ควรจัดให้มีการแนะแนวด้านการศึกษาคือและอาชีพ	1	4.35
4.8 ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับท้องถิ่น	1	4.35
5. <u>ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 การวัดผลและประเมินผลการศึกษายังไม่เป็นระบบ	5	29.42
5.2 ต้องมีความยืดหยุ่นไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด	4	23.53
5.3 จุดประสงค์การเรียนรู้กว้างและมากเกินไป	3	17.65
5.4 กรรมา ควรจัดอบรมเรื่องการวัดผลและประเมินผล	2	11.76

ตาราง 31 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร	ความถี่	ร้อยละ
5.5 การวิจัยและพัฒนาผลปัจจุบันมีผลเสียเพราะเปิดโอกาสให้นักศึกษาซ่อมหลายครั้งแล้วผ่าน	1	5.88
5.6 ควรมีเกณฑ์การวิจัยที่แน่นอนและเป็นระบบ	1	5.88
5.7 กรณมา ควรมีข้อเสนอมาตรฐานเพื่อประเมินประสิทธิภาพของนักศึกษาและโรงเรียนผู้ใหญ่	1	5.88

ตาราง 32 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัย
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-พยานามัย	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</u>		
1.1 ไม่สามารถเปิดสอนวิชาเลือกเสรีได้มากจากแสงสว่าง	5	26.32
1.2 ขาดอุปกรณ์ใช้ในการเรียนการสอน	4	21.04
1.3 นักศึกษาเบื่อหน่ายต่อหลักสูตรที่เป็นเนื้อหาทางวิชาการ	3	15.80
1.4 เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาที่เรียนเวลาไม่เหมาะสมกัน	3	15.80
1.5 โรงเรียนภาคปกติกับโรงเรียนผู้ใหญ่วิทยาลัยมีความตกลงเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ใกล้ชิด	2	10.52
1.6 ควรปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	2	10.52
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการนิเทศ</u>		
2.1 ควรมีการส่งครู-อาจารย์เข้ารับการอบรมการศึกษาผู้ใหญ่	4	33.33
2.2 ควรเชิญศึกษานิเทศก์มาแนะนำด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	3	25.00
2.3 ควรมีการส่งวิทยากรและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	2	16.67
2.4 ควรจัดให้มีห้องทำงานของภาคค่ำโดยเฉพาะ	2	16.67
2.5 ควรทบทวนเรื่องการเรียนการสอนของครู-อาจารย์	1	8.33
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ขาดแสงสว่างที่จะใช้กับการเรียนการสอนพลศึกษา	5	35.71

ตาราง 32 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-พยานามัย	ความถี่	ร้อยละ
3.2 ขาดอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเรียนการสอน	4	28.57
3.3 ขาดแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3	21.43
3.4 ควรเปิดห้องสมุดภาคปกติให้นักศึกษาได้ใช้บ้าง	2	14.29
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 นักศึกษาสนใจกิจกรรมทางวิชาการน้อยและสนใจกิจกรรมนอกหลักสูตรมาก	4	28.56
4.2 มีเวลาในการจัดกิจกรรมจำกัด	3	21.43
4.3 ไม่สามารถจัดกิจกรรมด้านการศึกษาและบันเทิงได้มาก	3	21.43
4.4 ควรจัดกิจกรรมด้านกีฬาและนันทนาการให้กับนักศึกษา มากกว่าที่กระทำอยู่	2	14.29
4.5 ควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวให้กับนักศึกษา	2	14.29
5. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 ไม่สามารถวัดผลและประเมินผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ได้	4	33.33
5.2 หลักเกณฑ์การวัดผลยุ่งยากบางอย่างไม่อาจปฏิบัติได้	3	25.00
5.3 กรณมา ควรมีข้อทดสอบมาตรฐานเพื่อตรวจสอบมาตรฐานของนักศึกษาและการสอนของครูผู้สอน	3	25.00
5.4 ควรจัดทำวัสดุอุปกรณ์การแก่คณะครูในการจัดทำข้อทดสอบ	2	16.67

ตาราง 33 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศ
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-ภาษาต่างประเทศ	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</u>		
1.1 คำরাเรียนมีความยาก เนื้อหาจากเวลาจำกัด	8	36.37
1.2 พื้นความรู้เดิมของนักศึกษาไม่น้อยส่วนใหญ เป็นนักศึกษาที่จบ ระดับที่ 4 ขึ้นเรียนต่อระดับที่ 5	5	22.72
1.3 นักศึกษามีเวลาทำการบ้านเพื่อฝึกทักษะจำกัด	4	18.18
1.4 หลักสูตรควรเน้นปัจจุบันใช้กับชีวิตปัจจุบันและอนาคตได้	3	13.64
1.5 ควรจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแบบ เมค เสรีจ	2	9.09
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 ควรจัดอบรมทั้งของกรมฯ และของโรงเรียนเกี่ยวกับการ การเรียนการสอนผู้ให้พร้อมทั้งสาขาให้ดูเป็นตัวอย่าง	4	25.00
2.2 ควรจัดอบรมและสัมมนาโดยเชิญศึกษานิเทศก์มารับฟัง ความคิดเห็นและปัญหา	4	25.00
2.3 ควรจัดประชุมเพื่อปรึกษางานด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ	3	18.75
2.4 ควรจัดข่าวสาร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริการแก่ครู-อาจารย์	3	18.75
2.5 ควรจัดให้มีห้องสมุดการของภาคคำโดยเฉพาะ	2	12.50
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ขาดงบประมาณเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์	5	41.67
3.2 โรงเรียนและกรมฯ ควรร่วมกันจัดหาวัสดุอุปกรณ์สนับสนุน การเรียนการสอน	4	33.33

ตาราง 33 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-ภาษาต่างประเทศ	ความถี่	ร้อยละ
3.3 ควรจัดให้มีห้องอิสระเพื่อทำเป็นมุมหนังสือหรือสถานที่ให้นักศึกษาค้นคว้าแหล่งสมุด	2	16.67
3.4 นักศึกษาไม่มีเวลาฝึกทักษะในการใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน	1	8.33
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 กิจกรรมจัดได้ไม่เต็มที่เพราะขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและการเงิน	4	26.67
4.2 เนื้อหากับเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่สมดุลกัน	3	20.00
4.3 ควรจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนในวันสำคัญต่าง ๆ	3	20.00
4.4 ควรจัดแนะแนวให้กับนักศึกษาค้นหาการศึกษาต่อและอาชีพ	3	20.00
4.5 ควรจัดคอร์สวันสำคัญให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตร	2	13.33
5. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 นักศึกษามีผลการเรียนอ่อน การวัดผลประเมินผลกระทำไต่ยาก	5	35.71
5.2 การวัดผลประเมินผลทำได้ไม่สมบูรณ์ เวลาเรียนจำกัด	3	21.43
5.3 ไม่ควรใช้เกณฑ์การวัดผลประเมินผลร่วมกับภาคปฏิบัติ	3	21.43
5.4 การวัดผลไม่เป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้	3	21.43

ตาราง 34 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัยภาษาไทย
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการ ปี 5 ก้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-ภาษาไทย	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</u>		
1.1 เนื้อหาของหลักสูตรแต่ละภาคเรียนกว้างและมากเกินไป	5	33.33
1.2 พื้นฐานความรู้เดิมของนักศึกษาไม่จำกั้ก	4	26.67
1.3 ควรมิตำร่ำเรียน กลุ่มอครูและเอกสารอื่น ๆ ใ้แก่อครูผู้สอนใ้ศึกษา	3	20.00
1.4 ควรสร้างแบบเรียนสำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่โดยตรงในรูปแบบเบ็ดเสร็จและมีล่ำคับขั้นตอนการเรียนรู้	2	13.33
1.5 เวลาใ้ใช้สำหรับกรเรียนการสอนแต่ละภาคมีน้อยมาก	1	6.67
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 ศึกษาพิเศษของกรมฯ ควรมาตรวจเยี่ยมและนิเทศโรงเรียนผู้ใหญ่บ้าง	5	31.25
2.2 ควรมีการฝึกอบรมครูทั้งของกรมฯ และของโรงเรียนรวมกัน	4	25.00
2.3 ควรมีการแจ้งข่าว เอกสาร กฎระเบียบใหม่ ๆ ใ้แก่อครู-อาจารย์ทราบ	3	18.75
2.4 ควรจัดใ้มีการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ	2	12.50
2.5 ควรจัดใ้มีห้องทำงานค้ำท้นวิชาการ โดยเฉพาะ	1	6.25
2.6 ควรเชิญวิทยากรค้ำท้นการศึกษาผู้ใหญ่มาใ้ให้ความรู้แก่อครู-อาจารย์	1	6.25

ตาราง 34 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-ภาษาไทย	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ขาดวัสดุอุปกรณ์การสอน	6	37.50
3.2 ขาดห้องสมุดที่จะให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	5	31.25
3.3 กรมฯ ควรจัดสรรงบประมาณ เอกสารให้กับโรงเรียน เพิ่มขึ้น	3	18.75
3.4 ห้องสมุดควรเปิดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าบ้าง	2	12.50
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 กิจกรรมในและนอกหลักสูตรทำให้น้อยเพราะเวลาจำกัด	7	41.18
4.2 ควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวให้กับนักศึกษา	5	29.42
4.3 ควรจัดกิจกรรมให้สัมพันธ์กับชุมชน	2	11.76
4.4 ควรจัดกีฬาหรือนันทนาการให้กับนักศึกษาเป็นครั้งคราว	2	11.76
4.5 ควรมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวันการศึกษาผู้ใหญ่	1	5.88
5. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 ควรมีเกณฑ์การวัดผลที่แน่นอนและเป็นอิสระ	5	41.67
5.2 ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำข้อทดสอบให้พร้อม	4	33.33
5.3 ควรเปิดโอกาสให้ผู้สอนมีอิสระในการวัดผลและประเมิน ผลการศึกษา	3	25.00

ตาราง 35 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัย สงขลาคณะศึกษาศาสตร์
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-ศึกษาศาสตร์	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน</u>		
1.1 เวลา กับ เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกัน	6	33.33
1.2 ให้ความรู้ใหม่ ของ นักศึกษาคงกัน	5	27.78
1.3 เนื้อหาที่เรียนในหลักสูตร ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	4	22.22
1.4 ไม่ควรรวมรายวิชาในหมวดเดียวกันเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความยากในการเรียนการสอน	2	11.11
1.5 แบบเรียนควรจัดทำในรูปการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ	1	5.56
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 ควรใช้วิทยากรและศึกษานิเทศก์มาให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์	5	25.00
2.2 ควรมีการนิเทศและฝึกอบรมครู-อาจารย์ภายใน	4	20.00
2.3 กรมฯ ควรมีการนิเทศและฝึกอบรมในจำนวนที่สูงขึ้นกว่าที่ปฏิบัติอยู่	3	15.00
2.4 ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน	3	15.00
2.5 การฝึกอบรมของกรมฯ ไม่ควรเก็บเงินสูงเกินไป	2	10.00
2.6 ควรมีการประชุมเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ เสมอ ๆ	2	10.00
2.7 ควรจัดให้มีห้องวิชาการของภาคค่ำโดยเฉพาะ	1	5.00

ตาราง 35 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-สังคมศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ไม่มีห้องสมุดสำหรับค้นคว้าเพิ่มเติมให้กับนักศึกษา	7	38.88
3.2 ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน	5	27.78
3.3 นักศึกษาไม่มีเวลาที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3	16.67
3.4 กรมฯ ควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนผู้ใหญ่	2	11.11
3.5 ผู้บริหารควรจัดงบประมาณเพื่อจัดทำอุปกรณ์เพิ่มขึ้น	1	5.56
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทบทวนวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 ขาดงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม	6	37.50
4.2 ควรจัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาและอาชีพให้กับนักศึกษา	4	25.00
4.3 ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดกิจกรรม	3	18.75
4.4 ควรจัดกิจกรรมที่สนับสนุนความสัมพันธ์เป็นหมู่คณะ	2	12.50
4.5 ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวันสำคัญทางศาสนา	1	6.25
5. <u>ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 ไม่สามารถวัดผลและประเมินผลตามจุดประสงค์ได้ครบ	4	28.56
5.2 ควรกำหนดแนวทางในการวัดผลประเมินผลที่แน่นอน	3	21.43
5.3 ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำข้อสอบบริการแก่ครู	3	21.43
5.4 ต้องการความอิสระในการวัดผลและประเมินผล	2	14.29
5.5 การวัดผลไม่สามารถบ่งชี้ความสามารถของนักศึกษาได้แน่นอน	2	14.29

ตาราง 36 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัย
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-วิทยาลัยศาสตร์	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน</u>		
1.1 เนื้อหาที่เรียนในหลักสูตรยากเกินไป	6	25.00
1.2 เนื้อหาที่เรียนกับเวลาไม่สมมูลย์กัน	5	20.84
1.3 นักศึกษาขาดทักษะในการเรียนการสอน	4	16.67
1.4 เนื้อหาของหลักสูตรควรเรียงลำดับความยากง่าย	3	12.50
1.5 ควรตั้งใจของนักศึกษาที่จะเรียนมีน้อย	2	8.33
1.6 ควรจัดทำแบบเรียนเป็นแบบ เบิกเสร็จจะเหมาะสมดี	2	8.33
1.7 แบบเรียนควรเน้นเรื่องการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้	2	8.33
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 ขาดการนิเทศทั้งของโรงเรียนและเจ้าหน้าที่จากกรมฯ	4	23.56
2.2 กรมฯ ควรจัดอบรมครูผู้สอนในอัตราที่เพิ่มขึ้น	3	21.43
2.3 ขาดความสนใจเอาใจใส่ดูแลจากผู้บริหาร	3	21.43
2.4 ควรจัดประชุมสัมมนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน	2	14.29
2.5 ควรจัดบริการข่าวสารต่าง ๆ แก่ครู-อาจารย์อย่างสม่ำเสมอ	2	14.29
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 ขาดอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	5	31.25
3.2 ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์	4	25.00

ตาราง 36 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-วิทยากร	ความถี่	ร้อยละ
3.3 สถานที่ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมไม่มี	3	18.75
3.4 โรงเรียนภาคปกติกับโรงเรียนอยู่ใหญ่ควรทำความเข้าใจเรื่องอุปกรณ์การสอนเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้บ้าง	2	12.50
3.5 ควรจัดห้องโถงหนึ่ง เป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	2	12.50
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 กิจกรรมจัดใ้คนน้อยเวลาจำกัดเนื้อหาหนัก	6	30.00
4.2 ขาดงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรม	5	25.00
4.3 ควรจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพแก่นักศึกษา	4	20.00
4.4 ควรจัดบอร์ดแสดงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์	3	15.00
4.5 ควรมีการจัดนิทรรศการเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้การสอนของครูและนักศึกษา	2	10.00
5. <u>ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 ไม่สามารถวัดผลและประเมินผลตามจุดประสงค์ได้ครบ	5	33.33
5.2 ต้องให้ความยืดหยุ่นในการวัดผลและประเมินผลมาก	4	25.67
5.3 นักศึกษาไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้มาก	3	20.00
5.4 กรมฯ ควรให้ข้อทดสอบมาตรฐานเพื่อทดสอบมาตรฐานของนักศึกษาและของโรงเรียน	2	13.33
5.5 ควรให้ความอิสระในการวัดผลและประเมินผล	1	6.67

ตาราง 37 ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนมหาวิทยาลัย
จำแนกตามลักษณะของการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้าน

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน—มหาวิทยาลัย	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน</u>		
1.1 แบบเรียนยากเกินไป	5	27.78
1.2 เนื้อหาในแบบเรียนมากและมีเวลาสอนจำกัด	4	22.22
1.3 หลักสูตรและตำราเรียนควรสร้างขึ้นเองไม่ควรอิงภาคปกติ	3	16.67
1.4 เนื้อหาของบทเรียนควรเน้นทักษะ ส่งเสริมการทำงานในปัจจุบันและอนาคต	3	16.67
1.5 ห้ฐานอาชีพทางรายวิชาภาคเครื่องมือ และอุปกรณ์ประกอบการสอน	2	11.11
1.6 นักศึกษามีพื้นฐานความรู้เดิมจำกัด	1	5.55
2. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม</u>		
2.1 ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน ผู้ใหญ่	4	25.00
2.2 ขาดข้อมูลข่าวสารทั้งของกรมฯ และของโรงเรียน	3	18.75
2.3 ขาดการประชุมปรึกษาเพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ	3	18.75
2.4 ควรจัดให้มีการอบรมทั้งด้านการเรียนการสอนผู้ใหญ่	3	18.75
2.5 โรงเรียนผู้ใหญ่และกรมฯ ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ	2	12.50
2.6 ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงานและ อยู่ปฏิบัติงานทุกวัน	1	6.25

ตาราง 37 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-พื้นฐานอาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด</u>		
3.1 วัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน	6	37.50
3.2 ไม่มีห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	4	25.00
3.3 ขาดงบประมาณในการจัดหาและจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนเมื่อจำกั	4	25.00
3.4 ควรจัดสถานประกอบการ เป็นแหล่งในการเรียนการสอน	2	12.50
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว</u>		
4.1 เนื้อหากับเวลาในการสอนไม่สมดุลกัน	6	24.00
4.2 ควรจัดฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	5	20.00
4.3 ควรมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักศึกษา	5	20.00
4.4 ควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน	3	12.00
4.5 นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรม	2	8.00
4.6 ผู้บริหารควรกระตุ้นและชี้แจงให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ	2	8.00
4.7 ควรมีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรในระหว่างสัปดาห์หรือใกล้ปิดภาคเรียน	2	8.00

ตาราง 37 (ต่อ)

ปัญหา ความต้องการและข้อเสนอแนะของครูผู้สอน-พื้นฐานอาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
5. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา</u>		
5.1 ต้องการความอิสระเสรีแก่อยู่ในระเบียบ หลักเกณฑ์ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	5	27.78
5.2 ควรมีความยืดหยุ่นในการวัดผลและประเมินผล	4	22.22
5.3 ขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อนำมาจัดทำข้อทดสอบและประเมินผล	3	16.67
5.4 ควรทำการประเมินผลการเรียนบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ	2	11.11
5.5 การสร้างข้อทดสอบในลักษณะของการ "ฝึกเป็น" ทำได้ยาก	2	11.11
5.6 งบประมาณ ควรมีข้อทดสอบมาตรฐานเพื่อตรวจสอบมาตรฐาน ของนักศึกษาแต่ละโรงเรียน	2	11.11

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง และคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ความทัศนะของผู้บริหารและของครูผู้สอน และศึกษาปัญหาและความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ปี 2530 จำนวน 29 โรงเรียน โดยกลุ่มผู้บริหารใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากประชากร 29 โรงเรียน ๆ ละ 2 คน รวม 58 คน ส่วนครูผู้สอนใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งแยกเป็น 6 หมวดวิชา ๆ ละ 1 คน โดยวิธีการเลือกแบบแบ่งชั้น และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มครูผู้สอนจำนวน 174 คน แต่เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลมีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัยได้รวมทั้งสิ้น 225 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 56 คน และครูผู้สอนจำนวน 169 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.00 และร้อยละ 97.00 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคึกเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสาขามัธยมศึกษาที่ 5 ใน กรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าและมีแบบทดสอบปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพิ่มเติม หากค่าความเที่ยงตรง ของแบบสอบถามโดยการหาความเที่ยงตรงเชิงหน้า (Face Validity) และหา ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ได้ค่า ความเชื่อมั่นกำหนดพบค่าที่เป็นจริงทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 และกำหนดพบค่าความเที่ยงตรงทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ใช้สถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความแปรปรวน
2. ใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคึกเห็นของเบสต์ (Best. 1983 : 181) ประเมินความคึกเห็นการบริหารงานว่าอยู่ในเกณฑ์ มาก ปานกลาง หรือน้อย
3. ใช้ t - test ทดสอบสมมุติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร เมื่อแยกเป็น 2 กลุ่ม
4. เปรียบเทียบความคึกเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการ จำแนกตามหมวดวิชาโดยใช้ F - test ถ้าตัวแปรที่ตรวจสอบมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบ พหุคูณ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman - Keuls Method)
5. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดโดยการเรียงลำดับค่าตอบจากความถี่มาก ไปหาน้อยและหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านบทบาทที่เป็นจริง ในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 โดยรวมปรากฏผล ดังนี้

ผู้บริหารและครูผู้สอน ต่างมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อ พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างมีความเห็นว่าการปฏิบัติงาน ด้านการจัดหลักสูตร และการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนด้าน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและ การแนะแนว ผู้บริหารมีความเห็นว่าการปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนครูผู้สอนมีความ เห็นว่าการปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย

เมื่อพิจารณางานที่อยู่ในข่ายของงานวิชาการเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนมี ความเห็นว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติงาน ด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัด แสงสว่างในห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน และการวางสอนจัดได้ ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน ผู้บริหารมีความเห็นว่าการปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก และครูผู้สอนมีความเห็นว่าการแนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่มาใช้กับ นักศึกษาผู้ใหญ่ ให้คณะครูนำเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้ได้ผลดีมาสอน และจัดให้ครู และนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้อ อื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าการปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

1.2 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความเห็นว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ปฏิบัติงาน ด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหาร

เข้าใจในหลักสูตรและเป็นທີ່พึ่งของครูได้ และมีการสร้างขวัญและกำลังใจเอาใจใส่ต่อบุคลากร ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก และข้อที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ได้แก่ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่า ให้มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ กักต้อศึกษานิเทศก์จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมานิเทศโรงเรียน จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และจัดประชุมครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานตลอดปีการศึกษา เป็นข้อที่ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

1.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ผู้บริหารมีความเห็นว่าผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อสายสามัคคีระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีศูนย์ทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดให้มีห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า และสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อสายสามัคคีระดับที่ 5 ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมและเป็นรายข้อว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารมีความเห็นว่าผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อสายสามัคคีระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง และจัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษากับนักศึกษา ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อสายสามัคคีระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า มีบางข้อปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ กิจกรรมบังคับในหลักสูตรจัดให้นักศึกษาเลือกตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งแรงให้ครูและนักศึกษาเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา และให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย

1.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติตามงานด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ให้ครูมีอิสระในการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์มาก การให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง

2. การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานด้านบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 โดยรวมปรากฏผลดังนี้

ผู้บริหารคาดหวังการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาธิตระดับที่ 5 โดยรวมปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนคาดหวังว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนต่างมีความคาดหวังว่าการปฏิบัติงานด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมด้านการบริหารหลักสูตรและการศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูผู้สอนเห็นว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากงานที่อยู่ในข่ายของงานวิชาการเป็นรายด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1 **ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน** ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การแนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการเรียนการสอนผู้ใหญ่มาใช้นักศึกษาผู้ใหญ่ จัดให้มีการสอนเพิ่มแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนและสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และจัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ครูผู้สอนคาดหวังว่าควรปฏิบัติปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน เห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

2.2 **ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม** ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมทางกันคือ ผู้บริหารคาดหวังว่าปฏิบัติมาก ครูผู้สอนคาดหวังว่าปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังว่าการเจริญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ มีการสังเกตการสอนของครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและศึกษาค้นคว้าหาเทคนิคจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมานิเทศโรงเรียน ควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง และครูผู้สอนมีความคาดหวังว่า การจัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ศึกษาค้นคว้าหาเทคนิคจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนให้จัดส่งเอกสาร สิ่งตีพิมพ์และอื่น ๆ ที่จำเป็นมาให้โรงเรียนเสมอ ๆ จัดให้มีการสัมมนาครูเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ และตรวจสอบและศึกษามลผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ ควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน เห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

2.3 **ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด** ผู้บริหารคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดให้มีศูนย์ทัศนวัสดุอุปกรณ์การศึกษา

ประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ ผู้บริหารควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารเห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนครูผู้สอนมีความคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การส่งเสริมให้มีการศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น ครูผู้สอนเห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา และจัดให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง ผู้บริหารควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้บริหารเห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนครูผู้สอนคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดให้มีการศึกษานอกโรงเรียนในท้องถิ่น ให้เสรีภาพในการจัดกิจกรรมนักศึกษา ให้นักศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา และส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษา โดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการของนักศึกษา ครูผู้สอนควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนข้ออื่น ๆ ครูผู้สอนควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง

2.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังว่า ผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ควรปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ช่วยเหลือและแนะนำครูที่มีนักศึกษาสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผู้สอนแต่ละรายวิชาจัดทำข้อทดสอบมาตรฐานขึ้นใช้ ตรวจสอบผลการประเมินผลของครูทุกครั้งเมื่อมีการประเมินผล และกวดขันให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนให้ตรงกับจุดประสงค์ ครูผู้สอนเห็นควรปฏิบัติในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนข้อ

อื่น ๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง
 ความความเห็นของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด
 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว และด้านการวัดผลและการประเมินผล
 การศึกษา ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งการ
 บริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง
 ความความเห็นของครูผู้สอนทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน
 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและ
 ห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว และด้านการวัดผลและ
 การประเมินผลการศึกษา ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
 .05 ทั้งการบริหารงานโดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน

5. เมื่อเปรียบเทียบความเห็นด้านบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารและครูผู้สอน
 ในหมวดวิชาต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสามัญ
 ระดับที่ 5 ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชามีความเห็นโดยรวมและ
 เป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่
 พบว่า

5.1 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชาด้านการจัดหลักสูตร
 และการเรียนการสอน ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกหมวดวิชามีความเห็น
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่าง ๆ กันมี
 ความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชาด้านการนิเทศ
 การศึกษาและการฝึกอบรม ปรากฏว่า ผู้บริหารมีความเห็นแตกต่างกันกับครูผู้สอนในหมวด

วิชาพื้นฐานอาชีพ และมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่เหลือนี้มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัย ด้านการบริหารวิศุคอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัย ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ปรากฏว่า ผู้บริหารมีความเห็นแตกต่างกับครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยพื้นฐานอาชีพ และมหาวิทยาลัยภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่อยู่ในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัย ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ปรากฏว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัยมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 ความเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏว่า ความเห็นของผู้บริหารกับความเห็นของครูผู้สอนแต่ละมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยที่ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเห็นด้านบทบาทคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัย ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ระดับที่ 5 ปรากฏว่า ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละมหาวิทยาลัยมีความคาดหวังโดยรวม และเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า

6.1 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชามีความคาดหวังต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาต่างก็มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้บริหารแตกต่างกับความคาดหวังของครูผู้สอนในหมวดวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และสังคมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่างกันมีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้บริหารกับครูผู้สอนแต่ละหมวดวิชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาต่างก็มีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.4 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้บริหารกับความคาดหวังของครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนที่อยู่ในหมวดวิชาที่ต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.5 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้บริหารกับความคาดหวังของครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.6 ความคาดหวังของผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา รวมทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้บริหารกับความคาดหวังของครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

ครูผู้สอนในหมวดวิชาที่ต่างกัน มีความคาดหวังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกับที่ 5 เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

7.1 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารมีข้อเสนอว่า โรงเรียนไม่สามารถจัดแผนการเรียนสนองความต้องการของนักศึกษาได้ทั้งหมด การเรียนการสอนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร วิชาครู - อาจารย์ที่เสียสละอุทิศเวลาต่อการเรียนการสอน หลักสูตรปัจจุบันบางแผนการเรียนยากเกินไป และหลักสูตรควรเน้นเรื่องสำคัญ ๆ และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้

7.2 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บริหารมีข้อเสนอว่า กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดฝึกอบรมครูให้เข้าใจนโยบายการจัดการศึกษาของกรมให้แน่ชัด ควรมีการนิเทศการศึกษาทั้งของกรมและของโรงเรียนร่วมกัน กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรมครูที่ยังไม่ผ่านการอบรมการสอนผู้ใหญ่ในอัตราที่สูงขึ้น และควรมีการจัดการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ

7.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ผู้บริหารมีข้อเสนอว่า โรงเรียนยังขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ไม่มีห้องสมุดหรือมุมหนังสือให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า ควรทำความเข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์การศึกษาในระบบ เพื่อนำมาใช้นอกระบบได้ และจากการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์การศึกษานและด้านการเงินจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน

7.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารมีข้อเสนอว่า กิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรกระทำได้น้อยเพราะเนื้อหาการเรียนในหลักสูตรมาก กิจกรรมทางวิชาการกระทำได้น้อย เพราะระดับสติปัญญาของนักศึกษาแตกต่างกัน ขาดงบประมาณที่จะนำมาสนับสนุนกิจกรรม และควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีปัญหา

7.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารมีข้อเสนอว่า การวัดผลและการประเมินผลที่ปฏิบัติอยู่ยังไม่มีระบบ การวัดผลควรมีความยืดหยุ่น ไม่ควรปฏิบัติตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัด จุกประสงคการเรียนรู้อ้างและมากเกินไป และกรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดอบรมหรือสัมมนาเรื่องการวัดผลและการประเมินผลแก่ครูผู้สอน

8. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

8.1 ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีข้อเสนอว่า การเรียนมีความยาก เนื้อหามาก เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนมีจำกัด ไม่สามารถเปิดสอนวิชาเลือกเสรีได้มาก พื้นฐานเดิมของนักเรียนมีน้อย หากการเรียน คู่มือครู และเอกสารอื่น ๆ ที่จะให้ครูและนักศึกษาได้ศึกษา เนื้อหาในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นักศึกษาขาดทักษะในการเรียนการสอน

8.2 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ครูผู้สอนมีข้อเสนอว่า ศึกษานิเทศก์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนควรมานิเทศหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนผู้ใหญ่ ควรมีการเชิญวิทยากรหรือผู้มีความรู้ความชำนาญทางการศึกษาผู้ใหญ่มาให้ความรู้พิเศษแก่ครู ควรมีการจัดส่งครู - อาจารย์เข้ารับการฝึกอบรมทางการศึกษาผู้ใหญ่ ควรมีการแจ้งข่าวสาร เอกสาร กฎ ระเบียบใหม่ ๆ ให้แก่ครู - อาจารย์ทราบ และควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครู - อาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน

8.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ครูผู้สอนมีข้อเสนอว่า โรงเรียนผู้ใหญ่ขาดวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ไม่มีห้องสมุดให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า หากงบประมาณที่จะนำมาจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ช่วยเหลือโรงเรียนผู้ใหญ่ให้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่

8.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ครูผู้สอนมีข้อเสนอว่า โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอย่างเพียงพอ ควรจัดให้มีฝ่าย

แนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ควรมีการจัดบริการแนะแนวด้านการศึกษาและงานอาชีพให้แก่ นักศึกษา เวลาสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมมีจำกัด และโรงเรียนควรมีการจัดนิทรรศการ เพื่อแสดงผลงานของนักศึกษา

6.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ครูผู้สอนมีข้อเสนอว่า ไม่สามารถที่จะวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ได้อย่างเต็มที่ โรงเรียนควรจัดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำข้อทดสอบให้พร้อม ครูไม่สามารถวัดผลและประเมินผลได้ครบตามจุดประสงค์ และกรมควรมีข้อทดสอบมาตรฐานเพื่อทดสอบมาตรฐานของนักศึกษา

การอภิปรายผล

ผลของการวิจัยปรากฏประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ในกรุงเทพมหานคร

เมื่อได้พิจารณาคะแนนเฉลี่ยด้านบทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานในบทบาทโดยรวม ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารให้ความสำคัญและความสนใจงานด้านนี้น้อยไป ซึ่งแท้ที่จริงแล้วการบริหารงานวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารโรงเรียน มีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายอย่าง ทั้งที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพของผู้บริหาร ครูผู้สอน นักศึกษา หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการถ้าจะให้เกิดผลก็ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งความรู้ ความชำนาญ ความพร้อมทั้งด้านทรัพยากร ที่สำคัญคือ ความร่วมมือของครูและนักศึกษากันย จากการศึกษาถึงแม้ว่าผู้บริหารประมาณร้อยละ 73 ได้เคยผ่านการอบรมทางการศึกษาผู้ใหญ่ จากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาบ้างก็ตามแต่ก็เป็นระยะเวลาสั้น ๆ อาจทำให้ผู้บริหาร บริหารงานไม่ถูกต้องตามหลักวิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิภพ กาญจนะ

(2517 : 96) ที่พบว่า โรงเรียนผู้ใหญ่มิได้เข้าใจวิธีการจัดการศึกษา การให้การศึกษาระหว่างการในการบริหารงานทางวิชาการ มีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทั้งตัวผู้บริหาร ครูผู้สอน ผลการวิจัยครั้งนี้ พิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังต่อไปนี้

1.1 บทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า บทบาทด้านนี้ปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ขาดคู่มือ ตำราเรียน และเอกสารประกอบอื่น ๆ ซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียนต้องจัดเตรียมให้กับโรงเรียนผู้ใหญ่อีกต่าง ๆ หากได้ไม่พร้อม จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนต้องประสบปัญหา ไม่สามารถปฏิบัติงานให้อยู่ในเกณฑ์มากได้ และในด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนนี้ มีบทบาทของข้อที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นขัดแย้งกัน ได้แก่ การแนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการสอนผู้ใหญ่มานำใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ ให้คณะครูนำเอาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ใช้กับผลิมาสอน และจัดให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกันวางแผนการเรียนการสอน ผู้บริหารมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ครูผู้สอนมีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญต่อบทบาทของกระบวนการเรียนการสอน เพราะความรู้ ความสามารถ ทักษะที่นักศึกษาได้รับนั้นส่วนมากได้จากครูผู้สอน ซึ่งผู้บริหารคิดว่าตนได้เอาใจใส่ดูแล คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำอย่างเต็มที่แล้ว ประสิทธิภาพจากการเรียนการสอนย่อมเกิดขึ้น ส่วนครูผู้สอนมีความเห็นขัดแย้งอาจเนื่องมาจาก ครูผู้สอนส่วนมากเคยชินอยู่กับการสอนนักเรียนในระบบ จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ประกอบกับครูผู้สอนบางรายยังไม่เคยได้ผ่านการอบรมทางการศึกษาผู้ใหญ่มาเลย จึงเข้าใจหลักปฏิบัติในการเรียนการสอนผู้ใหญ่อยู่ในวงจำกัด จึงปฏิบัติบทบาทดังกล่าวได้น้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่ว่าโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในขั้นนี้ ครูผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีการเรียนการสอน ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน กระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างเพียงพอ

ทำให้การดำเนินงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร (คณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2518 : 11 - 12)

1.2 บทบาทที่เป็นจริงด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บริหารและ
ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมได้ในเกณฑ์
ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ประการแรก ผู้บริหารอาจเข้าใจ
ว่าเป็นหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่จะต้องทำหน้าที่นี้แทนที่ให้กับครู ประการที่สอง ผู้บริหารอาจ
คิดว่ามีการอบรมประชุมสัมมนาให้กับครูเป็นประจำอยู่แล้ว ประการสุดท้าย อาจเนื่องมาจาก
ผู้บริหารเองมีความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเองว่ามีความสามารถเพียงพอที่จะแนะนำหรือนิเทศให้
แก่ครูได้ แต่โดยข้อเท็จจริงแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทและหน้าที่ในการนิเทศ
การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ คุณวุฒิ (2517 : 97) ที่พบว่า
ผู้บริหารงานวิชาการยังไม่มีความเข้าใจและมั่นใจในตนเองที่จะให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและฝึกอบรมแก่ครูผู้สอน และบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอน
เห็นตรงกันว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย คือ การเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษ
แก่ครู อาจเป็นเพราะไม่มีเวลาที่จะจัดประชุมอบรมเพื่อจัดสัมมนาครูผู้สอน เพราะงาน
ในระบบก็มีมากอยู่แล้ว หรือมีอุปสรรคในเรื่องงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับวิทยากร
ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร ใจเทียมศิลป์ (2526 : 141) ที่พบว่า
พฤติกรรมผู้บริหารและครูผู้สอนในชั้นน้อยที่สุด คือ การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาบรรยาย
อภิปราย หรือสาธิตกิจกรรมใหม่ ๆ ให้แก่นักศึกษาเพื่อการเรียนการสอนและอื่น ๆ
ส่วนบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นขัดแย้งกันคือ มีการสังเกตการเรียน
การสอนของครูเพื่อปรับปรุงการสอน มีการนิเทศการเรียนการสอนภายในอย่างสม่ำเสมอ
ศึกษาค้นคว้านิเทศจากกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาที่โรงเรียน จัดอบรมครูเกี่ยวกับการ
การวัดผลและการประเมินผล การศึกษา และจัดประชุมครูเพื่อวางแผนการปฏิบัติงาน
ตลอดปีการศึกษา ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง แต่ครูผู้สอนมีความเห็นว่า
ปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารอาจจะให้ความสำคัญและความสนใจ
ค่อนข้างน้อยไป ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา
ลดความสูญเสียไปทางการศึกษาได้ทางหนึ่ง

1.3 บทบาทที่เป็นจริงด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด
 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่นายสาวิชัย ไก่ปัญญกิจ ท่านนี้
 โดยรวมต่างกัน คือ ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติ
 ได้ในเกณฑ์น้อย จากความเห็นที่ขัดแย้งกันนี้อาจเนื่องมาจาก หลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบัน
 ยังไม่แน่นอน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ต้องเปลี่ยนไปให้เหมาะสม
 กับหลักสูตร ซึ่งทำให้ผู้บริหารจะต้องเตรียมจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในหลายทางซึ่งต้อง
 เกี่ยวข้องกับงบประมาณที่มีจำนวนจำกัด จึงทำให้การบริหารงานท่านนี้ดำเนินไปไม่ดีเท่าที่ควร
 และบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารปฏิบัติได้ในเกณฑ์ต่ำสุด ได้แก่ การจัดทำ
 มีศูนย์วัสดุอุปกรณ์การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุ
 หลายประการ คือ ประการแรก ขาดงบประมาณที่จะนำมาสนับสนุน ประการที่สอง
 ผู้บริหารอาจคิดว่าจะใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนในระบบได้ ถ้าฝึกจัดตั้งขึ้นมา
 ทำให้เสียงบประมาณเปล่า และประการสุดท้าย ผู้บริหารอาจจะไม่ให้ความสนใจงานท่านนี้
 น้อยไป ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วัฒนา พุ่มไพศาล (2524 : 142) ซึ่งศึกษาพบว่า
 โรงเรียนผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร ใช้อุปกรณ์ประกอบในการเรียนการสอนน้อยมาก
 เพราะโรงเรียนผู้ใหญ่ยังมีขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนอีกมาก

1.4 บทบาทที่เป็นจริงด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหาร
 และครูผู้สอน มีความเห็นว่า ผู้บริหารไ้ปฏิบัติงานท่านนี้โดยรวมแตกต่างกัน คือ ผู้บริหาร
 มีความเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ครูผู้สอนมีความเห็นว่า ปฏิบัติในเกณฑ์น้อย
 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขาดบุคลากรที่จะทำงานท่านนี้โดยตรง เช่น การแนะแนว
 การจัดกิจกรรมในเชิงวิชาการ ทางสังคม วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ การกีฬา
 และนันทนาการและการให้บริการแก่นักศึกษาในรูปแบบอื่น ๆ ประกอบกับโรงเรียนผู้ใหญ่เปิดสอน
 ในเวลาเย็น และมีระยะเวลาจำกัด จึงทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้ นอกจาก
 นั้นนักศึกษาเองก็ต้องประกอบอาชีพในเวลากลางวัน จึงทำให้เหนื่อยเหนื่อย ไม่สามารถ
 เข้าร่วมกิจกรรมได้ เมื่อเลิกเรียนก็ต้องรีบกลับที่พัก ในบทบาทท่านนี้ ผู้บริหารและ

ครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านนี้ได้ในเกณฑ์น้อยมาก ได้แก่ จักให้นักศึกษาที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับฝ่ายแนะแนวโดยตรง และจักให้มีฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนอยู่ หมู่มีงบประมาณจำกัดที่จะนำมาจ้างครูอาจารย์ฝ่ายแนะแนวเพื่อมาทำหน้าที่นี้โดยตรง จะมีได้เพียงแต่จักให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาไว้คอยให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาเท่านั้น ซึ่งบางครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาก็อาจจะไม่เข้าใจปัญหาและให้คำปรึกษาที่คลาดเคลื่อนต่อการแก้ปัญหาที่แท้จริงได้ ซึ่งถ้าโรงเรียนอยู่ หมู่สามารถจักให้มีฝ่ายแนะแนวไว้สำหรับบริการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้ ปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษาอาจจะลดน้อยลง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา เวทีโสธร (2524 : 117) ที่พบว่า โรงเรียนอยู่ หมู่สายสามัญ

ในกรุงเทพมหานคร ยังจัดบริการแนะแนวให้กับนักศึกษาได้ในอัตราน้อยมาก

1.5 บทบาทที่เป็นจริงด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารและครูผู้สอน เห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นส่วนสำคัญของการศึกษา และเป็นกระบวนการที่ต้องทำควบคู่ไปกับการเรียนการสอน กล่าวคือ เมื่อมีการเรียนการสอนก็ต้องมีการประเมินผลควบคู่กันไปโดยตลอด และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กำหนดให้ครูผู้สอนเป็นผู้วัดผล และประเมินผลตัวเองระหว่างเรียน และประเมินผลครั้งสุดท้ายเมื่อเรียนจบแต่ละรายวิชา จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน และผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนั้น ซึ่งผลของการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ คุ่มขุ (2526 : 98) ที่ว่า โรงเรียนไค้บริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลได้ในระดับปานกลาง มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่จะต้องมีการแก้ไข และในการบริหารงานด้านนี้ มีบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นขัดแย้งกัน ได้แก่ ให้มีการประเมินผลหลังการทำกิจกรรมทุกครั้ง ผู้บริหารเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนครูผู้สอนเห็นว่าปฏิบัติได้ในเกณฑ์น้อย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ เนื้อหาวิชามีมาก เวลาที่จะใช้ใน

การเรียนการสอนมีจำกัด ประกอบกับนักศึกษาที่มีความรู้ต่างกัน ส่วนความเข้าใจผู้บริหาร และครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าปฏิบัติได้มาก ใกล้เคียง ให้ครูมีอิสระในการวิเคราะ และการประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าครูผู้สอนไ้ยาวนาน กระบวนการเรียนการสอนมานาน มีประสบการณ์ทำงานด้านนี้ สามารถนำไปใช้กับ นักศึกษาผู้ใหญ่ได้ และประกอบกับผู้บริหารมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำข้อทดสอบ ไว้ให้กับครูผู้สอน หรือมีการจัดทำธนาคารข้อสอบเก็บไว้ก่อนแล้ว และนอกจากนี้ครู ผู้สอนมีความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานข้อนี้ออกมาได้อย่าง เป็นที่น่าพึงพอใจทั้งสองฝ่าย

2. การศึกษามหาวิทยาลัย ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ความทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในกรุงเทพมหานคร

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยด้านมหาวิทยาลัย ในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ความทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังต่างกัน คือ ผู้บริหารคาดหวังว่าควรปฏิบัติงาน วิชาการโดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก ครูผู้สอนคาดหวังว่าควรปฏิบัติโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารคาดหวังว่าควรปฏิบัติ อยู่ในบทบาทที่สูงกว่าครูผู้สอนคาดหวัง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารท่านเป็นผู้ ดำเนินงานในการจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ ทั้งเป็นผู้ปฏิบัติในการดำเนินการเรียนการสอน จึง ย่อมมีความคาดหวังว่าตนเองควรจะได้ปฏิบัติบทบาทด้านนี้ให้ดีที่สุด เพื่อให้ผลการดำเนินงาน การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ แต่ในทางครู ผู้สอนมีความคาดหวังอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อาจเป็นเพราะครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับ งานการศึกษาผู้ใหญ่ ภาระงานในระบบโรงเรียนมาจนเคยชินเป็นประสบการณ์ ดังนั้น ประสบการณ์เดิมอาจเป็นสิ่งที่กีดกันทำให้ครูผู้สอนไม่กล้าที่จะคาดหวังเกี่ยวกับตัวผู้บริหารไว้ ในระดับสูงนัก ในบทบาทแต่ละด้านมีสิ่งที่น่าสนใจ ดังจะกล่าวเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ผลการศึกษามหาวิทยาลัยในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ในด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อกัน ด้านนี้โดยรวมว่าปฏิบัติได้มาก ใกล้เคียง เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ทั้งผู้บริหารและ

ครูผู้สอนต่างก็มุ่งหวังที่จะพยายามวางแผนการดำเนินงาน และปฏิบัติตามแผนเพื่อให้ การศึกษาที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่นั้นก้าวขึ้นไปสู่ความมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักศึกษามี คุณภาพเพียงพอที่จะก้าวขึ้นไปสู่ชีวิตที่มีคุณภาพดีกว่าเดิม จึงได้คาดหวังต่อการปฏิบัติงาน กำนันสูง ในบทบาทค่านิยมบทบาทผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังแย้งกัน ได้แก่ การแนะนำให้ครูนำเอาเทคนิควิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้กับนักเรียนผู้ใหญ่ จักให้ มีการสอนเพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่เรียนอ่อนและสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผลิตเอกสารทาง วิชาการเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน และทำให้ครูและนักศึกษามีโอกาสร่วมกัน วางแผนการเรียนการสอน ผู้บริหารเห็นควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ครูผู้สอนเห็นควร ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของ บทบาทค่านันจึงคาดหวังไว้มาก แต่ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานจริงมีความเห็นต่างกันอาจ เนื่องจาก การปฏิบัติงานจริง ๆ กับผู้บริหารยังสนับสนุนบทบาทค่านันน้อยไป ไม่มีเวลา เอาใจใส่ดูแล ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน ผลของการปฏิบัติจึงออกมาต่างกัน ซึ่ง ถ้าผู้บริหารพยายามให้ความสนใจของงานต่าง ๆ ที่ตนได้ปฏิบัติผลการปฏิบัติงานก็จะมี คุณภาพที่ดีสูงขึ้น

2.2 ผลการศึกษามหาภาคหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารค่าน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างมีความคาดหวังขัดแย้งกัน คือ ผู้บริหารมีความคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ครูผู้สอนมีความคาดหวังว่าควร ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และบทบาทผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังให้ผู้บริหารงาน กำนันปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารเข้าใจหลักสูตรและเป็นที่พึ่งของครูได้ อาจเนื่อง มาจากทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องปฏิบัติงานร่วมกันจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจต่อกัน โดยเฉพาะผู้บริหารซึ่งเป็นแกนนำในการปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้แจ่มแจ้ง เพราะในขณะปฏิบัติงานมีปัญหาต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นได้จะโต้แย้งปัญหาต่าง ๆ ได้ถูกต้องและ รวดเร็ว ดังนั้นทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจึงเห็นว่าบทบาทของนักปฏิบัติให้มากที่สุด

2.3 ผลการศึกษามหาภาคหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารค่าน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ผู้บริหารและครูผู้สอนต่างก็มีความคาดหวัง ขัดแย้งกันคือ ผู้บริหารคาดหวังว่างานค่านันนี้โดยรวมควรปฏิบัติได้อยู่ในเกณฑ์มาก ครูผู้สอน

คาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเห็นความสำคัญของการใช้อุปกรณ์การศึกษาเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน จึงคาดหวังการปฏิบัติงานด้านนี้ไว้มาก แต่ครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติหน้าที่นี้โดยทรงอาจจะยังไม่มีความพร้อมเกี่ยวกับตนเอง ที่จะจัดทำอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เพราะต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งกับการเรียนการสอนนักเรียนภาคปกติ และบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอนคาดหวังให้ผู้บริหารปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุดในด้านนี้ ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการศึกษาจากแหล่งความรู้ในท้องถิ่น อาจเนื่องมาจาก การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ทุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุทธศักราช 2524 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนต้องเลือกเรียนวิชาชีพ ซึ่งต้องใช้วัสดุอุปกรณ์และสถานประกอบการต่าง ๆ ของชุมชน ครูผู้สอนบางรายวิชาที่ทางคนอาจจะไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะสอนได้ จึงต้องใช้แหล่งความรู้จากท้องถิ่นช่วยในการเรียนการสอนแทน ดังนั้นทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจึงมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรให้ความสนใจและปฏิบัติงานด้านนี้ให้มากขึ้นอีก

2.4 ผลการศึกษามหาวิทยาลัยคาดหวังในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังต่างกัน คือ ผู้บริหารคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนคาดหวังว่าควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางที่เป็นดังนี้เนื่องจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญของงานด้านนี้ จึงพยายามบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ จึงคาดหวังต่องานด้านนี้สูง ส่วนครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานอาจเห็นว่างานสอนมีมากจึงไม่มีเวลาที่จะจัดกิจกรรมอื่น ๆ อีก ส่วนบทบาทที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าผู้บริหารควรปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดในงานด้านนี้ ได้แก่ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาโดยคำนึงถึงความพร้อมของครูและความต้องการ ของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมต้องมีความพร้อมหลาย ๆ ฝ่าย จำเป็นต้องใช้ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักศึกษา งบประมาณ เวลา และอื่น ๆ ให้มีส่วนสนับสนุนประสานสัมพันธ์กลมกลืนกัน กระบวนการบริหารงานทางวิชาการจึงจะได้รับความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงคาดหวังต่อบทบาทด้านนี้สูง

2.5 ผลการศึกษามหาวิทยาลัยคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคาดหวังโดยรวมว่า

การปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาเป็น กระบวนการสะท้อนให้เห็นถึงการสอนของครูและการบริหารงานของผู้บริหารด้วย ทั้งสอง กลุ่มจึงคาดหวังต่องานกันสูง แต่เมื่อพิจารณาแต่ละบทบาทมีบางบทบาทที่ผู้บริหารและ ครูผู้สอนคาดหวังไว้ต่างกันโดยแท้ ให้มีการประเมินผลถึงการทำกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง ช่วยเหลือแนะนำครูที่มีนักศึกษาสอบไม่ผ่าน สนับสนุนให้ครูผู้สอนแต่ละราย วิชาจัดทำข้อทดสอบมาตรฐานขึ้นใช้ และตรวจสอบผลการประเมินผลทุกครั้ง เมื่อมีการ ประเมินผล ผู้บริหารคาดหวังว่าการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ครูผู้สอนเห็นการปฏิบัติอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการเรียน การสอน เมื่อนักศึกษาได้รับการเรียนการสอนแล้ว ครูผู้สอนก็ควรทำการประเมินผล เพื่อทราบผลการเรียนของนักศึกษาว่า มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อการช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขให้นักศึกษามีความรู้ยิ่งขึ้น แต่ครูผู้สอนอาจเห็นว่าเนื้อหา ในการเรียนการสอนมีมาก แต่เวลาจำกัด เมื่อมีการประเมินผลบ่อย ๆ ทำให้การสอน นักศึกษาได้เนื้อหาน้อย จึงทำให้ผลการคาดหวังแตกต่างกัน

3. บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทคาดหวัง ของผู้บริหารงานวิชาการโรงเรียน ผู้ใหญ่สาขาสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทคาดหวังในการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สาขาสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า

เมื่อพิจารณาก่อไปถึงผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของ บทบาทคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงทุกค่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร เคยได้เข้ารับการอบรมผู้กำเนิงานการศึกษาผู้ใหญ่ จึงทำให้เรียนรู้ถึงหลักและ วิธีการปฏิบัติของตนว่าควรจะทำปฏิบัติอย่างไร จึงจะทำให้กระบวนการเรียนการสอนมี ประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นหัวหน้าสถานศึกษา ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา โดยตรง ก็ย่อมต้องคาดหวังไว้สูงกว่าที่ได้ปฏิบัติทุกค่าอย่างมากเพื่อประสิทธิภาพผลจึงกล่าว แก่ผลที่ได้ปฏิบัติจริงนั้นยังต่ำกว่าผลที่คาดหวัง อาจเนื่องมาจากอุปสรรค ปัญหาต่าง ๆ

เช่น ความสนใจหรือความไม่พร้อมของนักศึกษา การที่ผู้สอนไม่เห็นความสำคัญอย่างแท้จริงของการศึกษานานาชาติ หรือแม้แต่เรื่องเวลาในการสอน วัสดุอุปกรณ์ ค่าตอบแทนครูผู้สอน เป็นต้น

4. บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของครูผู้สอน แยกต่างหาก

จากผลการวิจัยปรากฏว่า บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของครูผู้สอน แยกต่างหากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกค่า

เมื่อพิจารณาข้อไปถึงผลการทดสอบความแตกต่าง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของค่าบทบาทคาดหวังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยค่าบทบาทที่เป็นจริงทุกค่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนมีความคาดหวังต่อตนเองว่าควรจะมีบทบาททุกด้านให้มากที่สุดเท่าที่ตนจะกระทำได้นี้ เพราะคิดว่าตนเองนั้นเป็นผู้มีประสบการณ์และมีความรู้ในวิชาชีพครู และส่วนใหญ่ได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนมาจากในระบบทั้งสิ้น ซึ่งย่อมจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาและหลักการทางทฤษฎีเพียงพอ ที่จะปฏิบัติตนเพื่อกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพได้ แต่ไม่สามารถปฏิบัติจริงได้ตามที่คาดหวังไว้ อาจเนื่องมาจาก ความไม่พร้อมของโรงเรียนที่จะให้การศึกษา ขาดเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อให้ในการเรียนการสอน ขาดตำราเรียน คู่มือ งบประมาณที่นำมาใช้มีจำกัด ผู้บริหาร ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลราชการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติ นักศึกษาไม่มีความพร้อมหรือไม่สนใจที่จะเรียน เวลาที่ใช้สำหรับการสอนของครูมีจำกัด หรือครูเคยชินอยู่กับการสอนแค่ในระบบ นำเอาเทคนิคการสอนแค่ในระบบไปใช้กับการสอนขนาดใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ แก่ครูผู้สอน จึงทำให้ครูผู้สอนไม่อาจจะปฏิบัติงานจริงตามหน้าที่ของตนให้สำเร็จดังที่คาดหวังไว้ได้

5. บทบาทที่เป็นจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา แยกต่างหาก

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ หมวดวิชา

พื้นฐานอาชีพ หมวดวิชาภาษาไทย และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีความเห็นชอบบทบาทที่
ผู้บริหารงานวิชาการ โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัมที่ 5 ได้ปฏิบัติจริงแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกท่าน

เมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า คะแนนโดยรวมเฉลี่ยทัศนคติของผู้บริหารสูงกว่า
คะแนนรวมเฉลี่ยของครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชาทุกท่าน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก
ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการวางแผนการบริหารงานในโรงเรียนทุกท่าน และยัง
เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรงของครูผู้สอน มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษา
มีการสร้างขวัญและกำลังใจ เอาใจใส่ดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ คอยให้ความช่วยเหลือ
แนะนำในเรื่องต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ เมื่อมีการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของท่าน ผู้บริหารจึงคิดว่าตนเองได้ปฏิบัติงานในท่านต่าง ๆ
จึงกล่าวได้สมบุรณณ์ตามที่ตนได้ตั้งเป้าหมายไว้ ผลการประเมินจึงออกมาว่า ปฏิบัติงานได้
ในเกณฑ์มาก ส่วนครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชานั้น มีความเห็นแตกต่างจากผู้บริหาร อาจ
เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติงานโดยตรง ย่อมใกล้ชิดกับปัญหาและอุปสรรคโดยตรง
มีความเห็นต่อการประเมินบทบาทในแต่ละท่านที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหาร เป็นไปตามความ
เป็นจริง ผลของการประเมินจึงออกมาในเกณฑ์ปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบความเห็น
ของครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชาทั้ง 6 หมวดวิชา ปรากฏว่ามีความเห็นไม่แตกต่างกัน
แสดงว่า การบริหารงานทางวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัมที่ 5 ปฏิบัติงาน
ได้ในเกณฑ์ปานกลาง ยังต้องประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่แต่ละหมวดประสบอยู่
เหมือน ๆ กัน ดังนั้น ผู้บริหารจะคงติดตามผลการปฏิบัติงานของท่านอย่างใกล้ชิด เพื่อ
ประสิทธิภาพของการให้การศึกษาในอนาคตต่อไป

6. บทบาทคาดหวังในการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุ
สามัญระกัมที่ 5 ตามทัศนคติของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา แตกต่างกัน
จากผลการวิจัยปรากฏว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา ได้แก่
หมวดวิชาสังคมศึกษา หมวดวิชาพลานามัย หมวดวิชาภาษาต่างประเทศ หมวดวิชา
พื้นฐานอาชีพ หมวดวิชาภาษาไทย และหมวดวิชาวิทยาศาสตร์ มีความคาดหวังต่อบทบาท
ที่ผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระกัมที่ 5 การปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

เมื่อพิจารณาต่อไปพบว่า คะแนนเฉลี่ยบทบาทคาดหวังของผู้บริหารสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของครูผู้สอนทั้ง 6 หมวดวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้จัดตั้งโรงเรียน ผู้ใหญ่เป็นผู้วางแผนควบคุมการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน มีความรับผิดชอบก่อนลงมือจากการศึกษา จึงทำให้มีความคาดหวังว่าสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติในแต่ละด้านมากเท่าใด ก็จะทำให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเท่านั้น ซึ่งถ้าการจัดการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ประสบผลสำเร็จก็ทำให้ผู้บริหารคาดหวังไว้ ความภูมิใจของทุกฝ่ายจะเกิดขึ้น ส่วนครูผู้สอนนั้น ไม่อาจคาดหวังไว้สูง เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติ เนื่องจากยังเห็นว่าผู้บริหารยังปฏิบัติงานด้านนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเต็มที่ถึงใจไว้ จึงคาดหวังขอบเขตงานด้านนี้ไว้ในระดับต่ำกว่าผู้บริหารซึ่งเห็นรักแรงแรงกัน ส่วนความคาดหวังของครูผู้สอนในแต่ละหมวดวิชาทั้ง 6 หมวดวิชานั้น มีความเห็นไม่แตกต่างกัน ย่อมแสดงว่าการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เป็นไปได้ด้วยดีมีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ กันในแต่ละหมวดพอสมควรคล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอนต่างก็มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 ได้ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ ใฝ่กลาง และต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้เพิ่มมากขึ้น จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญระดับที่ 5 มีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการใฝ่กลางเท่านั้น แม้ว่าบางด้านโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มากกว่าด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม และด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนควรเร่งปรับปรุงงานด้านบริหารงานวิชาการ

ของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ยังปฏิบัติได้ค่อนข้างทำ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็นรายด้านดังต่อไปนี้

1.1 ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ผู้บริหารควรศึกษาหลักสูตรและคู่มือครู แผนการเรียน การผลิตเอกสารทางวิชาการเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอน การพิจารณาแบบเรียน คู่มือให้เหมาะสมกับหลักสูตร จัดทำเอกสารการปฏิบัติงานของฝ่ายวิชาการ ตลอดจนคอยกระตุ้นเตือนครูให้นำเอาเทคนิควิธีการ กระบวนการเรียนการสอนที่ดีและเหมาะสมมาใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่

1.2 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมประชุมสัมมนาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ เชิญศึกษานิเทศก์ของกรมการศึกษานอกโรงเรียนมาให้คำปรึกษาแนะนำ มีการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้พิเศษแก่ครู - อาจารย์และนักศึกษา ส่งครู - อาจารย์ให้ได้รับการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการสอนผู้ใหญ่เพิ่มขึ้น และตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอ

1.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด ผู้บริหารควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์การสอนอย่างเพียงพอ จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำอุปกรณ์การสอน จัดทำศูนย์วัสดุอุปกรณ์การศึกษาประจำโรงเรียนผู้ใหญ่ จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ และควรจัดหาห้องสมุดหรือมุมหนังสือไว้ให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว ผู้บริหารควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ควรจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเวลาที่มืออยู่อย่างจำกัด ควรจัดฝ่ายแนะแนวไว้ให้คำปรึกษาหารือแก่นักศึกษา ควรจัดให้มีฝ่ายแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการทำงานอาชีพ และโรงเรียนควรจัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่และแสดงผลงานของนักศึกษา

1.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารควรหามาตรฐานการวัดผลและการประเมินผลที่มีรูปแบบแน่นอน โรงเรียนควรจัดทำวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำข้อสอบให้เพียงพอ และโรงเรียนควรกำหนดตารางการวัดผลและประเมินผลเป็นการล่วงหน้า

1.6 ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ที่ออกนิเทศหรือตรวจเยี่ยมโรงเรียนผู้ใหญ่มักมีการตกลงกันถึงเรื่องแหล่งที่จะเปิดการอบรมครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่ เนื่องจากในกรุงเทพมหานคร ไม่มีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่จะเป็นฝ่ายประสานงานจัดการอบรม ดังนั้น ทั้งสองฝ่ายควรติดตามข่าวของการประชุมอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะสะดวกทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้อาจจะเกิดขึ้นในเรื่องของงบประมาณการจัดอบรมหรือไม่สะดวกในการเบิกจ่าย ภาระนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนควรได้มีการกระตุ้นทั้งผู้บริหารและให้เห็นความสำคัญของการอบรมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ก็น่าจะไ้ร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย นั้นก็ย่อมหมายถึงว่าประสิทธิภาพของครูสอนได้เพิ่มขึ้นทางหนึ่ง เมื่อครูสอนนำไปใช้กับนักศึกษาผู้ใหญ่

1.7 กำนันกรมการศึกษานอกโรงเรียนควร เพิ่มอัตราค่าตั้งศึกษานิเทศก์การศึกษาผู้ใหญ่ให้เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนผู้ใหญ่ และควรออกตรวจเยี่ยมหรือนิเทศโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ควรมีการประสานงานกับสื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำมาประกอบการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดียิ่งขึ้น ควรมีการจัดทำคู่มือครู อุปกรณ์ หนังสือและเอกสารทางวิชาการส่งไปให้โรงเรียนผู้ใหญ่อย่างเพียงพอ และควรจัดอบรมครูใหญ่ ครูผู้สอน ครูธุรการให้มีความรู้ความสามารถเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนผู้ใหญ่ให้มากยิ่งขึ้น

1.8 ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญต่อการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ และเข้ารับการฝึกอบรมเมื่อมีโอกาส หรือแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนผู้ใหญ่เองหรือวิธีการอื่น ๆ ที่ทำให้ครูสอนมีความรู้ ความสามารถสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่องนี้ในกลุ่มประชากรในระดับภาค เพื่อจะได้ทราบทัศนะของประชากรในเขตก่อน ว่ามีทัศนะเช่นไรต่อบทบาทที่เป็นจริงและภาคทวิง ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ในเขตกองคนเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขหรือส่งเสริมให้มีคุณภาพทางการศึกษากิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคการบริหารงานวิชาการในรายก้านให้ถักลงไป เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงที่ทำให้ผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามลับุคคลอื่นศากทวิง

2.3 ควรวิจัยเปรียบเทียบผลการปฏิบัติจริงในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อะกัประเทศระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนที่เคยเข้ารับการอบรม ผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่และผู้ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม

2.4 ควรวิจัยทัศนะของเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหารครูผู้สอนและนักศึกษายู่ใหญ่ เพื่อทราบทัศนะของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่โดยวิเคราะห์เป็นรายก้านให้ถักซึ่ง เพื่อสืบค้นเหตุแห่งปัญหาเพื่อำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงจุ

2.5 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ควรทำการวิจัยผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทราบผลการดำเนินงานต่าง ๆ ว่าได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข ให้บรรลุถึงเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

ນັກພາສາ

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. คู่มือค่าเงินค่าจัดการการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ
ท.ศ. 2530. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2530.
- คณะกรรมการการศึกษานแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานข้อเท็จจริงของการศึกษานอก
โรงเรียน 2512 - 2516. 2518. อักสำเนา.
- จำเนียร น้อยท่าช้าง. "ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพของเด็ก
- ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521," วารสารการวิจัยทาง
การศึกษา. 11(1) : 41 ; มกราคม - มีนาคม 2524.
- ชวาล แพร่พิบูล. เทคนิคการวิจัย. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- ชาวี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน, 2521.
- ทิตยา สุวรรณชม. "สังคมวิทยา," วิทยาศาสตร์สังคม. หน้า 157 - 196.
กรุงเทพฯ : กุสุสภา, 2517.
- ดาวเรือง รัตนิน. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักสำเนา.
- ทรงศักดิ์ ศรีภักสินธุ์. เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ. มหาสารคาม : วิทยาลัย
- วิชาการศึกษา มหาสารคาม, 2516. อักสำเนา.
- ทวีป อภิลักษณ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศ
- กรรมการฝึกหัดครู, 2523.
- ธีระ รุญเจริญ. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2521. อักสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราภุศล. การบริหารวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์,
- 2518.

นวลเสน่ห์ วงศ์เชิดธรรม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2517. อักสำเนา.

นาฏเฉลียว สุมวงศ์ และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
นิกรสยาม, 2516.

นิพนธ์ ทินาวงศ์ หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
เบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ชนิษฐาการพิมพ์, 2523.

บันลือ ทอดกระวัน. การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

บุญเกิด-จิตรวีระเมธากุล. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
ทวีศิลปการพิมพ์, 2518.

เบ็ญจพร ไร่โหมศิลป์. บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของผู้สอนการศึกษายุใหญ่
แบบเบ็ดเสร็จระดับที่ 3 - 4 ตามทัศนะของเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอก
โรงเรียน ผู้บริหาร ผู้สอนและนักศึกษายุใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. อักสำเนา.

ปกรณ ศรีคอนไ้. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะ
ของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชาและครู ในเขต
การศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสำเนา.

ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2525.

_____. สถิติเพื่อการวิจัยคำนวณด้วยภาษา BASIC. กรุงเทพฯ : บริษัทศูนย์หนังสือ
ศรีสง่า จำกัด, 2530.

ประพันธ์ คุณาภักดิ์. "ปัญหาการดำเนินงานการศึกษายุใหญ่สายสามัญ," การศึกษายุใหญ่.
4 : 10 - 3 ; กรกฎาคม - สิงหาคม 2519.

- ปราณี วิจิตรวัฒนา. สังคมวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- พงษ์สุระ มลบุญ. งานบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่น้อยสายสัมพันธ์ ในกรุงเทพมหานคร.
 ปรินซ์พูนทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2526. อักสำเนา.
- พนัส หันนาสินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- พิภพ กาญจนะ. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่น้อยสายสัมพันธ์ระดับที่ 4 ในเขตการศึกษา 7 พ.ศ. 2517. ปรินซ์พูนทิพย์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2519. อักสำเนา.
- พุทธชาติ ราชปรีชา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 โอเคียนสโตร์, 2523.
- ไพฑูริย์ ช่างเรียง. สารานุกรมศัพท์ทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : มกุฏทิพย์,
 2516.
- ปิฎกธู สารธ. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- _____. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศ.ส. การพิมพ์, 2523.
- _____. หลักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- โมฮัมหมัด อับดุลการ์เค. "หลักการศึกษาผู้ใหญ่," การศึกษาผู้ใหญ่. 3 : 18 -
 34 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2517.
- รังสรรค์ วิวัฒน์พงศ์. บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของเยาวชนในการ
 ดำเนินงานศูนย์เยาวชนชนบท. วิษณุทิพย์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร, 2521. อักสำเนา.
- รัตนา พุ่มไพศาล. ปัญหาการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ :
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังศณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ : หวีงการพิมพ์, 2524.

- รววิทย์ วสินสรากร. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- วณิ ลีกละเอียก. ความขัดแย้งของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัสสาเนา.
- วิจิตร วุฒบางกูร และคนอื่น ๆ. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ชนิษฐาการพิมพ์, 2520.
- วิชากร, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2524.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์, 2523.
- วิจิตร ศรีสุขาน. หลักสูตรอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2513.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักสูตรสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : เรือนอักษร, 2524.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิสามัญ. การกำหนดหน้าที่บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน. เอกสารสัมมนาอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนรัฐบาล ณ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ทรนคร ระหว่างวันที่ 22 - 26 เมษายน 2521.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมสามัญศึกษา. คู่มือการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์, 2525.
- สมบัติ กุ่มคู่. บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาโท กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2527. อัสสาเนา.
- สมพงษ์ เกษณสิน. การบริหารงานบุคคลแบบใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.

สามัญศึกษา, กรม กองการศึกษาผู้ใหญ่. ประวัติการจักการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย.
ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์.

_____. คู่มือการจักโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2521.

_____. คู่มือบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.

_____. คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็กใหม่. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์,
2522.

_____. คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524.
กรุงเทพฯ : อัมรินทร์การพิมพ์, 2526.

สุนันท์ ปิยะวณ. คู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2520.

สุพิศรา สุภาพ. สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

สุภาพ วากเจียน และอรพิน โกชนกา. การประเมินผลการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.

สมิทร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชวนพิมพ์, 2523.

สุวิทย์ เจียกระกุล. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อักส่าเนา.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. การบริหารกิจการนักเรียน. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520. อักส่าเนา.

โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชื่นมณุษย์. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2515.

อุทัย สร้อยสุข. หน้าที่การนิเทศการศึกษาของอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อักส่าเนา.

อุทัย หิรัญโก. สังคมวิทยาประยุกต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2519.

เอกชัย ที่สุวพันธ์. หลักบริหารการศึกษาทั่วไป. กรุงเทพฯ : อมงการพิมพ์, 2527.

เอกวิทย์ ฆ กลาง. "การบริหารวิชาการ," รายงานการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ
การศึกษาและศึกษานิเทศการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์, 2516.

เอนก หิรัญ. การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์
ด.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักษรสำเนา.

Backman, Carl W. Social Psychology. New York : McGraw - Hill Book Co., 1964.

Best, John W. Research in Education. New Delhi : Prentice Hall of India Private Limited, 1983.

Boston, Edwin Osborn. "A Follow-up Study of Students in the Boulder Vally Schools Vocational, Technical and General Adult Program," Dissertation Abstracts. 36(10) : 3651 - A ; April, 1976.

Crutchfield, Richard S. and Others. Individual in Society. New York : McGraw - Hall, 1962.

Getzels, Jacob W. and Others. Educational Administration : As a Social Process Theory, Research, Practice. New York : Harper & Row, 1968.

Hault, and Ford. Dictionary of Modern Sociology. New Jersey : Little Field, Adams & Co., 1974.

Karr and Kenneth Joseph. "Meeting the Changing Needs of Adults Through Educational Programs and Services," Dissertation Abstracts. 36(10) : 6426 - A ; April, 1976.

Linton, Ralph. The Cultural Background of Personality. by Ralph Linton. New York : London, D. Appleton Century Company, 1953.

Mead, Margaret, 1901. New Lines for Old' Cultural Transformation Minus, 1928 - 1953. New York : Morrow, 1956.

Morgan, T.C. Introduction to Psychology. New York : McGraw - Hill Book, Co., 1951.

Person, Ruth J. The Management Process A Selection of Readings for Librarians. Ruth J. Person Editor. Chicago : American Library Association, 1983.

Williams, Charles Owen, "An In-Depth Investigation of Explicit Tasks Performed by Selected Indiana Junior High School Principal," Dissertation Abstracts. (University Microfilms) 9(32): 4909 - A ; March, 1972.

ကဏ္ဍကဏ္ဍ

ที่ ทม 1007/0242

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 กุมภาพันธ์ 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนผู้ใหญ่

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายมัน ทองมี เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง บทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่สายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ยศ.ดร.เสาวนีย์ เสนาสุ

ประธาน

ยศ.เจียรศรี วิวิธศิริ

กรรมการ

สิ่งที่นิตยภัทขอความอนุเคราะห์คือ ขอแจกแบบสอบถามในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ -
มีนาคม 2531 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2564119

บทบาทที่เป็นจริงและคาด
หวังในการบริหารงานวิชา-
การ ของผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ใหญ่นายสามัญ
ในกรุงเทพมหานคร

ฉบับสอง
ตาม

ผู้วิธ

ม้วน กองม

ภาควิชาการศึกษาน้อยใหญ่

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

12 กุมภาพันธ์ 2531

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้อยใหญ่และครูผู้สอน

กระผม นายมน หอมมี นิศกปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาน้อยใหญ่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "บทบาทที่เป็น
จริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนน้อยใหญ่สายสามัญ ใน
กรุงเทพมหานคร" โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการประเมินผลการปฏิบัติงาน และต้องการ
ทราบปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานของโรงเรียนน้อยใหญ่สายสามัญ

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ เพื่อจะได้นำไปประกอบ
ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ต่อไป อนึ่ง การตอบแบบสอบถามนี้ จะไม่กระทบกระเทือน
ต่อการดำเนินงานของโรงเรียนน้อยใหญ่หรือตัวท่านแต่อย่างใด หลักฐานนี้จะเก็บไว้เป็น
ความลับและจะทำลายทิ้งทันทีหลังจากการทำงานวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขอ
กราบขอบคุณล่วงหน้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

๕๐-๐-

(นายมน หอมมี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวังในการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ ในกรุงเทพมหานคร

คำอธิบาย

แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะรวบรวมความคิดเห็น และความต้องการ
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญระดับที่ 5 ใน
กรุงเทพมหานคร ในฐานะที่ท่านเป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวข้องกับงานด้านบริหารวิชาการของ
โรงเรียนผู้ใหญ่ว่าท่านเห็นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติจริงในเรื่องที่ระบุไว้นาน้อยเพียงใด และ
ท่านต้องการหรืออยากให้ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญของท่านปฏิบัติงานนั้นนาน้อยเพียงใด

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

✓ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยให้ท่านกาเครื่องหมาย
ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ท่านตอบแบบสอบถามในฐานะใด

- ☐ ผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ
- ☐ ผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญ
- ☐ ครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่อายุสามัญวิชา.....

2. ท่านเคยได้รับการอบรมทางการศึกษาผู้ใหญ่จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน
หรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่เคย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและคาดหวัง ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่อีก 5 ด้าน คือ ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ การศึกษาและห้องสมุด ด้านการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว และด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

แบบสอบถามทุกข้อมีให้ท่านพิจารณา 2 ด้าน คือ

1. ด้านบทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ที่ไ้กระทำ หรือท่านพบเห็นการกระทำนั้น ท่านได้เห็นผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ระบุไว้มากน้อยเพียงใด

2. ด้านบทบาทคาดหวัง หมายถึง ความนึกเห็นส่วนตัวของท่านที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ในเรื่องที่ระบุไว้ ท่านต้องการหรืออยากให้ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ของท่านปฏิบัติงานนั้นมากน้อยเพียงใด

แบบสอบถามในแต่ละข้อในแต่ละบทบาทมีความสำคัญ 5 ระดับ คือ

- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติเลย
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

โปรดพิจารณาทุกข้อใจเลือกระดับใดระดับหนึ่งแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ระดับที่ทำการ แบบสอบถามแต่ละข้อควรมีเครื่องหมาย ✓ อยู่ 2 เครื่องหมาย ดังนี้

ตัวอย่าง

ข้อที่	การปฏิบัติงานของผู้บริหาร	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทคาดหวัง				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	เฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูได้ใกล้เคียงกัน				✓						✓

จากตัวอย่างแสดงว่า

ค่าบทบาทที่เป็นจริง

ค่าบทบาทคาดหวัง

ท่านเห็นว่าผู้บริหาร ได้ให้ความสนใจค่านี้ปฏิบัติงานมาก

ท่านเห็นว่าผู้บริหารควรให้ความสนใจปฏิบัติงานค่านี้ให้มากที่สุด

[illegible]

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูผู้สอน
ตอบได้อย่างเสรี

คำชี้แจง ในฐานะที่ท่านมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการของโรงเรียน
ผู้ใหญ่ ท่านมีปัญหาดูอุปสรรค ความต้องการ หรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการบริหาร
งานวิชาการในโรงเรียนผู้ใหญ่มากตามหัวข้อต่อไปนี้หรือไม่

1. ด้านการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน

1.1

.....

.....

1.2

.....

.....

1.3

.....

.....

2. ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรม

2.1

.....

.....

2.2

.....

.....

2.3

.....

3. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การศึกษาและห้องสมุด

3.1

.....

.....

3.2

.....

.....

3.3

.....

.....

4. งานการจัดกิจกรรมทางวิชาการและการแนะแนว

4.1

.....

.....

4.2

.....

.....

4.3

.....

.....

5. งานการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

5.1

.....

.....

5.2

.....

.....

5.3

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณยิ่งที่ท่านให้ความร่วมมือ
(นายมนัน ทองมี)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายมาน ทองมี
วันเดือนปีเกิด 2 เมษายน 2497
สถานที่เกิด ตำบลคอกกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
การศึกษา

ปี พ.ศ.

สถานศึกษา

2520	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากวิทยาลัย
พัฒนการเชกุกน
2525	ประกาศนียบัตรครูมัธยม (ปม) จากวิทยาลัย
พัฒนการธนบุรี
2527	ปริญญาตรีการศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2532	ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ปัจจุบันรับราชการอยู่ที่ โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม เขตบางขุนเทียน
กรุงเทพมหานคร โทร.415 - 0683

สถานที่ทำงาน